

РОБЕРТ ВАН ХЮЛИК МАНАСТИРЪТ НА ПРИЗРАЦИТЕ

Част 8 от „Китайски загадки“

Превод от английски: Мария Груева, 1995

chitanka.info

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Да припомним, че в китайския фамилните имена (изписани в случая с главни букви) винаги предшестват личните.

ДИ Жендзие

съдия на Ханюан — областта, в която се намира манастирът „Утринни облаци“

ТАО Ган

един от неговите помощници

ИСТИНСКА МЪДРОСТ

монах, игумен на манастира „Утринни облаци“

НЕФРИТОВО ОГЛЕДАЛО

предишен игумен на манастира

СЮН Мин

даоистки мъдрец, бивш възпитател в императорския двор, оттеглил се в манастира

Госпожа БАО

вдовица, гостенка от столицата

БЯЛА РОЗА

нейна дъщеря

ДЗУН Ли

поет

КУАН Лай

директор на театрална труппа

Госпожица ДИН
актриса от трупата

Госпожица ОУЯН
друга актриса от същата труппа

МО Модъ
актьор

ПРЕДИСЛОВИЕ

Този роман описва премеждия на съдията Ди през шестстотин шейсет и шеста година, малко след назначаването му на поста магистрат на Ханюан.

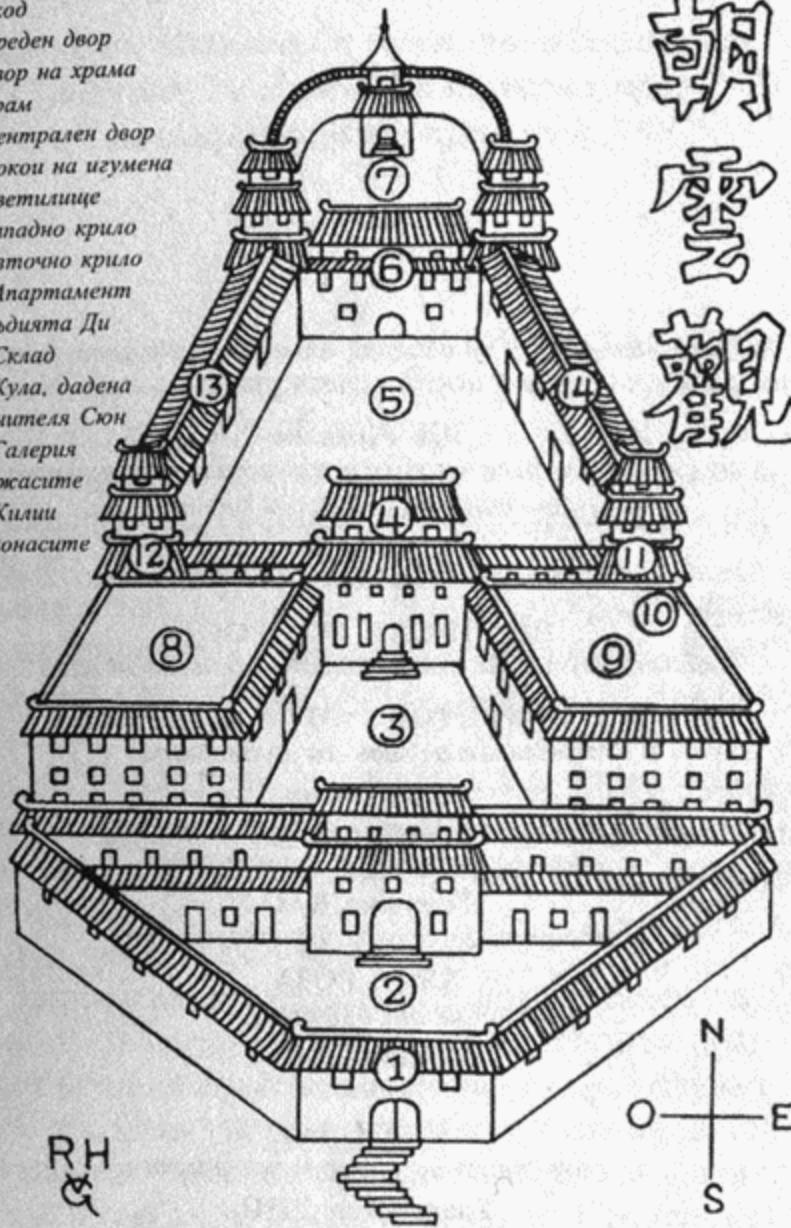
По това време той е на трийсет и две години, а длъжността му в Ханюан е вторият му държавен пост.

Романът започва с описание на завръщането в Ханюан на съдията Ди заедно с неговите три съпруги и смелия Тао Ган след посещение в столицата. Привечер, изненадани от силна буря, те търсят убежище в един даоистки манастир и съдията преживява доста напрегната, безсънна нощ, изпълнена със странни събития. Срещу това встъпление се вижда общият изглед на манастира. На стр. 73 е възпроизведен схематичният му план.

Робърт ван Хюлик

1. Вход
2. Преден двор
3. Двор на храма
4. Храм
5. Централен двор
6. Покои на игумена
7. Светилище
8. Западно крило
9. Източно крило
10. Апартамент на съдията Ди
11. Склад
12. Кула, дадена на учителя Сюн
13. Галерия на ужасите
14. Килии на монасите

朝
雲
觀

МОНАСТИР „УТРИННИ ОБЛАЦИ“

ГЛАВА I

ТАЙНСТВЕН РАЗГОВОР В ЕДНА СТАРИННА КУЛА. СЪДИЯТА ДИ ВИЖДА ГОЛА ЖЕНА ПРЕЗ НЕСЪЩЕСТВУВАЩ ПРОЗОРЕЦ

Над потъналата в сумрак планина фучеше виелица. Яростните пориви на вятъра неуморно шибаху стените на стария манастир и леденият въздух проникваше навсякъде, независимо от солидните дървени капаци на прозорците.

Двама мъже, седнали един до друг в усамотена стая на последния етаж на голямата кула, за миг прекъснаха разговора си и се заслушаха във воя на вятъра.

Разлюленият пламък на свещта хвърляше танцуващи сенки по стените. Единият от двамата, поглеждайки боязливо към разкривените силуети, попита уморено:

— Но защо тъкмо тази нощ?

— Защото аз желая така — с флегматичен глас отговори събеседникът му. — А и днешният празник ни предоставя изключително сгоден случай.

— С толкова външни хора, които ще си пъхат носа навред? — със съмнение процеди първият.

— Надявам се, че не се страхувате? Последният път бяхте повъодушевен?

По-младият от двамата не отговори, заслушан в далечния тътен на гръмотевиците и яростното барабанене на пороя.

— Не, не се страхувам — внезапно отвърна той. — Но ви повтарям, че това навъсено лице ми е познато. Къде и кога съм го срещал, ето това не мога да си спомня и се тревожа.

— Страшно съжалявам, уважаеми! — саркастично го прекъсна другият.

— Опитайте се да не убивате този път — смръщил вежди, продължи по-младият. — Хората биха могли да направят връзка и...

— Но това зависи единствено от нея! — устните на събеседника му се изкривиха в жестока усмивка. Изправяйки се рязко, той добави: — Да слизаме, докато не са забелязали отсъствието ни. Не е време да забравяме ролите си!

Другият също се изправи, като промърмори нещо, но нова гръмотевица заглуши думите му. Този път беше съвсем наблизо.

По-надолу по южния планински склон, спускащ се към Ханюан, същата гръмотевица накара съдията Ди да повдигне глава. Той огледа с тревога тъмното небе и побърза да се прилепи до голямата, покрита с чергило кола, която коларите бяха приютили на сушина под скалата до пътя. Като избърса дъждовните капки, които го заслепяваха, той се обърна към двамата мъже, настръхнали в сламените си наметала:

— Не е възможно да стигнем до Ханюан тази вечер, затова ще пренощуваме тук, в колата. Все ще намерим малко ориз за вечеря от някой съседен чифлик.

По-старият от двамата колари притисна към главата си навосъченото парче плат, чиито краища плющяха на силния вятър.

— Няма де е разумно да оставаме тук, ваше превъзходителство — отговори той. — Познавам есенните бури в планината. Тази едва започва, скоро ще настане същински ураган и колата може да се преобърне в пропастта.

— И сме много високо в планината, за да има наблизо някакъв чифлик — заприглася другарят му. — Само в стария манастир можем да се скрием, но...

Светкавица озари пустинния пейзаж. За миг магистратът съзря високите назъбени върхове, които ги обграждаха от всички страни, и сред тях — внушителна червена постройка, надвиснала от другата страна на урвата. Последва оглушителен трясък и всичко отново потъна в тъмнина.

Съдията скри сплетената си на плитки дълга черна брада под измокреното наметало и след кратко колебание нареди:

— Тичайте до манастира и съобщете, че магистратът на областта моли подслон за тази нощ. Да изпратят десетина послушници със

закрити носилки за съпругите и багажа ми...

Старият колар понечи да каже нещо, но съдията викна:

— Какво чакате! Тичайте!

Човекът сви примирено рамене и се завтече нагоре заедно с другаря си. Скоро фенерите им от намаслена хартия се превърнаха в две светли точки, танцуващи в нощта.

Съдията потърси с крак в тъмното стъпенките на колата, метна се чевръсто вътре и веднага оправи платното зад себе си. Трите му съпруги седяха върху камара завивки, грижливо опаковани в плътните си пътни дрехи. В дъното, сред багажите, се гушеха прислужничките с преbledнели лица и се притискаха една до друга при всеки тътен на гръмотевиците. Дебелото чергило ги предпазваше от дъжда, но не можеше да спре ледения вятър, който проникваше отвред.

— Не трябваше да слизате — каза Първата съпруга. — Целият се измокрихте.

— Опитах се да помогна на Тао Ган и на коларите, но не може нищо да се направи. Колелото е счупено, трябва да се смени. И конете са изтощени, а бурята едва започва, затова ще е най-разумно да прекараме нощта в манастира „Утринни облаци“. Друг покрив наоколо няма.

— Това не е ли една голяма червена постройка със зелени плочи на покрива? — попита Втората съпруга. — Зърнахме я на идване.

— Да — отговори съдията. — Надявам се, че ще бъдем настанени що-годе прилично. Те са свикнали да посрещат гости, това е най-големият даоистки манастир в областта и по време на празник хората идват на тълпи. — И като пое кърпата, която му поднасяше Третата съпруга, избърса измокрената си брада и бакенбардите.

— Все ще се оправим някак — възкликна Първата съпруга. — Вашият многоуважаван чичо толкова ни глези през почивката в столицата, че една нощ в малко по-сурови условия няма да ни се отрази зле. А и ще бъде много интересно да разгледаме един стар манастир.

— Може да има призраци... — прошепна Третата съпруга и малко пресилена тръпка премина по раменете ѝ, с които се гордееше.

Съдията Ди смръщи вежди.

— Не разчитайте на нещо изключително — каза. — Манастир като манастир. Ще вечеряме в стаята си и ще си легнем рано. Надявам

се, че утре на разсъмване ще сменят колелото и ако тръгнем веднага след това, за обед ще бъдем в Ханюан.

— Мисля си как ли са децата — въздъхна Втората, която постоянно се тревожеше за здравето на децата.

— Нашият любезен Хун и управителят имат грижата за тях — отвърна съдията успокоително.

Той поговори още известно време с трите жени, докато силни виковете оповестиха пристигането на монасите. Тао Ган подаде дългнестото си печално лице през отвора в чергилото и събщи, че госпожите могат веднага да се качат в носилките.

Съпругите и прислужничките побързаха да се настанят в паланкините и докато коларите разпрягаха конете, съдията накара монасите да подпъхнат под колелата на колата няколко големи камъка.

Шествието пое под плющия дъжд. Съдията и Тао Ган тръгнаха отзад и начаса подгизнаха до кости. Беше невъзможно в такава буря да отворят чадърите от навосъчена хартия.

Докато преминаваха през естествения мост над урвата, Тао Ган запита:

— Нали в този манастир лани при доста загадъчни обстоятелства умряха три момичета и негово превъзходителство възнамеряваше да дойде, за да проведе разследване?

— Така е — отвърна съдията. — И ако имах избор, уверявам те, не бих довел трите си съпруги да прекарат нощта точно на това място.

Носачите напредваха чевръсто. Скоро се заизкачваха по някакви хлъзгави стъпала сред големи дървета. Съдията едва успяваше да ги следва и с голямо облекчение дочу скърцането на панти. След няколко секунди групичката прекоси, без да се спира, обграден със стени преден двор.

След като изкачиха още няколко стъпала, носачите оставиха товара си под висок свод от почернели с годините тухли. Монаси в жълти раса очакваха гостите с фенери и димящи факли в ръцете.

Когато зад гърба му се разнесе глухото хлопване на огромна манастирска порта, съдията Ди внезапно потрепера. „Сигурно съм се простудил в този проклет дъжд“, помисли той. В същия миг се появи пълничък дребен монах и с дълбок поклон произнесе:

— Добре дошъл в манастира „Утринни облаци“, ваше превъзходителство. Аз съм старшият брат тук и съм изцяло на вашите

услуги.

— Надявам се, че нашето неочаквано посещение няма много да ви обезпокои — вежливо отвърна съдията.

— За нашия скромен дом то е чест, ваше превъзходителство, голяма чест — отвърна монахът, мигайки ситно с изпъкналите си очи. — Вашето присъствие ще придаде още по-голям блясък на един и без това тържествен ден. Както всяка година, днес манастирът чества годишнината от своето създаване... Двеста и трийсетата.

— Не знаех това, срамувам се да го призная, но отправям най-искрени благопожелания. Нека манастирът ви процъфтява навеки.

Ледена вихрушка прекъсна съдията. Той погледна тревожно към съпругите си, които слизаха от носилките с помощта на прислужничките, и бързо добави:

— Бъдете така добър да ни отведете до стаите. Трябва да се преоблечем.

— Разбира се, разбира се — възкликна дребничкият монах. — Последвайте ме, моля. — И като ги поведе по един тъмен коридор, додаде: — Надявам се, че негово превъзходителство не се плаши от стълбите. За да си спестим нова разходка под дъжда, ще трябва да ви преведа по дългия път, който обикаля целия манастир, а по него стъпалата не са малко.

Той поведе шествието, като насочваше светлината на фенера си надолу, за да осветява стъпалата пред съдията и неговия помощник. Зад тях вървеше младши монах с фенер, окачен на дълъг прът. Следваха съпругите на магистрата и най-отзад шестима послушници, които оформяха тила. Бяха окачили багажа на бамбукови пръти, които носеха на раменете си. По коридора на първия етаж, където свиха, престанаха да чуват шума от бурята.

— Тези стени трябва да са доста дебели — забеляза съдията.

— Едно време не са мислели за икономии — каза Тао Ган. И пред поредното стълбище добави:

— Но не са пестили и стъпалата.

Когато стигнаха на втория етаж, старшият брат отвори някаква тежка врата и писъкът на бурята отново ги връхлетя. Тръгнаха по дълъг коридор, осветен от накачени по потъмнелите греди фенери, целият в прозорци от лявата страна.

— Сега сме на втория етаж на източното крило — обясни водачът им. — Стълбата отляво извежда в голямата зала на приземния етаж. Ако негово превъзходителство се вслуша, би могъл да долови музиката от представлението, което артистите играят в този момент.

Съдията Ди вежливо се заслуша. До слуха му стигна далечен бой на барабани, почти незабавно заглушен от налитания върху капациите на прозорците порой. Вятърът ставаше все по-яростен. „Добре направих, че подслоних хората тук“, помисли си съдията.

— След този завой стигаме до стайте на негово превъзходителство. Надявам се да не се чувствате много притеснен. След това ще отведе и помощника ви в стаята му. Тя е на първия етаж, където са настанени и другите гости.

Съдията се обърна и щом се увери, че съпругите му го настигат, понечи да последва монаха, но един особено силен порив на вятъра разтвори капациите на прозореца отляво и го обля с леден душ. Той се наведе навън с яростни ругатни, за да придърпа двете крила, но една гледка го накара да застине на място.

На шест стъпки от него един прозорец на отсрещното крило също се бе отворил, разкривайки слабо осветена стая, в която някакъв мъж се опитваше да прегърне съвършено гола жена. Съдията виждаше само мощния гръб на мъжа и железен шлем, нахлупен на главата му. Жената прикриваше лицето си с дясната си ръка, а лявата представляваше обезобразено чукачче. Изведнъж мъжът блъсна жертвата си, която политна назад. В този миг вятърът изтръгна от ръцете на съдията капака на прозореца и го захлопна пред лицето му. Ругаейки отново, той побърза да го отвори но колкото и да се взираше, не можа да различи нищо повече през тъмната завеса на дъжда.

Когато най-сетне успя да закрепил капака, Тао Ган и старшият брат бяха вече до него. Докато му помагаше да запъне ръждясалото резе, дребничкият монах притеснено прошепна:

— Негово превъзходителство трябваше да остави това на мен!

Съдията не отговори, но когато жените и монасите отминаха, попита:

— Какво има в крилото отсреща?

— Там е складът, ваше превъзходителство. Сега би било добре, ако...

— Преди миг един от прозорците там се отвори — прекъсна го съдията, — но някой много бързо го затвори.

— Един от прозорците ли? — учудено повтори монахът. — Негово превъзходителство вероятно греша. Складът няма прозорци от тази страна. Стената точно срещу нас е абсолютно плътна. Ако негово превъзходителство желае да ме последва... Ето и неговите покои.

ГЛАВА II

СЪДИЯТА ДИ СЕ ОПИТВА ДА ОТКРИЕ ПРИЗРАЧНИЯ ПРОЗОРЕЦ. ЕДИН МЛАДШИ МОНАХ РАЗКАЗВА ИСТОРИЯ ЗА ДУХОВЕ.

Съдията мълчаливо го последва. Главата го болеше, очите му сълзяха — очевидно здравата бе настинал и усещаше, че го тресе. Дали пък странната сцена, мярнала се за миг през дъждовната завеса, не бе просто халюцинация? Погледна към помощника си: той като че не бе забелязал нищо особено.

— Иди да се преоблечеш, Тао Ган — нареди му той, — и се върни веднага.

Дребният монах се поклони доземи и излезе с Тао Ган.

В просторното преддверие Първата съпруга нареждаше на прислужничките кои сандъци да отворят, докато Втората и Третата надзираваха монасите, които пълнеха с въглища бронзовите мангали. Съдията Ди ги погледна мимоходом и влезе в спалнята. В голямата стая се виждаха само няколко масивни старомодни мебели и въпреки плътно спуснатите завеси се чуваше как отвън вилнее бурята. До стената в дъното имаше легло с внушителни размери, закрито с тежки завеси от старинен брокат, окачени на абаносов балдахин с дърворезба, който почти опираше в гредите на тавана. Подът бе покрит с избелял кафяв килим и като цяло стаята не бе много приветлива, но съдията си каза, че щом се запалят свещите и мангалите, ще стане щогоде поносимо.

Дръпна завесите на леглото. Беше достатъчно широко, за да може той да се настани удобно със съпругите си. В Ямън трите жени никога не спяха заедно. Всяка имаше собствена стая и той посещаваше избраничката за вечерта, ако не я бе повикал при себе си. Като верен последовател на Конфуций смяташе, че такова уреждане на брачния въпрос е най-благопристойно. Много мъже имаха навика да спят в едно легло с всичките си жени, но Ди намираше това за неправилно, тъй като накърнява самоуважението на съпругите и не спомага за доброто разбирателство, което би трябвало да цари в дома. Но на път човек не винаги може да спазва принципите си.

Ди се върна в преддверието и се разкиха.

— Облечете тази подплатена роба — каза Първата и тихо попита: — Да дам ли бакшиш на младите братя?

— По-добре недейте — прошепна съдията. — Преди да си заминем, ще направя дарение на манастира. — А на висок глас отвърна: — Да, тази роба е подходяща.

Докато Втората му помагаше да облече затоплената над мангала дреха, той поиска да му донесат официалната шапка, като обясни:

— Трябва да изразя благодарността си на игумена.

— Постарайте се да се приберете колкото се може по-бързо — посъветва го Първата. — Ще направя горещ чай и после ще вечеряме тук. Така ще можете да си легнете рано. Много сте блед и ми се струва, че сте се простудили.

— Ще се кача веднага, щом ми бъде възможно — обеща съдията. — Не се чувствам добре, изглежда съм настинал в този проклет дъжд.

Той намота официалния пояс около кръста си и трите жени го изпратиха до вратата.

В коридора вече го очакваше помощникът му с печалното лице, облечен в стара синя роба и малка шапчица от протрито кадифе на главата. До него стоеше младши монах с фенер в ръката.

— Игуменът ви очаква в залата за гости, ваше превъзходителство — обяви той почтително.

Когато минаха край прозореца, през който бе видял странната сцена, съдията наостри уши. Дъждът бе поутихнал. Той отвори капака на прозореца и зачака някоя светкавица да озари отсрещната постройка. След миг блесна ослепителна светлина и разкри плътна стена. По-нагоре, на една кула, се виждаха две малки прозорчета, но на височината на съдията върху тухлената стена, чак до основата, нямаше каквото и да е отвор. Той захлопна капаците и несприинудено се обърна към монаха:

— Какво мръсно време! А сега ни отведете до склада отсреща.

Монахът го изгледа учудено.

— Трябва да слезем два етажа по-долу, ваше превъзходителство, за да минем по коридора, които свързва това крило с другия корпус, после трябва...

— Водете ни — сухо го прекъсна съдията.

Тао Ган учудено погледна магистрата, но като съзря решителното му изражение, преглътна въпроса, който бе на езика му.

Тримата мълчаливо заслизаха по стълбите. Монахът ги поведе по тесен коридор, след това изкачиха няколко високи стъпала и стигнаха до една площадка. В средата ѝ зееше квадратен отвор, покрит с дървена решетка. От черната дупка се носеше тежък дъх на благовония.

— Сега се намираме точно над главния кораб на храма — обясни монахът, — на височината на покоите в източното крило, където е настанен негово превъзходителство. — И махайки напред с ръка, добави: — Ето коридора, който води до склада.

Съдията се спря за миг и огледа високите прозорци от дясната страна. Като поглаждаше красивата си черна брада, той си отбеляза, че первазите им са почти на равнището на пода.

Послушникът крачеше бързо напред. Побутна една тежка врата и влезе в квадратна стая с доста нисък таван. Две свещи осветяваха купища бохчи и сандъци.

— Защо горят тези свещи? — попита съдията.

— Монасите често идват тук да търсят маски, театрални костюми и реквизит, ваше превъзходителство — отговори монахът, сочейки големите дървени маски и разкошните костюми от брокат, които изпълваха лявото отделение. Дясното бе заето от дървена пирамида за оръжия, отрупана с копия, алебарди, тризъбци, хоругви и друг реквизит, използван в представленията. Колкото и внимателно да разглеждаше, съдията не откри никакъв прозорец зад камарите. В стената отсреща наистина имаше две прозорчета, но те гледаха на изток, тоест бяха част от външната стена на манастира.

— Почакайте ни отвън — нареди той на монаха. Ган който току-що бе огледал стаята и смислено подръпваше дългите косми на брадавицата си, сниши глас и попита:

— Какво подозрително има в този склад, ваше превъзходителство?

Съдията му описа странната сцена, на която бе станал неволен свидетел, и рече:

— Старшият монах заяви, че този склад няма прозорци към отсрещната постройка. Изглежда не лъже, но все пак аз не съм сънувал. Жената не беше отскоро саката, не забелязах кръв. Ако бях видял, веднага щях да се притека на помощ.

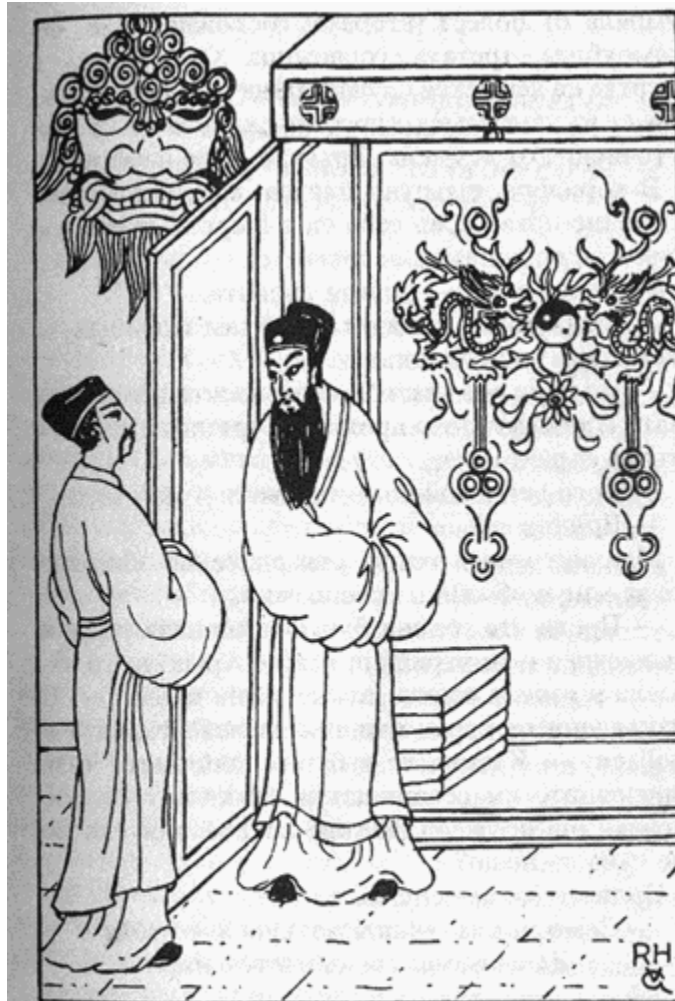
— В този манастир едва ли има много едноръки жени — отговори Тао Ган. — Бързо ще я открием. А не забелязахте ли нещо друго, ваше превъзходителство?

— Не. Нали ти казах, че всичко продължи само няколко секунди.

— Значи сцената се е разиграла именно тук и трябва да прегледам стените. Може би съществува някакъв отвор зад тези копия и хоругви. Може да е замаскиран.

Под внимателния поглед на съдията той започна да отмества прашните знамена, алебарди и тризъбци, отрупали пирамидата. От време на време почукваше стената с кокалестия си пръст. Тази работа му припомни времето, когато бе „гост на реките и езерата“ и нямаше равен в откриването на тайни проходи и отварянето на най-сложни ключалки — времето, когато бе скитащ разбойник, докато съдията Ди не му бе помогнал да намери правия път, за да впрегне способностите му в полза на обществото.

След няколко секунди съдията Ди остави Тао Ган сам да продължи проучванията и се съсредоточи върху стената отляво. Като си пробиваше път между сандъците и струпаните вързопи, той с неодобрение огледа гротескните маски, които сякаш го следяха с очи. Промърмори, отчасти на себе си, отчасти на помощника си:

СЪДИЯТА ДИ И ТАО ГАН В СКЛАДА

— Колко странна религия е това даоизмът! За какво са всички тези помпозни церемонии, тези театрални представления и маскаради, когато си имаме мъдрите и кристално ясни поучения на Конфуций. Единственото достойнство на даоизма е, че поне е чисто китайски. Не е дошъл от варварския Запад като будизма.

— Предполагам, че даоистите са основали своите манастири и са измислили чудноватите си ритуали, за да се борят срещу будистката клика! — обади се Тао Ган.

— Уф, уф! — изпъшка ядно магистратът.

Главата страшно го болеше и въпреки подплатената с вата дреха чувстваше как ледената влага на въздуха го пронизва целия.

— Гледайте, ваше превъзходителство! — извика изведнъж помощникът му.

Съдията Ди се приближи. В най-отдалечения край на стаята до огромен старинен шкаф Тао Ган бе повдигнал някаква хоругва с ярки цветове. Под прашния гипс, с който бяха засипани тухлите, ясно личеше очертанието на прозорец.

За миг двамата мъже застинаха в мълчание. Тао Ган смутено погледна господаря си, който не помръдваше, все така безмълвен, и каза:

— Наистина е имало прозорец на това място, ваше превъзходителство, но отдавна е зазидан.

Съдията го гледаше втренчено.

— Ние сме близо до ъгъла на сградата — каза той глухо — тоест точно срещу онзи прозорец, от който гледах.

Тао Ган почука по стената, която издаде плътен звук. С върха на ножа си той остърга малко от мазилката, която покриваше тухлите, и пъкна острието в една от фугите, после го прекара и по контура на зазидания прозорец. Натисна малко по-силно и с озадачен вид каза:

— Това е много стар манастир, ваше превъзходителство. Чувал съм, че в подобни места се случват най-необикновени работи. Хора, на които може да се вярва, разправят, че пред очите им са оживявали сцени отпреди няколко века и може би...

Той не довърши. Съдията прокара ръка по челото си и замислено отвърна:

— Шлемът на мъжа, когото видях, обхващаше плътно главата му. От стотина години нашите войници не носят такива шлемове. Признавам, че всичко е много необикновено, Тао Ган. — Остана замислен за миг и продължи: — Стори ми се, че сред театралните костюми ми се мярнаха доспехи от същата епоха като онзи шлем. А... ето ги!

Той се приближи до една броня, окачена над гримасничещи маски. Нараменниците ѝ представляваха два приклекли за скок дракона. До нея лежах чифт железни ръкавици и дълга празна ножница.

— Малкият кръгъл шлем, който обикновено се носи с този костюм, липсва — установи той.

— Много от тези костюми са непълни, ваше превъзходителство.

Без да обръща внимание на думите на помощника си, съдията продължи:

— Нямах време добре да разгледам, но ми се струва, че онзи носеше тъмни дрехи и беше як мъжага с широки рамене. — После погледна тревожно помощника си и извика: — Велики небеса! Тао Ган, да не би да съм видял призрак?

— Ще измеря дебелината на прозорците в коридора, ваше превъзходителство.

По тялото на съдията пробягаха ледени тръпки. Той се сгуши зиморничаво в дрехата си, извади от ръкава си копринена кърпа и избърса сълзящите си очи. Очевидно имаше температура. Но тогава сцената, разиграла се преди малко, може би действително е била халюцинация.

Тао Ган се върна.

— Както и предполагам, стената е доста дебела — заяви той. — Поне четири стъпки. Това все пак не стига, за да побере тайна стая, в която някакъв мъж да си играе с гола жена.

— Очевидно — съгласи се съдията.

Той се обърна към старинния шкаф. Върху черната лакирана врата два дракона се съзерцаваха сред стилизирани пламъци. Съдията разтвори двете крила. Вътре имаше само купчина грижливо сгънати качулки, а мотивът с драконите се повтаряше от вътрешната страна на шкафа.

— Чудесна антика — промърмори той и се обърна с тежка въздишка към Тао Ган: — Да забравим засега какво съм видял или ми се е сторило, че виждам и да се върнем към текущите дела. Миналата година в този манастир са починали три млади момичета. Миналата година, Тао Ган, не преди един или два века! Едната, Лю, умряла от болест, втората, госпожица Боа се самоубила, третата, госпожица Хуан, станал жертва на нещастен случай. Поне така ни писаха. Ще се възползваме от престоя си, за да поискаме уточнения от игумена. Тръгвай да го намерим.

В коридора, смъртно бледен, младият монах гледаше право пред себе си с широко отворени очи и се ослушваше напрегнато.

— Какво има? — попита съдията.

— Стори ми се, че видях някой там зад ъгъла — запелтечи послушникът.

— Но нали вие казахте, че монасите непрекъснато използват този проход? — раздразнено отвърна съдията.

— Това беше войник — промълви момчето.

— Войник ли?

Младият монах кимна утвърдително. Ослуша се за миг и обясни шепнешком:

— Преди сто години бунтовници нахълтали в манастира и се укрепиха вътре. Армията го завзела и избива всички, мъже, жени и деца. — С изцъклени от страх очи той изгледа съдията и добави: — Казват, че в бурни нощи като тази призраците им се връщат и изживяват отново всички онези ужаси. Негово превъзходителство не чува ли нещо?

Съдията Ди се послуша.

— Само дъжда — каза нетърпеливо той. — Да слизаме, тук става течение.

ГЛАВА III

СЪДИЯТА ДИ ЗАДАВА ЗАТРУДНИТЕЛНИ ВЪПРОСИ НА ИГУМЕНА. МОНАХЪТ ПРОИЗНАСЯ ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА ТЕАТРАЛНИТЕ МИСТЕРИИ.

След като вървяха сякаш до безкрай след младичкия монах по истински лабиринт от преходи и стълби, съдията Ди и неговият помощник най-сетне се озоваха в коридора на приземния етаж. Сега крачеха между два реда пурпурни колони, изящно украсени с рисунки на мятащи се сред облаци дракони. Тъмните дъски на пода, излъскани от пантофите на много поколения монаси, просветваха. На минаване пред тържествената зала съдията каза на Тао Ган:

— Докато аз поднасям почитанията си на игумена, иди да намериш старшия монах и му кажи, че колелото на колата ни е счупено. Надявам се да успеят да го поправят още тази вечер — и снижавайки глас добави: — Опитай се също да намериш някакъв план на тази злокобна постройка.

Приемната се намираще непосредствено до голямата зала. Когато послушникът го въведе, съдията въздъхна облекчено, съзирайки натъпкания с жарава мангал и килимите по стените, които задържаха приятна топлина в стаята.

Висок слаб мъж се надигна от позлатено дървено седалище и пристъпи към съдията. Внушителният му вид още повече се подсилваше от широко нагънатата брокатена роба и тията, украсена с червени жълъди. Докато поднасяше приветствията си, съдията отбеляза, че сивия цвят на очите му, които гледаха странно вторачено от дългнестото смръщено лице, завършващо с рядка брадица.

Двамата се разположиха в кресла с високи облегалки и послушникът им поднесе чай на масичка от червен лак.

— Много съм притеснен, че ви обезпокоих по време на вашите възпоменателни празненства каза съдията. — Опасявам се, че ви създаваме затруднения с нашето неочаквано нахълтване.

Въпреки че безизразният поглед бе насочен към него, съдията имаше странното усещане, че събеседникът му не го вижда и е потънал в някакво вътрешно съзерцание. Игуменът повдигна рунтавите си вежди и отговори суховато с нисък глас:

— Посещението на негово превъзходителство ни най-малко не ни притеснява. В източното крило на нашия скромен манастир има близо четирийсет стаи за гостите, които биха ни удостоили с честта да ни посетят... но, разбира се, нито една не е достойна да приюти един толкова именит гост, какъвто е нашият магистрат!

— Стаите ми са чудесни! — побърза да го увери съдията и пое с две ръце чашката, която послушникът почтително му поднесе. Острата болка в главата му пречеше да намери подходящите вежливи изрази, каквито обстоятелствата изискваха, затова реши да говори направо.

— Откакто съм в Ханюан — каза той, — изгарям от желание да посетя този прочут манастир, но уви, неотложни административни задължения ме задържаха. Желанието да се запозная с вашето учение и да се насладя на великолепните старинни постройки все пак не бяха единственото, което ме караше да желая това посещение. Възнамерявах освен това разговарям с негово преосвещенство за някои по-особени въпроси.

— Скромните ми познания са изцяло на разположение на негово превъзходителство. За какво става дума?

— Бих искал да получа допълнителни сведения за трите кончини, настъпили във вашия манастир миналата година... Само за да мога да дооформя документите си, разбира се.

Игуменът отпрати послушника с жест. Когато вратата се затвори, той поде с усмивка:

— Близо стотина монаси живеят зад тези стени, без да броим послушниците, младите монаси и посетителите, които понякога ни оказват чест със своето присъствие. Тъй като продължителността на човешкия живот е ограничена от небето, хора се разболяват и умират и тук, както и навсякъде другаде. За кои починали се интересува поточно негово превъзходителство?

— Докато преглеждах архивите на съда, сред другите смъртни актове, изпратени от този манастир, се запознах с три, отнасящи се до млади момичета, дошли отвън.

— Предполагам, че са били тук, за да усъвършенстват религиозните си познания? — Като забеляза, че игуменът повдига вежди, съдията побърза да се усмихне и добави: — Не си спомням имената им. Щях да ги проверя, ако бях тръгнал със специалното намерение да дойда тук, но...

Той не довърши и погледна въпросително към събеседника си. Игуменът бавно поклати глава.

— Досещам се за кого говорите, ваше превъзходителство. Едно младо момиче от столицата — госпожица Лю, наистина се разболя тука миналата година. Учителят Сюн сам я лекува, но...

Той внезапно замлъкна и очите му се приковаха във вратата. Съдията обърна глава, за да види кой влиза, но тя вече се бе затворила.

— Тези комедианти са наистина безочливи! — извика игуменът. — Пъхат си навсякъде носовете, без дори да си дадат труда да почукат. — И като забеляза озадаченото изражение на съдията обясни: — Съгласно обичая ангажираме трупа от професионални актьори, които ни помагат да поставим мистериите, представяни тук по време на възпоменателните празненства. Освен това артистите развличат зрителите с жонгльорски и акробатически номера в интермедиите. Те са ни доста полезни, но просто не знаят как да се държат в манастир. — И като тропна ядосано с жезъла си по пода, заключи — Следващия път ще минем без техните услуги!

— Спомням си наистина — поде съдията, — че една млада жена на име Лю е починала тук след дълго боледуване. Мога ли да ви попитам, заради пълнотата на досието, кой е извършил аутопсията?

— Старшият монах, ваше превъзходителство, той е изучавал медицински науки.

— Ясно. А друго едно девойче не беше ли се самоубило?

— Тъжна история! — въздъхна монахът. — Беше много умно дете, но твърде чувствително. Страдаше от халюцинации и никога не бих я приел сред нашите постулантки, но тя имаше толкова силно желание и родителите ѝ толкова настояваха, че накрая отстъпих. Уви, една вечер, в състояние на необикновено силна нервна възбуда

госпожица Гао се отровила. Тялото бе предадено на семейството ѝ, а погребението се е състояло в родния ѝ град.

— А третата? Отново за самоубийство ли става дума?

— Не, това бе нещастен случай. Госпожица Хуан също беше много умна. Много се интересуваше от историята на манастира ни. Обичаше да се разхожда из него и из съседните сгради. Един ден, когато се намирала на върха на Югоизточната кула, парапетът на който се облегнала поддал и горкото дете полетяло в пропастта, която опасва манастира от тази му страна.

— В досието ми липсват резултатите от аутопсията — забеляза съдията Ди.

Игуменът тъжно поклати глава.

— Нямахме аутопсия, ваше превъзходителство. Не можахме да открием останките на нещастницата. В тази част на пропастта има цепнатина, поне сто стъпки дълбока, и никой още не е успял да я изследва.

Настъпи кратко мълчание, след което съдията Ди попита:

— Кулата, от която е паднала госпожица Хуан, не е ли онази над склада и следователно точно срещу стаите, в които съм настанен?

— Точно така.

Монахът отпи глътка чай. Държанието му ясно подсказваше, че бе настъпил моментът да приключат срещата, но съдията като че ли не забелязваше това. Той поглади дългите си бакенбарди и зададе нов въпрос:

— Има ли монахини, които живеят постоянно тук?

— Не, за щастие — отговори игуменът с лека усмивка. — Отговорностите ми и без друго са достатъчно тежки. Но тъй като манастирът ни е твърде известен (напълно незаслужено, признавам смирено) много семейства, чиито дъщери желаят да станат монахини, настояват да ги вземем при нас за обучение. Остават за няколко седмици тук и когато получат свидетелството си за монахини, ни напускат, за да постъпят в друг манастир от нашата провинция.

Съдията кихна. След като избърса мустаците си с копринена кърпичка, заяви подчертано любезно:

— Благодаря на негово преосвещенство за тези обяснения. Ставаше въпрос за обикновена формалност. Естествено никога не съм смятал, че между тези стени може да се случи нещо нередно!

Игуменът кимна с достойнство. Съдията допи чашата си и поде:

— Току-що споменахте името на учителя Сюн. Дали става въпрос за известния писател и учен Сюн Мин, който допреди няколко години заемаше длъжността възпитател в императорския дворец?

— За същия. Присъствието на учителя е огромна чест за нашия скромнен манастир. Както знаете, неговата кариера беше блестяща. Префект в столицата до смъртта на двете си съпруги, по-късно той бе назначен за възпитател на негово императорско величество. Когато дойде време да напусне двореца, синовете му вече бяха зрели и заемаха държавни постове, така че той реши да посвети последните си години на метафизични занимания. Избра този манастир за свое убежище и вече от две години живее сред нас. — Игуменът поклати глава и продължи с видимо задоволство: — За нас присъствието на учителя е изключителна чест. Той много се интересува от нашата общност и редовно присъства на обредите. В течение е на всички наши дребни проблеми и никога не ни отказва скъпоценните си съвети.

Съдията отегчено помисли, че ще се наложи да навести тази именита личност и запита:

— В коя част на манастира се помещава той?

— Предоставихме на негово разположение източната кула. Ваше превъзходителство ще се срещне с учителя в празничната зала, където той гледа представлението. Ваше превъзходителство ще се види там и с госпожа Бао, една благочестива вдовица, която пристигна от столицата преди няколко дена с дъщеря си, Бяла Роза, която желае да облече монашеската дреха. Между нас е и господин Дзун Ли, известен поет от столицата. За момента това са единствените ни гости. Много хора се отказаха да дойдат поради лошото време. Не ви споменах за трупата на Куан Лай, тъй като негово превъзходителство едва ли би проявил интерес към някакви си актьори!

Съдията шумно се изсекна. Той смяташе, че е глупаво актьорската професия да бъде смятана за позорна, а актьорите — за низша класа; а и очакваше по-човечно отношение от един монах.

— Актьорите изпълняват полезна обществена роля — обади се той. — Срещу доста скромно възнаграждение те предлагат на хората от народа почтено забавление, което развеселява еднообразния им живот. Освен това историческите пиеси запознават с великото ни

национално минало — едно качество, което вашите мистерии не притежават.

— Нашите мистерии — хладно отговори игуменът — са по-скоро алегии. Целта им е разпространяват Истината. Така че едва ли би било уместно да се сравняват с простонародните развлечения. — И за да смекчи остротата на забележката си, додаде усмихнат: — Все пак се надявам, че негово превъзходителство ще открие в тях известен исторически интерес. Маските и костюмите са изработени в този манастир преди повече от век. Така че това са ценни исторически реликви! Нека негово превъзходителство ми разреши сега да го отведа в тържествената зала. Представлението започна още на обяд и в момента се играят последните сцени. След това ще бъде поднесена лека вечеря в трапезарията. Надявам се, че негово превъзходителство ще ни окаже честта да я сподели с нас.

Перспективата да присъства на официално угощение ни най-малко не зарадва съдията Ди, но в качеството си на магистрат на провинцията нямаше как да откаже.

— Разбира се, с огромно удоволствие — отвърна любезно той.

Двамата мъже станаха. Когато се озоваха в полутъмния коридор, игуменът се огледа крадешком. Сякаш успокоен, че не вижда никого, той любезно поведе госта си към монументалната двойна врата.

ГЛАВА IV

СЪДИЯТА ДИ ПРИСЪСТВА НА ТЕАТРАЛНО ПРЕДСТАВЛЕНИЕ, ИЗПЪЛНЕНО С ДРАМАТИЧНИ ОБРАТИ. МЛАД ПОЕТ ПРОИЗНАСЯ ДРЪЗКИ СЛОВА.

Двамата мъже бяха посрещнати от звънтеж на гонгове и цимбали, накъсан от острите акорди на струнните инструменти. Цялата тази какофония бе дело на оркестър от монаси, разположен в просторната празнична зала. Стотина монаси седяха сред високите колони, подпираци почернелия от времето таван, а светлината на дванайсет огромни хартиени фенера искреше върху жълтите им раса.

Те почтително се надигнаха при влизането на игумена. Без да се спира, той поведе съдията към сцената. Посочи му мястото от дясната си страна и седна в масивния резбован абаносов стол. Столът от другата му страна беше празен.

Дребничкият старши монах дотърча пъргаво, за да обясни, че учителят Сюн е излязъл за малко, но скоро ще се върне. Игуменът кимна с глава и го изпрати за плодове и разхладителни напитки.

Съдията загледа с любопитство пищното представление, което се разиграваше на осветената от червени фенери сцена. В центъра, върху позлатен трон от масивно дърво, царуваше красива жена в алено-зелена одежда. В молитвено събраните си ръце стискаше скипър, високият ѝ кок бе увенчан с хартиени цветя. Това очевидно бе Сиванму, властелинката на даоисткия рай.

Седем мъже и една жена, облечени в дълги копринени роби, бавно танцуваха пред нея под звуците на тържествена музика. Те въплъщаваха „Осемте безсмъртни“ от даоисткия пантеон, отдаващи почести на своята повелителка.

— Двете жени от манастира ли са? — попита съдията.

— Не. Царицата е от трупата на Куан. Ако не се лъжа, нарича се госпожица Дин. По време на антракта изпълни акробатичен танц и жонглира с чаши и чинийки. Жената, която изпълнява ролята на „Феята на Цветята“, е съпруга на Куан.

Съдията Ди скоро реши, че представлението е твърде претрупано и доста отегчително за неговия вкус. Може би не е в подходящо настроение, реши той. Главата все още го болеше, ръцете и краката му бяха ледени. Погледна към втората ложа, точно насреща. От три страни я обграждаше дървена решетка и не позволяваше на зрителите да разгледат двете жени, които седяха вътре. Едната беше солидна матрона, твърде ярко гримирана, с черна рокля от дамаска, другата бе младо момиче, също в черно, но без никакъв грим. Чертите ѝ бяха правилни и красиви, при все че веждите ѝ бяха съвсем малко по-гъсти, отколкото е прието за жена. И двете следяха представлението с дълбоко внимание. Игуменът бе забелязал погледа на съдията.

— Това са госпожа Бао и дъщеря ѝ Бяла Роза — побърза да обясни той.

Съдията въздъхна с облекчение, когато Осемте безсмъртни напуснаха сцената, следвани от повелителката си, подкрепяна от двама облечени като пажове послушници. Музиката замлъкна с оглушителен финален удар на бронзовия гонг и в залата се разнесе одобрителен шепот. Съдията бе разтърсен от нова кихавица. Пак това отвратително течение, помисли той.

— Чудесно представление! — обърна се Ди към игумена.

В този момент зад него се появи Тао Ган и му пошепна:

— Старшият монах беше зает, ваше превъзходителство, но се видях с домакина. Той твърди, че нямало план на манастира.

Съдията не отговори. Залата притихваше, тъй като на сцената се бе появил едър мъж, чието променливо изражение издаваше професионалния актьор. Очевидно това бе ръководителят на трупата. След като се поклони много ниско към игумена, той обяви със звънък глас:

— С позволение на негово преосвещенство ние, съгласно обичая, ще завършим представлението с кратка алегория. Тя показва изпитанията на човешката душа, търсеща спасение. Госпожицата Оуян ще играе ролята на съгрешилата душа, измъчвана от Невежеството,

което пък ще бъде представено от една мечка. Благодаря за вниманието ви.

Шушукането на публиката бе заглушено набързо от скръбна мелодия, подсилена от жалостния писък на медни флигорни. На сцената излезе стройна девойка в бяло. Тя затанцува, завъртя се бавно на място, увличайки в плавното движение дългите ръкави на дрехата и краищата на тъмночервения си пояс. Съдията се вторачи с нарастващо учудване в силно гримираното ѝ лице и понечи да го сравни с това на госпожица Бао, но в същия миг внушителната ѝ майка се бе надвесила напред и закриваше кандидат-монахинята.

— Тази на сцената не е актрисата, това е момичето, което седеше в онази ложа — каза той на Тао Ган.

Тао Ган се повдигна на пръсти и на свой ред се вгледа.

— Момичето си е в ложата, ваше превъзходителство — каза той. — От другата страна на дебелата дама.

Точейки врат, съдията отново погледна натам.

— Вярно, прав си. Вижда ми се много уплашена, сякаш е видяла призрак. Питам се защо ли актрисата се е гримирала като госпожица Бао?...

Той млъкна внезапно. На сцената изскочи висок мъж с войнствен вид. Възтесният черен костюм плътно прилепваше към мощните му мускули, а покритото с червен грим лице бе набраздено с напречни бели ивици. Отблясъци от фенерите играеха по малкия объл шлем и меча, който размахваше.

— Това е мъжът, когото видях при жената с отрязаната ръка — прошепна съдията на Тао Ган. — Бързо намери директора на трупата.

Воинът въртеше меча с изключителна вещина. Както танцуваше около младата жена, той непрекъснато го насочваше към нея, а тя отбягваше ударите с грациозна повратливост. Следвайки с жестовете си ритъма, подаван от барабаните, той се приближаваше все по-близо и изведнъж дългото острие се извиси и се спусна с ужасяваща бързина, минавайки на косъм от рамото на партньорката му. Уплашен вик се разнесе в дамската ложа. Вкопчена в перилата, Бяла Роза бе вторачила в двамата комедианти безумен поглед. Внушителната ѝ майка шепнеше нещо в ухото ѝ, но тя изглежда не чуваше нищо. Вниманието на съдията отново се насочи към сцената.

— Само една малка неточност и щеше да стане нещастие —
загрижено рече той. — Кой е този?

— Един актьор, казва се Мо Модъ — отговори игуменът. —
Съгласен съм с вас, той прояви голямо безразсъдство. Ето, сега вече е
по-предпазлив.

Наистина воинът се отдалечаваше от младата жена, за да
изпълни серия сложни финтове. Гримът му просветваше злокобно под
червената светлина на фенерите.

Тао Ган се появи с ръководителя на трупата.

— Това е господин Куан Лай — съобщи той.

— Защо не предупредихте публиката, че Мо Модъ ще се появи в
алегорията — строго попита съдията.

Господин Куан се усмихна.

— Често ни се налага да импровизираме, господин съдия. Мо
Модъ обича да парадирва с това колко добре владее меч. Изпълнява
ролята на Съмнението, измъчващо грешната душа.

— Поне според моите разбирания всичко твърде много напомня
за истинско мъчение. Ето... пак започва!

Госпожица Оуян все по-трудно отбягваше яростните набези на
своя противник. Върху гримираното ѝ лице блестяха капчици пот,
гърдите ѝ се повдигаха в забързан ритъм. Сякаш лявата ръка ѝ
пречеше. Съдията не можеше много ясно да я види поради дългия
мятащ се ръкав, но като че младата жена изпитваше затруднения да си
служи с нея и я държеше притисната до тялото си. Съдията Ди сърдито
си каза, че ако започне навсякъде да вижда едноръки жени, ще трябва
да отиде да се прегледа. Точно в този момент мечът се стовари върху
левия ръкав на танцьорката и отрязва парче от плата. Госпожица Бао
нададе остър вик.

Съдията се надигна, за да заповяда на актьора да прекъсне
неуместната си игра, но преди още да отвори уста, актрисата изсвири и
на сцената се появи една огромна кафява мечка. Животното обърна
едрата си глава към воина и той набързо отстъпи назад.

Съдията седна отново.

Мечката изръмжа свирепо няколко пъти и бавно се насочи към
танцьорката. Тя закри лицето си с десния ръкав, вцепенена от уплаха.
Животното все така неумолимо напредваше. Музиката секна, в залата
настъпи мъртва тишина.

— Това ужасно животно ще я убие! — извика яростно съдията.

— Мечката е на госпожица Оуян, ваше превъзходителство — каза Куан Лай успокоително. — Вързана е с верига за една от колоните.

Съдията не отговори. Това, което ставаше на сцената, никак не му харесваше. Госпожица Бао сякаш бе изгубила всякакъв интерес към представлението, но лицето ѝ все още бе много бледо.

Воинът направи последно вихрено движение с меч и изчезна. Мечката обикаляше бавно около госпожица Оуян, която отново затанцува, въртейки се бързо на палци.

— Къде отиде Мо Модъ? — попита съдията.

— Сигурно в съблекалнята на артистите, ваше превъзходителство — обясни директорът. — Вероятно бърза да се освободи от грима и костюма си.

— Беше ли на сцената преди един час? — отново попита съдията.

— Не я е напуснал от антракта — усмихнато отговори Куан. — Той изобразяваше Духа на Смъртта и носеше тежка дървена маска. Всеки друг актьор би грохнал, но той притежава невероятна издръжливост и не можа да устои на изкушението за пореден път да покаже таланта си в боравенето с меч!

Съдията Ди не чу последните думи на Куан. Очите му не се отделяха от мечката, която, изправена на задните крака, се опитваше да прегърне танцьорката. Както отстъпваше, тя се подхлъзна и огромното животно със смайваща ловкост се хвърли върху нея, широко отворило пасть, осеяна с дълги жълтеникави зъби.

Съдията едва сподави вика си. Внезапно госпожица Оуян се измъкна изпод огромното животно и грациозно се изправи. Тя нежно потупа мечката по главата, пъкна ръка в нашийника ѝ, поклони се дълбоко на публиката и напусна сцената, съпроводена от животното сред бурни овации.

Съдията Ди избърса потта, която блестеше по челото му. През последните минути съвсем бе забравил за хремата си, но сега отново почувства болката, която сякаш въртеше свредели в слепоочията му. Понечи да стане, но игуменът постави ръка на рамото му и каза:

— А сега поетът Дзун Ли ще рецитира епилога!

Голобрад младеж с одухотворено лице се насочи към сцената. Поклони се на зрителите и започна със звучен глас:

*Добри хора, ваши благородия,
монаси, послушници, братя,
На всички вас, що сте тук дошли
пиесата наша да видите
за бедната грешна Душа,
от Горест и Съмнение терзана,
ще кажа:
Бъдете верни на дълга си,
пред злите сили не скланяйте глава,
на Дао истината вечна
ще сочи верния ви път.
Словата ми с тази истина
пропити са и чуйте ги:
Просветленият Дух
тревите на злото ще попари,
ще пръсне утринните облаци,
закрили истинската Светлина.*

Поетът отново се поклони и напусна сцената, а в това време оркестърът изпълняваше финалния акорд.

Съдията погледна въпросително игумена. Произнесени в манастир, чието име бе „Утринни облаци“, последните стихове бяха най-малкото нетактични, дори безочливи.

Монахът се давеше от ярост.

— Веднага доведете тук това момче! — извика той на господин Куан и добави, обръщайки се към съдията: — Нали чухте този нагъл негодник?

ЕДИН МЛАД ПОЕТ ПРЕДИЗВИКВА
ИСТИНСКА МЪДРОСТ

Когато младият мъж се появи пред него, игуменът запита с режещ глас:

Защо сте добавили тези последни стихове, господин Дзун! Те напълно провалиха празничната атмосфера на този тържествен ден...

Дзун Ли не изглеждаше ни най-малко притеснен. Очите му гледаха насмешливо. Попита:

— Последният стих ли, ваше преосвещенство? Очаквах да не одобрите по-скоро предпоследния, но както добре знаете, човек не винаги намира точната рима, когато импровизира.

Игуменът стана аленочервен от гняв. Все така спокоен, поетът продължи:

— Късите стихчета по-лесно се съчиняват. Чуйте това например:

*Два игумена:
единият над земята,
другият под нея.
Два игумена:
монасите единият поучава,
другият — червеите земни.*

Игуменът блъсна яростно жезъла си о пода. Лицето му беше сгърчено от гняв, всеки миг щеше да избухне. Но той успя да се овладее и изрече с леден глас:

— Може да се оттеглите, господин Дзун.

Когато поетът се отдалечи, съдията се сбогува с домакина и забеляза, че ръцете му още треперят. След няколко крачки Ди се обърна към Тао Ган:

— А сега ми се иска да поговоря с актьорите. Знаеш ли къде е гримьорната?

— Да, ваше превъзходителство: на същия етаж, където е стаята ми, в напречния коридор.

— Никога не съм виждал такъв манастир — промърмори съдията. — Като къртиче убежище е с тези безбройни коридори. И каква е тази глупост, че нямали план. Нали законът ги задължава!

— Домакинът ми обясни, че част от постройките, разположени зад храма, са забранени за посетители. Единствено игуменът и монасите, които са дали обет, имат право да ходят там. И тези здания нито трябва да се описват, нито да се скицират. Домакинът ми призна, че липсата на план създава доста затруднения, тъй като манастирът е огромен и дори самите монаси често се губят из него.

— Каква нелепост! — раздражено възкликна съдията. — Откак императорският двор проявява интерес към даоисткото учение, тия хора си въобразяват, че стоят над закона! А чух, че и будисткото влияние доста е нараснало. Не зная кое от двете е по-зловредно!

Той прекоси галерията и влезе в един малък кабинет. Помоли монаха, когото завари вътре, да нареди на някой послушник да го заведе при учителя Сюн, след като се преоблече. Тао Ган пък взе един фенер и двамата зачакаха да се оттеглят монасите, които излизаха от празничната зала.

— Погледни само тези пращяци от здраве лица — каза сприхаво съдията. — Колко по-добре щеше да е, ако всички те бяха изпълнили дълга си към обществото... да бяха се оженили и да имат деца! — и кихна оглушително.

Тао Ган се взря тревожно в него. Обикновено господарят му беше изключително сдържан и дори при силно раздразнение рядко се случваше да говори така рязко. Запита:

— Игуменът даде ли някакво задоволително обяснение за смъртта на трите момичета, ваше превъзходителство.

— Не съвсем! Както и предполагах, и трите смъртни случая са свързани с доста подозрителни обстоятелства. Щом се върнем в Ханюан, ще поискам допълнителни сведения от родителите на починалите. После ще се върнем тук със сержант Хун, Дзяо, Ма Жун, писарите и десетина тайни полицаи. Ще проведем подробно и задълбочено разследване. И можеш да бъдеш сигурен, че посещението ми няма да бъде предизвестено. Държа да изненадам нашия приятел игумена!

ГЛАВА V

ДЗУН ЛИ ИМПРОВИЗИРА НОВИ СТИХОВЕ, КОИТО СЕ ХАРЕСВАТ НЕ ПОВЕЧЕ ОТ ПРЕДИШНИТЕ. СЪДИЯТА ЧУВА ИМЕТО СИ, ПРОШЕПНАТО ОТ ТАЙНСТВЕН ГЛАС

Изглежда, планът за едно така многолюдно завръщане в манастира се понрави доста на Тао Ган. Той закима одобрително и каза:

— Домакинът ми разказа и за някакви бунтовници, които били избити тук преди стотина години, ваше превъзходителство. Сега разбирам защо младият монах така се ослушваше в коридора. Когато призракът на някой от тези нещастници се появявал, произнасял нечие име и който чуел своето, със сигурност умираше.

— Какви нелепи суеверия! — възкликна съдията Ди и избърса мустаците си. — Води ме в гримьорната на актьорите.

Щом стигнаха на първия етаж, съдията погледна към тъмния тесен коридор отляво. В дъното му забързано се отдалечаваше строен силует в бяло.

— Това е момичето с мечката! — извика съдията. — Искам да говоря с нея. За бога, как се казваше!

— Госпожица Оуян, ваше превъзходителство.

Съдията забърза напред след бялата фигура.

Когато настигна девойката, той я повика:

— Госпожице Оуян, за момент, ако обичате!

Момичето се обърна и извика уплашено. Лицето ѝ бе смъртнобледо, а страхът красиво разширяваше очите ѝ. Необикновената ѝ прилика с госпожица Бао отново поразиха съдията. Той се обърна към нея с ласкав тон:

— Не се страхувайте, госпожице Оуян. Искането просто да ви поздравя за изпълнението. Танцът ви беше...

— Негово превъзходителство е твърде благосклонен — прекъсна го момичето с нежен глас, — но аз трябва да вървя, трябва... — И като хвърли тревожен поглед към коридора, понечи да тръгне.

— Останете! — заповяда съдията. — Аз съм вашият магистрат и искам да говоря с вас. Изглеждате притеснена. Заради Мо Модъ ли е?

Тя нервно поклати малката си главица.

— Мечката ме чака — прошепна тя. — Сега е време да я нахраня.

Като забеляза, че младата жена държи лявата си ръка притисната до тялото, съдията внезапно попита:

— Какво има на ръката ви? Да не ви е ранил Мо Модъ?

— О, не! Мечката ме одра наскоро. Но наистина трябва да тръгвам...

— Опасявам се, че стиховете ми не са допаднали особено на негово превъзходителство — обади се един подигравателен глас. Съдията обърна леко глава и видя Дзун Ли, който се поклони с пресилена почтителност.

— Действително, млади човече — отговори раздразнено съдията. — Ако бях на мястото на игумена, веднага бих ви изхвърлил оттук. — Той отново се обърна към госпожица Оуян.

Младата жена бе изчезнала.

— Игуменът никога не би посмял да направи такова нещо — отвърна лукаво младият поет. — Моят покоен баща Дзун е направил твърде много за този манастир... и семейството ми продължава да му отпуска доста солидни сумички!

Съдията Ди се вгледа в младия поет.

— Значи вие сте синът на бившия губернатор Дзун Фамън — каза той. — Баща ви беше истински учен. Четох трудовете му по въпросите на административното управление на провинциите. Едва ли биха му допаднали вашите посредствени стихчета.

— Просто исках да подразня игумена — поясни Дзун Ли с внезапно смущение. — Толкова е важен и надут! Всъщност баща ми не го уважаваше особено.

— Това не е причина да ни поднесете толкова безвкусни стихове. И какво означава глупавата ви шега с двамата игумени?

— Нима негово превъзходителство не е в течение? — учудено попита Дзун Ли. — Преди две години почина тогавашният игумен

Нефритово Огледало или, ако негово превъзходителство предпочита възприетия в подобни случаи израз, бе отвлечен от Небето. Балсамираха трупа му и сега той почива в криптата под светилището с олтара на основателя. Нефритово Огледало винаги е бил смятан за свят човек, както приживе, така и след смъртта му.

Твърде много неща притесняваха съдията, за да може да се съсредоточи върху участта на бившите игумени на манастира, затова само каза:

— Не ви задържам повече, имам работа в гримьорната на актьорите.

— Тъкмо там отивам и аз — почтително отговори младият поет. — Позволете ми да ви покажа пътя, ваше превъзходителство.

Тримата мъже поеха по дълъг коридор между две редици врати.

— Тук някъде ли е стаята на госпожица Оуян? — попита съдията.

— Да, ваше превъзходителство, малко по-нататък. Но избягвайте да влизате вътре в отсъствието на госпожицата. Мечката е доста опасна.

— Момичето е сигурно вече в стаята си — уверено каза съдията. — Не я ли видяхте до мен, когато идвахте?

— Как бих могъл да я видя в този коридор — отговори младият човек, — след като я оставих в празничната зала? Тя е още там.

Съдията му хвърли изпитателен поглед, после се обърна към Тао Ган. Помощникът поклати глава, а върху изпитото му лице се изписа изумление. Без да забелязва подозрителните им изражения, Дзун Ли почука на една от последните врати в коридора и тримата влязоха в обширна зала, където цареше пълен безпорядък.

Куан Лай и две жени, които седяха около една кръгла маса, веднага станаха и почтително се поклониха на магистрата. Директорът ги представи:

— Госпожица Дин играе ролята на повелителката Сиванму. Освен това жонглира чудесно и отлично изпълнява акробатически номера. — Като се обърна към втората актриса, не така млада и не толкова елегантна, добави: — А това е съпругата ми.

Съдията Ди го поздрави за представлението. Господин Куан изглеждаше изключително поласкан, че толкова високопоставена личност е благоволила да се заинтересува от трупата му. Доста

развълнуван, той се чудеше дали да предложи стол на знатния гост. Съдията го извади от затруднението, като се настани спокойно, без да бъде поканен. Дзун Ли седна срещу него пред една делва с вино. Тао Ган, както обикновено, остана прав зад господаря си.

— Къде са госпожица Оуян и господин Мо Модъ? — запита магистратът. — Бих искал и тях да поздравя. Мо Модъ владее забележително меча, а в сцената с мечката госпожица Оуян накара косите ми да настръхнат!

Тези доброжелателни думи, като че ли притесниха директора и докато пълнеше чашата на госта си, половината от виното се разплиска по масата. После той се отпусна на стола си, махна към отрупаната с червена хартия тоалетка и каза:

— Мо Модъ вероятно е дошъл да си свали грима веднага, след като е напуснал сцената. Сега сигурно е в склада да си остави костюма. А госпожица Оуян ми каза, че преди да се присъедини към нас, трябва да се погрижи за мечката.

Съдията Ди се изправи. Под претекст, че поправя кадифената си шапка пред огледалото, той огледа смачканите, изцапани с червена боя, хартии и бурканчетата с гримове. Тези червени петна биха могли да са от кръв, помисли той. Когато се върна на мястото си, забеляза в държанието на госпожа Куан известно притеснение. Той отпи глътка вино и заразително съпруга ѝ за поставянето на пиеси с исторически сюжети. Куан Лай се впусна в дълги обяснения. Съдията разсеяно слушаше, като се мъчеше да следи разговора и на останалите присъстващи.

— Няма ли да помогнете на госпожица Оуян да нахрани мечката си? — попита Дзун Ли госпожа Дин. — Сигурен съм, че тя много ще се зарадва.

— Гледайте си вашите работи! — отговори сухо тя. — Аз занимавам ли се с вашия вкус към розите!

— Госпожа Бао е много красива. Защо да не напиша стихотворение в нейна чест? И за вас съчиних едно, любезна моя. Не искате ли да го чуете:

*Истинска любов, любов лъжлива
отлитнала любов, любов навеки...*

*Много и мъничко,
така върви добре.
Небето да ни пази
от два пъти мъничко.*

Съдията се обърна към младите хора. Лицето на госпожица Дин бе станало пурпурно. Госпожа Куан промълви:

— Внимавайте какво говорите, господин Дзун!

— Това е само за да я накарам да наостри уши — отвърна безгрижно поетът. — Знаете ли песента, по която са пощурели сега в столицата? — и той затананика популярна мелодия и отмервайки такта с пръсти, запя с приятен баритон:

*Два пъти по десет и още няма мъж.
Е, утре може и да се яви.
Но три пъти по осем и сама в леглото,
тъжни са, уви, твоите бъднини!*

Вбесена, госпожица Дин понечи да отговори, но съдията се намеси:

— Моето чувство за хумор е от най-ограничените, господин Дзун, така че бих ви помолил да запазите остроумията си за по-подходяща публика способна да ги оцени.

И с по-любезен тон се обърна към Куан Лай:

— А сега трябва да се преоблека за банкета. Не си правете труда да ме изпращате.

Той махна с ръка на Тао Ган да го последва и щом останаха сами в коридора, му каза тихо:

— Преди да се прибера в стаята си, ще се опитам да видя Мо Модъ. Ти остани с тях, изпий още няколко чашки. Имам чувството, че тук стават странни неща. Опитай се да ги накараш да говорят. Впрочем ясно ли ти е какво искаше да каже този проклет поет с това „много и мъничко“?

Тао Ган се изкашля смутено:

— Това са груби изрази, употребявани от простолюдието. Много е похвала и означава мъж, а мъничко е обида и означава жена.

— О, ясно... разбирам. Когато се върне госпожица Оуян, постарай се да разбереш колко време е прекарала в празничната зала. Не би могла да се намира на две места едновременно.

— Дзун Ли може би излъга, че я е видял долу в залата, ваше превъзходителство. Или пък излъга, когато твърдеше, че не я е забелязвал да говори с нас. Коридорът наистина е тесен и ние се намирахме между него и нея, но все пак би трябвало да я е зърнал.

— Ако поетът казва истината, значи сме говорили с госпожица Бао, която се е опитвала да мине за госпожица Оуян. Не... греша, младото момиче, което срещнахме, държеше ръката си притисната до тялото, а госпожица Бао се хвана с две ръце за парапета, докато Мо Модъ размахваше срещу нея меч. Нищо не проумявам. Опитай се да разбереш нещо и ела при мен в стаята.

Той взе фенера на Тао Ган и се отправи към стълбището. Тао Ган се върна при актьорите. Съдията смяташе, че лесно ще открие пътя до склада. Докато се изкачваше по безкрайните стълби, установи, че краката и ръцете все повече го болят. Дали беше последица от настинката или от всичките тези изкачвания и слизания, на каквито не беше привикнал? Замисли се за поета и за Куан Лай. Последният му изглеждаше доста симпатичен, а наглото държание на Дзун Ли му лазеше по нервите. Младият човек, като че беше в много добри отношения с театралната трупа. Явно бе, че госпожица Бао много му харесва, но тъй като тя щеше да става монахиня, какви ли надежди би могъл да храни по отношение на нея? Злобният му куплет, насочен към госпожица Дин, намекваше за някаква по-особена връзка между нея и госпожица Оуян. В крайна сметка, помисли си съдията, не е моя работа да се занимавам с нравите на тези госпожици. Много повече ме интересува онова, което замисля Мо Модъ.

Когато най-после стигна до площадката на стълбището, където духаше отвсякъде, той въздъхна тежко. Някакъв монотонен напев се носеше от дълбокия, обграден с дървена решетка отвор в средата. Сигурно е вечернята, помисли съдията.

Коридорът вдясно не беше осветен. Съдията учудено повдигна фенера. В стената нямаше никакви прозорци и този пасаж с нисък, обвит в паяжини таван, бе по-тесен от онзи, който водеше до склада.

Като разбра, че се е заблудил, съдията се върна, за да поеме обратно, и в този миг до ушите му достигна шепот. Съдията наостри уши, чудейки се откъде биха могли да идват приглушените звуци. Коридорът беше празен и краят му опираше в тежка желязна решетка. Той се отправи към изхода, но пък сега песента на монасите заглуши всичко. Отново се върна в средата на коридора и със свъсени вежди се заглежда за някаква врата. Шепотът се разнесе отново, но все така неразбираем. Изведнъж отчетливо прозвучаха трите срички на името му, *Ди Жендзие...* после отново се възцари тишина.

ГЛАВА VI

СЪДИЯТА ДИ СИ ПРИЛАГА ЕДНО СТАРО ЛЕКАРСТВО. ТАО ГАН МУ СЪОБЩАВА ПОСЛЕДНИТЕ КЛЮКИ.

Съдията подръпна ядосано брадата си. Този призрачен глас го разстрои повече отколкото му се искаше да признае пред себе си. Но скоро се съвзе. Вероятно някакви монаси говореха за него наблизо, а ехото често си прави особени шеги в старинни постройките като тази. Той се послуша още известно време, но шепотът бе престанал. Съдията сви рамене, върна се обратно по същия път и разбра къде се бе объркал: коридорът към склада се намираше от другата страна на стълбищната площадка. Той заобиколи централния отвор и разпозна трите високи прозореца. През отворената врата на склада до него достигаха откъслечни фрази.

Влезе. За голямо свое разочарование видя само двама монаси, които затваряха някакъв куфар от червена кожа. Мо Модъ не беше там, затова пък железният шлем бе заел мястото си над ризницата, както и дългият меч — в ножницата. Той се обърна към по-възрастния монах:

— Да сте виждали актьора Мо Модъ?

— Не, ваше превъзходителство — отговори монахът, — ние току-що влизаме.

Монахът говореше с най-почтителен тон, но на съдията не се понрави враждебното изражение на неговия висок плещест другар, който го гледаше с подозрение.

— Исках просто да го поздравя за изкусното владение на меча — непринудено обясни съдията. На връщане към апартамента си той реши, че актьорът навярно се е присъединил към приятелите си в гримьорната, където Тао Ган ще може да го държи под око.

Когато стигна до вратата си, магистратът отново почувства тежестта на умората. Една от прислужничките му отвори, другите

побързаха да стоплят ориза за вечерята върху мангала, поставен в един ъгъл на стаята.

Мина в спалнята. Трите му съпруги играеха на домино. Те се надигнаха да го посрещнат и Първата каза с радостна усмивка:

— Идвате тъкмо навреме за една партия преди вечеря.

Доминото беше любимата игра на съдията. Като погледна тъжно към плочките от слонова кост, той отвърна:

— Много съжалявам, но няма да мога да вечерям с вас. Ще трябва да отида на тържествената вечеря, която дава игуменът. Ще присъства един бивш императорски възпитател, настанен в манастира, и по никакъв начин не можех да откажа.

— Всемогъщи небеса! — възкликна Първата съпруга. — Ще трябва вероятно да направя визита на жена му, нали?

— Не, той е вдовец. Но аз трябва да го посетя преди банкетата. Пригответе ми официалната роба. — Той се изсекна шумно.

— Много съм доволна, че не се налага да се преобличам — каза с облекчение Първата. — Но наистина е жалко, че не можете да останете с нас. Вие сте настинали, очите ви сълзят!

Докато тя отваряше сандъците с дрехите и приготвяше зелената брокатена роба на съдията, Третата рече:

— Ще ви направя един пластир от портокалови кори. Ако го подържите на главата си, утре ще се чувствате много по-добре.

— Как мога да се явя на официален банкет с превръзка на главата? Доста смешно ще изглеждам! — възкликна раздражено съдията.

— Ако нахлупите шапката по-надолу, никой нищо няма да забележи — отговори Първата съпруга, както винаги практична.

Съдията се опита да протестира и измърмори нещо, но Третата вече бе грабнала шепа изсушени портокалови кори от сандъчето с лекарства и ги поставяше в съд с вряща вода. Когато се накиснаха достатъчно, Втората ги зави в парче памучен плат и двете жени стегнаха компрес върху главата на магистрата. Първата нагласи кадифената шапка по-ниско и каза:

— Готово. Никой нищо няма да забележи.

Съдията им поблагодари и обеща да се прибере веднага след банкетата. На излизане напомни на прислужничките да сложат резето на вратата след него:

— И най-вече — добави той, — не отваряйте, преди да сте разбрали кой е. Тази вечер в манастира са се събрали всякакви хора.

Той влезе в преддверието, където го очакваше Тао Ган. След като нареди на прислужничките да поднесат чай на господарките си, той покани помощника си да седне до него и тихо каза:

— Мо Модъ бе напуснал склада, преди аз да Се появя. Върна ли се в стаята на актьорите?

— Не, ваше превъзходителство. Вероятно се разхожда някъде из манастира. Но госпожица Оуян дойде веднага, щом си тръгнахте. Без грим вече не приличаше толкова на госпожица Бао въпреки че има същия овал на лицето и същите правилни черти. Изглежда, в коридора сме срещнали госпожица Бао. Ако си спомняте, гласът ѝ беше нежен и приятен, докато на госпожица Оуян е леко дрезгав. И въпреки че не претендирам като Ма Жун да съм познавач по женската част, младата особа от коридора ми се стори доста закръглена, докато госпожица Оуян е по-ъгловата.

— Така или иначе, жената от коридора държеше лявата си ръка по същия начин, както и актрисата. За какво говори тя, впрочем?

— Беше доста мълчалива и се оживи само когато аз поздравих госпожица Дин за акробатичния номер. Щом споменах за срещата ѝ с Дзун Ли, тя само рече, че това момче е ужасен досадник. Като ѝ дадох да подразбере, че начинът, по който изчезна, докато разговаряхте с нея, никак не ви е харесал, тя ме погледна много странно и заяви, че не можела да оставя за дълго мечката си сама.

— С нас просто се подиграват! — извика съдията, дърпайки ядно брадата си. — Какво научи за Мо Модъ?

— Момче с неустановен начин на живот. Присъединява се към трупата за два-три месеца, после изчезва. Винаги играе предатели, а Куан твърди, че подобни роли накрая се отразяват върху характера на самия актьор. Доколкото разбрах, той въздишал по госпожица Дин, но момичето не му обръщало никакво внимание. Той страшно я ревнува от госпожица Оуян, тъй като подозира двете девойки в много по-нежни чувства една към друга от обикновеното приятелство. Именно за това намекваше Дзун Ли в стихотворението си. Куан също смята, че тази вечер Мо Модъ е прехвърлил мярката в изпълнението с меча. Но той твърди, че с този свиреп телохранител младото момиче няма от кого да се страхува. Животното я следва като огромно вярно куче и се

подчинява на всяко нейно мигване или помръдване на пръста. Но характерът на звяра не е никак благ и единствено госпожица Оуян смее да се доближава до него.

— Каква неприятна загадка — промърмори съдията. — Ако младото момиче, което срещнахме в коридора (независимо дали е госпожица Бао или Оуян), е бягало от Мо Модъ, тъй като той е опасен маниак, това се връзва със странната сцена, която зърнах през прозореца. Сигурно тъкмо Мо Модъ съм видял тогава. Но коя е жертвата, над която издевателстваше? Първата ни задача е да проверим има ли други жени в манастира освен тези, които вече познаваме.

— Не посмях да спомена за непознатата с отрязаната ръка, без да съм ви попитал, ваше превъзходителство, но ми се струва, че госпожа Куан и двете актриси са единствените особи от женски пол, които се намират в момента тук, и, разбира се, госпожа Бао и дъщеря ѝ.

— Ние познаваме само една малка част от манастира, не забравяй това. Кой може да знае какво става в местата, до които посетителите нямат достъп? А нямаме дори и план! Но време е вече да направя визитата си на учителя Сюн. Ти се върни при актьорите. Когато неуловимият Мо Модъ се появи, залепи се за него и не го изпускай от очи през целия банкет. Скоро ще се видим.

Един послушник чакаше в коридора. Дъждът яростно плющеше по капациите и вероятността да намокри церемониалния си тоалет никак не очарова магистрата.

— Наложително ли е да излизаме навън, за да идем до Източната кула? — попита той.

— О, не, почитаеми господарю — отвърна младият монах. — Ще минем над храмовия кораб.

— Пак стълби! — изръмжа съдията.

ГЛАВА VII

УЧИТЕЛЯТ СЮН ГОВОРИ ЗА ИН И ЯН. СЪДИЯТА ДИ ЗАДАВА НОВИ ВЪПРОСИ.

Заедно със своя водач съдията отново измина вече познатия му път, който ги отведе до централната площадка на стълбите. Когато стигнаха над главния кораб на храма, те обърнаха гръб на коридора за склада и се упътиха към правоъгълен пасаж, осветен от един-единствен счупен фенер.

Съдията Ди внезапно изпита неприятното усещане, че някой го наблюдава. Обърна се рязко и забеляза как някакъв тъмен мъжки силует, сякаш облечен в сиво, като че се приплъзна към началото на коридора и после изчезна. Когато отново поеха напред, съдията се обърна към послушника:

— Този коридор често ли се използва от монасите?

— О, не, почитаеми господарю! Сега ви поведох по него, за да избегнем излизането на дъжда. Онези, които имат работа в Източната кула, се качват по витото стълбище, което е до вратата, точно срещу трапезарията.

Щом стигнаха до малката квадратна зала в западното крило, съдията спря, за да се ориентира.

— Закъде е тази врата? — попита той, като посочи един тесен отвор отдясно.

— За Галерията на ужасите, почитаеми господарю. Тя заема цялото ляво крило на централния двор, но ние, послушниците, нямаме право да влизаме там.

Съдията Ди знаеше, че всички големи даоистки манастири имат галерия, пълна с фрески или със скулптури, представящи със зловещи подробности мъченията, които грешната душа трябва да изтърпи, минавайки през десетте даоистки ада.

— Аз пък си мисля — отбеляза той, — че една разходка из подобно зловещо място е най-добрият начин да отдалечи душите на

младите от греха.

Вече се изкачваха по стъпалата към площадката, на която се открояваше широката яркочервена врата на бившия императорски възпитател.

— Внимавайте, почитаеми господарю — предупреди го послушникът, — парапетът е повреден. Моля ви, вървете плътно зад мен!

Когато стъпи на площадката, съдията наистина забеляза, че парапетът е счупен. Той се наведе над зеещия отвор.

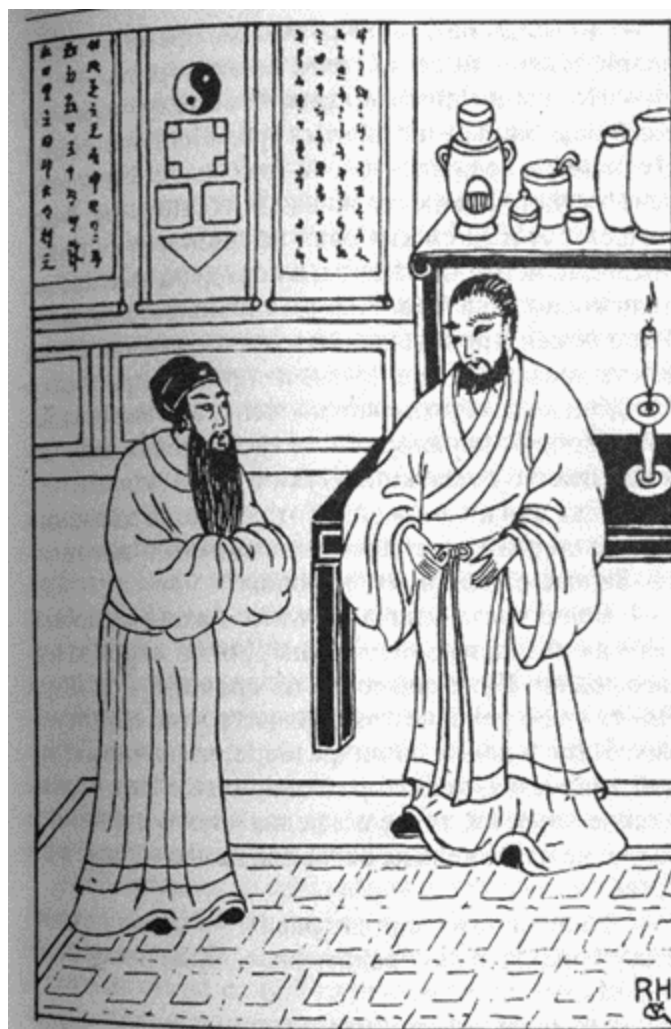
— Това е стълбището, за което ви казах преди малко — обясни младият монах. — То стига до западното крило, три етажа по-долу, точно срещу трапезарията.

Магистратът подаде на водача си голяма червена визитна картичка и послушникът потропа на вратата на учителя Сюн.

— Влезте! — прозвуча силен глас.

Четири високи сребърни свещника осветяваха едър мъж, който седеше пред писалище, отрупано с книги и изписани листа. Младият монах се поклони дълбоко и му представи визитката на съдията. Като й хвърли бърз поглед, учителят Сюн пъргаво стана и се запъти към него.

— Значи вие сте магистратът на областта — каза той със звучен глас. — Добре дошъл в манастира „Утринни облаци“, Ди.

СЪДИЯТА ДИ НА ПОСЕЩЕНИЕ ПРИ ЕДНА
ИЗТЪКНАТА ЛИЧНОСТ

С почително кръстосани ръце под широките си ръкави, съдията се поклони и отговори:

— Скромният чиновник, изправен пред вас, многоуважаеми учителю, благославя случая, който му дарява така очакваната възможност да поднесе своите почитания на една толкова видна личност като Негово превъзходителство.

— По дяволите протоколните празнословия, Ди — извика бодро Сюн Мин. — Седнете, моля ви, докато сложа малко ред в цялата тази бъркотия.

Той седна зад писалището и се обърна към послушника, който сервираше чая.

— Благодаря ти, дете мое. Можеш да се оттеглиш, сам ще се погрижа за госта си.

Отпивайки на малки глътки ароматизирания с жасмин чай, съдията изучаваше домакина. Учителят Сюн бе висок почти колкото него, но бе по-масивен и мощният му врат се губеше между плещи на борец. Въпреки че приближаваше шейсетте, по гладката му розова кожа не се забелязваше никаква бръчица. Къса сива брадичка обграждаше лицето му, а посребрената му коса, пригладена назад, за да изпъкне широкото му чело, плътно очертаваше обемистия свод на черепа. Тъй като беше светски даоист, не носеше специална шапка и тънките мустачки рязко контрастираха с гъсталака на рунтавите вежди. Всичко в него говореше за личност от необикновен мащаб.

Щом приключи с огледа си, съдията се зае да разчита окачените по стените даоистки текстове. Накрая учителят Сюн избута книгата и като изгледа втренчено съдията с острия си поглед, попита:

— Чух за някаква злополука... Нищо сериозно надявам се?

— Не, не! След двуседмичен престой в столицата тази сутрин потеглих със семейството си за Ханюан. Смятах да се приберем в Ямън за вечеря, но наскред планината ни свари силна буря и колелото на колата ни се счупи. Бях принуден да помоля игумена да ни подслони тази нощ, но разчитам рано сутринта да тръгнем, тъй като ме уверяват, че тези бури винаги са краткотрайни.

— Вашето прекеждие ми предоставя щастието да се запозная с вас! — отбеляза Сюн с усмивка. — Много ми е приятно да разговарям с млади способни магистрати, които имат бъдеще. Отдавна трябваше да ни посетите, Ди, този манастир е под вашата юрисдикция!

— Небрежността ми е непростима — побърза да отговори съдията, — но имахме толкова неприятности в Ханюан, че...

— В течение съм — прекъсна го Сюн. — Вие свършихте добра работа, Ди. Благодарение на вас на процъфтяващата империя бяха спестени доста размирици.

Съдията се поклони.

— Възнамерявам скоро да се завърна тук, за да се запозная с учението на Ваше превъзходителство — каза той.

Дали, след като този висш сановник с огромен опит показваше толкова благоразположение, щеше да разкаже за жената с отрязаната ръка... Поколеба се за миг, после се реши и попита:

— Бих ли могъл да си позволя да се посъветвам с негово превъзходителство по повод една странна сцена, на която съвсем наскоро станах свидетел?

— Разбира се! За какво става дума?

— Да си кажа право, и аз не зная точно — отговори малко смутено съдията. — Когато отивах към предоставения ми апартамент, присъствах, за няколко секунди само, на сцена, която би трябвало да се е разиграла преди повече от век, когато войниците са изстребили въстаниците тук, в манастира. Смятате ли, че такова нещо е възможно?

Учителят Сюн се отпусна назад в стола си.

— Но, да — отговори сериозно той. — Не ви ли се е случвало понякога да влезете в празна стая и да знаете, да сте уверен, че малко преди вас там е бил някой? Невъзможно ви е да обясните тази увереност, просто усещате. Това явление всъщност се тълкува много просто: този, който току-що е излязъл, е оставил нещо от себе си в стаята. При това без да извърши нещо особено, може просто да е разлистил някаква книга или да е написал писмо. Но да предположим, че същият човек е загинал от насилствена смърт на това място. Вълните на страданието, които са се излъчвали от него, така дълбоко са се просмукали в атмосферата на стаята, че е възможно години покъсно все още да се открият следи от тях. Една по-чувствителна личност или човек, превъзбуден от умора, би могъл да усети това присъствие векове след това. Не смятате ли, Ди, че това е доста логично обяснение на вашето приключение?

Съдията поклати глава. Безспорно Сюн Мин дълго бе размишлявал върху тези загадки и въпреки че разсъжденията му не убедиха съдията той реши да не ги отхвърля напълно. Отговори вежливо:

— Негово превъзходителство вероятно има право. Бях много изморен, освен това настигах в този проклет дъжд и състоянието ми...

— Настинка! От трийсет години не знам какво е това — прекъсна го Сюн. — Но аз се придържам към много строги правила за живот и се стремя да подхранвам жизнения си принцип.

— Все пак Негово превъзходителство сигурно не вярва, подобно на някои даоисти, че безсмъртието може да се постигне тук, на тази земя? — запита доста разочарован съдията.

— Не, разбира се! — отвърна пренебрежително Сюн. — Безсмъртието на човек се състои в това да се възроди в потомството си. Небето е ограничило продължителността на живота ни до известен брой години и да искаме да ги увеличим с някакви изкуствени методи е напълно безсмислено. Всичките ни усилия трябва да са насочени към това да прекараме тези няколко години в добра духовна и физическа форма. За да осъществим тази цел, трябва да живеем в съгласие с природата и, като начало, да оправим хранителния си режим. Внимавайте с храната, Ди.

— Аз съм ученик на Конфуций, но най-искрено признавам, че и в даоизма има дълбока мъдрост.

— Даоизмът подхваща нещата там, където Конфуций ги е оставил. Конфуцианството обяснява, че трябва да се държи човек в едно добре организирано общество. Докато даоизмът ни разкрива отношенията между вселената и човека... отношения, от които обществените са само една част.

Съдията Ди никак не беше в настроение да започва философски спор, но тъй като искаше да зададе още два въпроса на домакина си, изчака от приличие няколко секунди и попита:

— Възможно ли е нежелателни хора да проникнат в манастира и да се навъртат наоколо? Когато послушникът ме водеше насам, имах чувството, че някой ме следи... Точно в началото на коридора, който свързва главната площадка с тази кула, ако трябва да бъда точен.

Учителят Сюн го погледна изпитателно. Помисли за миг и внезапно каза:

— Обичате ли риба, Ди?

— Да, много обичам — учудено отговори съдията.

— Така си и мислех! Рибата влошава настроението, скъпи мой. Натрупването на мазнини забавя движението на кръвта и това се отразява зловредно на нервите... Затова сте видели и чули неща, които в действителност не съществуват. Трябва ви една доза добро очистително. Ще прегледам медицинските си книги, имам богата колекция, и утре сутринта ще ви дам подробен списък с храните, подходящи за състоянието ви.

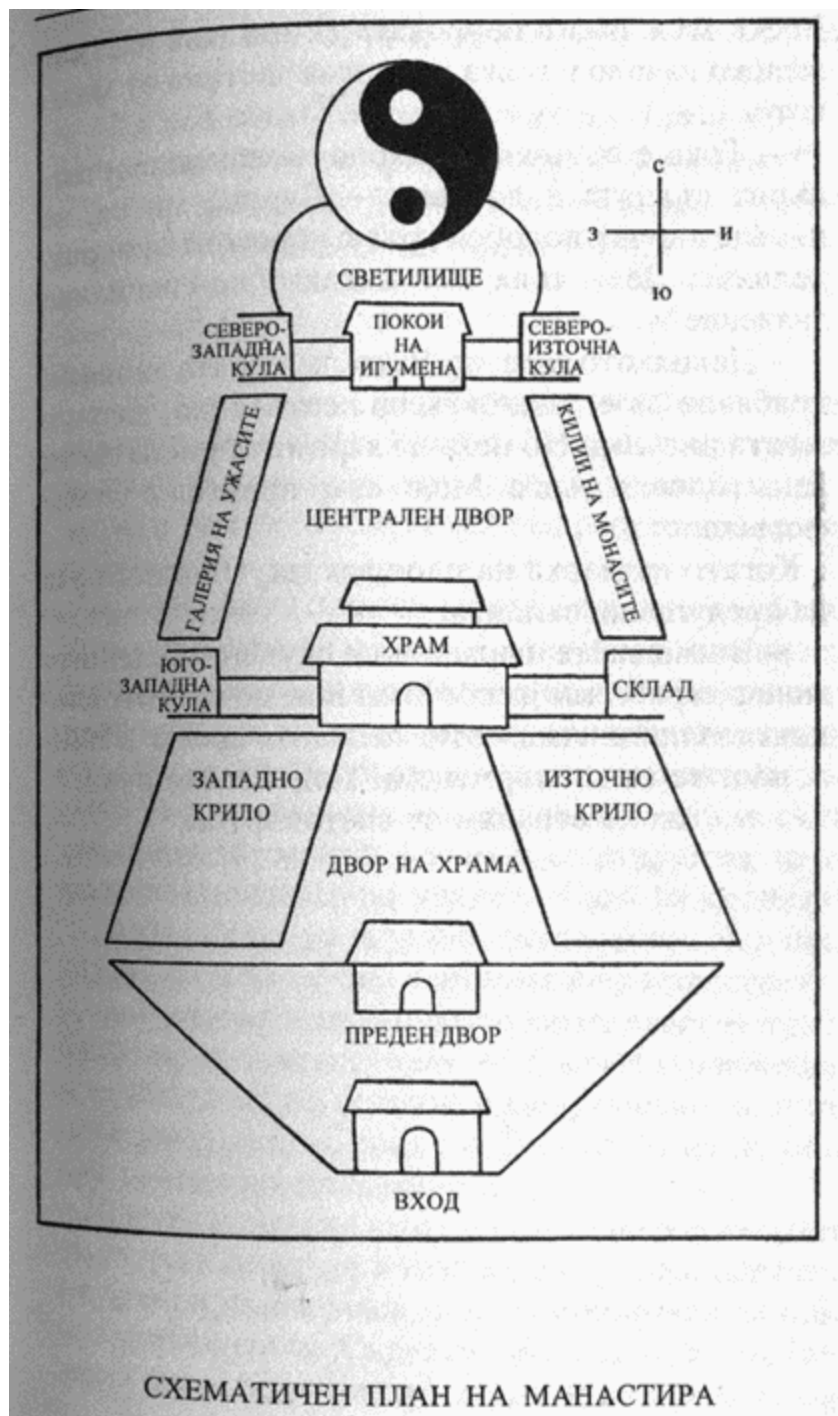
— Благодаря ви, Ваше превъзходителство, не бих искал да ви притеснявам повече, но дали бихте могли да ме осветлите по един последен въпрос. Чувал съм, че някои даоисти, изтъквайки религиозни мотиви, тайно се отдават на истински оргии и насилват млади жени да участват в тях. Има ли частица истина в тези слухове?

— Глупости, Ди! Пълни глупости! Как бихме могли да се отдаваме на оргии при нашия толкова аскетичен начин на живот... Оргии... но моля ви се! — Той се изправи и добави: — Време е да тръгваме. Банкетът ще започне всеки момент и игуменът сигурно вече ни очаква. Предупреждавам ви, Ди, той не е от най-начетените книжовници, но желае доброто на всички и ръководи манастира доста мъдро.

— Сигурно не му е лека задачата. Този манастир е истински малък град. Искрах да го поразуча, но се оказа, че нямало план. Освен това частта зад храма е забранена за посетители.

— Евтини номера, Ди! Всичко това има за цел просто да поразии въображението на лековерната тълпа. Стотици пъти казах на игумена, че трябва да се направи план на манастира. Това всъщност е задължително, по силата на член двайсет и осми от Правилника за официално признатите култови сгради. Но аз мога да ви покажа как са разположени постройките.

И като се доближи до окачената на стената скица, обясни:

— Ето схемата, която самият аз съставих. Много е просто. Строейки този манастир преди двеста години, създателите му са искали да изобразят едновременно и вселената, и нейното умалено копие, човека. Целият ансамбъл представлява овал: фигура, символизираща Първичното начало. Ориентиран е на юг и е разположен на четири тераси върху планинския склон. От изток го

опасва дълбока пропаст, от запад е гората. Следете внимателно: тръгваме от предния двор, триъгълник, чийто стени представляват кухните, конюшните, килиите на младшите братя и на послушниците. После влизаме в храмовия двор, обграден от две двуетажни крила. На партера на западното крило се намира трапезарията, на първия етаж — библиотеката, на втория — покоите на старшия монах, на домакина и на брата архивист. В източното крило, на партера е празничната зала, където бе представен театралният спектакъл, и няколко кабинета. Първият и вторият етаж са предназначени за посетители. Предполагам, че вие и семейството ви сте настанени именно там.

— Да, дадоха ни две удобни стаи в североизточния ъгъл на втория етаж — отговори съдията.

— Добре. Да продължим. В дъното на този двор се намира самият храм. В него има няколко много хубави старинни статуи. Зад храма се простира централният двор с по една кула във всеки ъгъл. В момента се намирате в Югозападната кула, която ми бе предоставена. Наляво от този двор се намира Галерията на ужасите — един поклон към народните вярвания. Отдясно са килиите на ръкоположените монаси, а в дъното, над портала към светилището, са покоите на игумена. Светилището е във формата на кръг. Така че имаме следната последователност: триъгълник, два квадрата, един квадрат и накрая кръг. Всяка една от тези фигури има мистично значение, но сега да оставим това. Важното е, че вече бихте могли да се ориентирате. Разбира се, има стотици коридори, пасажи и стълбища, които свързват различните постройки, но ако запомните схемата ми и тя се запечата в паметта ви, няма да се загубите.

— Благодаря на негово превъзходителство — каза с благодарност съдията. — Какви постройки има в светилището?

— Само една малка пагода. В нея се пази урната с праха на Светия създател.

— И никой не живее в тази част на манастира?

— Не, разбира се! Посещавал съм я — няма друго освен пагодата и стените около нея. Но тъй като този паметник се смята за нещо много свято, аз го отбелязах с черно-белия кръг, който виждате горе на листа, за да не обидя нашия любезен игумен. Това е даоисткият символ на действието на Вселената. Той изразява взаимното проникване на двете изначални сили Ин и Ян, вечния ритъм на

природата, който наричаме Дао. Вместо Ин и Ян бихте могли да кажете Светлина и Тъмнина, Положително и Отрицателно, Мъж и Жена, Слънце и Луна... Изборът е богат. Този кръг ви показва как, когато Ян или положителната сила се сведе до най-ниската си точка, се превръща в Ин или Отрицателна сила, а когато тя достигне своя зенит, естествено се превръща в Положителна сила в най-ниската ѝ степен. Върховното учение за Дао, изобразено в един символ — съвършената простота!

— Какво е значението на точката във всяка една от половините на кръга? — попита съдията, заинтригуван мимо волята си.

— Присъствието на двете точки ни припомня, че Положителното крие зародиша на Отрицателното и обратното. Това се отнася до всичко, което съществува, до мъжа и жената включително. Всеки мъж има в природата си някаква частица женско начало и всяка жена има частица от мъжкото.

— Това е съвършено вярно — замислено отвърна съдията и добави: — Струва ми се, че някъде зърнах подобен кръг с хоризонтално разделение. Дали това има някакво по-специално значение?

— Доколкото зная, не. Разделителната линия би трябвало да е разположена вертикално, както в моята рисунка. Но нека не караме игумена да ни чака толкова дълго. Моят стар приятел е голям формалист.

Когато излязоха на площадката, Сюн побърза да предупреди съдията:

— Внимавайте, парапетът е счупен. Младшите монаси трябваше да поставят нов, но приготовленията за празника им отнеха цялото време. Всъщност те са си мързеливи! Подайте ми ръка, аз не страдам от световъртеж.

ГЛАВА VIII

СЪДИЯТА ДИ ПРИСЪСТВА НА БАНКЕТ, НА КОЙТО СЕ ХРАНИ ТВЪРДЕ ОСКЪДНО. ПОЕТЪТ ДЗУН ЛИ ПРЕСУШАВА МНОЖЕСТВО ЧАШИ С ВИНО

Двамата мъже слязоха по извитото стълбище. Влагата беше леденостудена и пронизваща и магистратът се зарадва, когато пристигнаха в стоплената от множество мангали трапезария.

Дребничкият старши монах се упъти към тях, като примигваше нервно. Силното му желание да удостои и двамата с еднакво внимание бе причина на няколко пъти да се заплете във витиевати приветствени фрази. Накрая все пак ги отведе в дъното на трапезарията, където на главната маса ги очакваше игуменът. Съдията се отдръпна, за да даде възможност на учителя Сюн да седне от дясната страна на игумена, но даоистът запротестира, че вече не бил сановник и че магистратът — представител на императорската власт — трябва да заеме почетното място. Съдията се поклони и тримата мъже седнаха едновременно, а старшият монах, домакинът и Дзун Ли се настаниха около една по-малка маса.

Игуменът вдигна чашата си и погледна двамата си сътрапезници: при този сигнал разпределените на четири дълги маси монаси побързаха да хванат клечиците си. Съдията забеляза, че Куан Лай, жена му и другите две актриси са седнали отстрани, близо до входа на залата, а Тао Ган тъкмо се присъединяваше към тях. От Мо Модъ нямаше и следа.

Магистратът наблюдаваше недоверчиво студената риба, която игуменът поставяше в чинията си. Купичката със слепнал ориз, поръсен тук-там със стафиди, изобщо не го привличаше. Не чувстваше никакъв глад. За да прикрие отвращението си, той запита:

— Мислех, че в даоистките манастири не се поднася нито месо, нито риба?

— Ние стриктно спазваме манастирското правило — отговори усмихнат игуменът. Не прием никакви спиртни напитки. В чашата ми има чай, но не и във вашата. Правим това изключение в чест на нашите многоуважавани гости, но за всичко останало се придържаме строго към вегетарианството. Рибата, която виждате, всъщност е направена от соево тесто, а онова там, което прилича на печено пиле, е приготвено от брашно и сусамено масло.

Лицето на съдията Ди помръкна, той не беше гастроном, но държеше да знае какво му поднасят. Погълна една хапка от рибата от соево тесто и за малко не се задави. Като забеляза, че игуменът следи изражението му, той побърза да каже:

— Наистина е прекрасно, имате чудесни готвачи.

Изпразни чашата си на един дъх. Поне топлото оризово вино можеше да се пие. Фалшивата риба в чинията му злокобно се взираше в него с черното си око, направено от джанка. Без да знае защо, това му напомни за покойния игумен.

— Искане ми се след банката — заяви той — Да посетя храма. Бих бил щастлив, също така, ако мога да се поклоня пред мощите на вашия предшественик.

Игуменът остави купичката си с ориз на масата.

— Аз, смиреният монах, с удоволствие ще покажа храма на негово превъзходителство — бавно отговори той. — Що се отнася до криптата, за съжаление, по това време на годината не можем да я отворим. Ако сега слезем долу, влагата, която ще нахлуе, би могла да повреди тялото. Разбира се, извадили сме част от вътрешностите, преди да го балсамираме, но някои от останалите могат да пострадат.

Тези технически подробности унищожиха и малкото апетит, който бе останал у съдията. Той побърза да пресуши нова чаша с вино. Компресът с портокалови кори се отразяваше добре на главоболието му, но цялото му тяло беше схванато и го наболяваше, освен това започна да му се гади. Със завист погледна Сюн Мин, който поглъщаше лакомо своята ерзац риба, и то с видимо удоволствие. Щом омете купичката си, даоистът избърса уста със затоплената салфетка, която му подаде послушникът, и заяви:

— Бившият игумен, негова святост Нефритово Огледало, бе голям учен. И най-заплетените текстове не представляваха трудност за него, калиграфията му бе съвършена и превъзходно рисуваше цветя и животни.

— За мен би било голямо удоволствие да видя някои от произведенията му — учтиво каза съдията Ди. — Вероятно библиотеката на манастира с рисунки и писания, дело на ръката му.

— Уви, не! — отговори игуменът. — Според неговите изрични указания всички документи от този род трябваше да бъдат затворени в криптата.

— Похвална скромност — кимна одобрително учителят Сюн. — Но почакайте... има една рисунка, която бихте могли да видите, Ди. Последният портрет на неговата любима котка е закачен в страничния параклис. След вечерята ще ви заведе.

Храмът вероятно бе леденостуден, а котката на бившия игумен никак не интересуваше съдията. Но той все пак отговори, че ще е очарован да види картината. Сюн Мин и игуменът отново се наведоха, този път над нещо като гъста супа. Съдията подбутна с върха на клечицата си някакви парченца, плуващи в кафеникавата течност, чийто произход бе невъзможно да се установи, и разбра, че не ще има смелостта да опита това ново ястие. Докато тормозеше мозъка си, за да изрови някакви любезни фрази, той зададе въпрос, който му се стори подходящ — за организацията на даоисткото духовенство, но игуменът като че се почувства някак неудобно, отговори кратко и млъкна.

В този момент гостите от съседната маса дойдоха, за да вдигнат наздравица в тяхна чест. Под предлог, че възнамерява да отговори на жеста, съдията ги придружи до масата им и седна срещу Дзун Ли, който явно бе почел по достойнство топлото вино, за което свидетелстваше доброто му настроение и руменината на лицето му. Старшият монах съобщи на съдията, че колелото е сменено:

— Младшите монаси, които обслужват конюшните — добави той, — са нахранили конете. Плюс това, са ги почистили както трябва. Така нашият високоуважаван гост може утре заран да продължи пътя си, освен ако не желае да удължи престоя си сред нас, което ще ни достави голяма радост.

Съдията топло му благодари, след което старшият монах измърмори още много благодарствени думи и помоли да бъдат

извинени двамата с домакина, тъй като трябвало да присъстват на вечерната служба. Когато остана сам с поета Дзун Ли, съдията Ди отбеляза:

— Не виждам нито госпожа Бао, нито дъщеря ѝ.

— Дъщеря ѝ? — повтори Дзун Ли, заваляйки. — Нима твърдите, почитаеми господарю, че една толкова изискана... толкова крехка, млада особа би могла да бъде родена от тази груба мазна топка?

— Годините, — дипломатично отбеляза съдията, понякога странно променят човешкото тяло.

Поетът изхълца пиански:

— Извинете ме, — избълбука той. — Тия хора се опитват да ни отровят с някакви гадости. Стомахът ми се преобърна. Но, позволете ми да ви уверя, че госпожа Бао ни най-малко не е светска личност. От тук следва логическото заключение, че Бяла Роза не е нейна дъщеря!

Той размаха показалец пред носа на съдията и попита, снижавайки глас:

— Сигурен ли сте, че не се опитват насила да принудят тази нещастница да стане монахиня?

— Най-добрият начин да го разберем е, като в попитаме. Къде са дамите?

— Вероятно вечерят в стаята си. Много мъдра предпазливост! Щеше да е истинско престъпление това невинно младо момиче да бъде изложено на сладострастните погледи на всичките тия монаси. Един път и топката мас, да прецени правилно.

— Струва ми се, че и самият вие доста настойчиво я наблюдавате.

— Моите намерения са възможно най-почтени!

— Радвам се да го чуя. Всъщност знаете ли, попитах игумена дали мога да посетя криптата, за която ми говорихте, но той ми отговори, че по това време на годината никога не я отварят.

— А, ето каква е, значи, тактиката сега — промърмори Дзун Ли.

— Самият вие слизали ли сте долу? — попита съдията.

— Не още... но много скоро ще го направя! Те отровиха клетия човек, както се мъчат сега и нас да отровят. Не забравяйте какво ви казвам!

— Вие сте пиан — каза с отвращение съдията.

— Не го и отричам. Това е единственият начин да останеш нормален в тая гробница. Но ви уверявам, че покойният игумен бе много проникателен човек и съвсем не е бил пиан, когато е писал на баща ми последното си писмо, точно преди да умре, пардон, преди да бъде отвлечен на Небето.

— Споменал ли е в него, че чувства живота си застрашен? — попита той.

Поетът кимна утвърдително с глава и пресуши нова чаша с вино.

— Кого подозираше?

Дзун Ли рязко остави чашата си и неодобрително поклати глава.

— Ако отговоря на този въпрос, ще ме обвините в клеветнически подмятания. Познавам закона, магистрате! — И като се наведе към събеседника си, добави: — Ще говоря, когато събера всички необходими доказателства!

Съдията нежно погали бакенбардите си. Младият пианица го отвращаваше, но баща му още се помнеше като човек с безупречно име и благороден характер. За него все още се говореше с уважение както в официалните правителствени кръгове, така и в литературните. Ако старият игумен му е писал малко преди да умре, че се страхува за живота си, очевидно се налагаше разследване. Той попита:

— А какво мисли по този въпрос настоящият игумен?

С хитра усмивка поетът отговори:

— Ами задайте му сам този въпрос, магистрате. Може би вас не ще посмее да излъже — и изглежда съдията с помътени очи.

Съдията Ди стана и се върна на масата си. Докато се настаняваше, игуменът каза с горчивина:

— Както виждам, господин Дзун пак е пиан. Колко малко прилича на баща си.

— Доктор Дзун не бе ли един от дарителите на този манастир? — заинтересува се съдията, като отпи глътка горещ силен чай, който ознаменуваше края на официалната вечеря.

— Един от нашите най-щедри благодетели — отвърна игуменът. — Какво забележително семейство! Дядото е бил обикновен кули, роден на юг. По цели дни стоял под прозорците на училището и се научил да пише, като чертаел на пясъка йероглифите, които учителят изписвал на черната дъска. Когато издържал успешно местния изпит, търговците се уговорили да платят разноските по обучението му и той

спечелил първо място на конкурса в тяхната провинция. След това бил назначен за магистрат, оженил се за едно момиче от стар обеднял род и починал като префект. Доктор Дзун бе най-големият му син. Той взе блестящо изпитите си, ожени се за дъщерята на богат търговец на чай и завърши кариерата си като областен управител. Успя да вложи парите си много удачно и на него семейството дължи огромното си богатство.

— Беден или богат, роден в добро семейство или не, всеки талантлив човек може да се издигне до най-високите постове и именно затова Великата империя ще процъфтява вечно — каза с гордост съдията. — Но да се върнем към вашия предшественик... От каква болест почина той?

Игуменът постави чашата си на масата и почтително каза:

— Негова святост Нефритово Огледало не умря от болест, той бе отведен на Небето. Когато усети, че определеният му земен престой изтича, реши сам да стигне до Островите на Блажените в най-добро здраве и незасегнати умствени способности. Това бе едно поразително чудотворство, за което винаги ще си спомнят онези, които имаха привилегията да го видят.

— Паметно събитие, Ди — намеси се учителят Сюн. — Аз присъствах. Игуменът свика всички старши монаси и седнал във високия стол, в продължение на почти два часа, изнесе проповед, сякаш наистина вдъхновена от Небето. После кръстоса ръце, затвори очи и освободи душата си.

Съдията поклати глава. Младият поет навярно е бълнувал под въздействие на алкохола. Или пък думите му бяха отглас от непристойни слухове.

— Такова знаменателно събитие вероятно е възбудило завистта на други секти — каза той. — Черните будистки раса не се ли опитаха да опетнят събитието със злонамерени тълкувания?

— Подобно нещо ни най-малко не би ме учудило от тяхна страна — отговори игуменът.

— Така или иначе, ако недоброжелателно настроени личности се опитат да играят тази игра, една аутопсия би им затворила устата. Следите от насилие остават дори след балсамирането.

— Да се надяваме, че никога не ще се стигне до това — каза Сюн усмихнато. — Време е да се върна към заниманията си. Но първо бих

искал да ви покажа портрета, който Нефритово Огледало направи на своята котка. За нас това е истинска реликва, Ди!

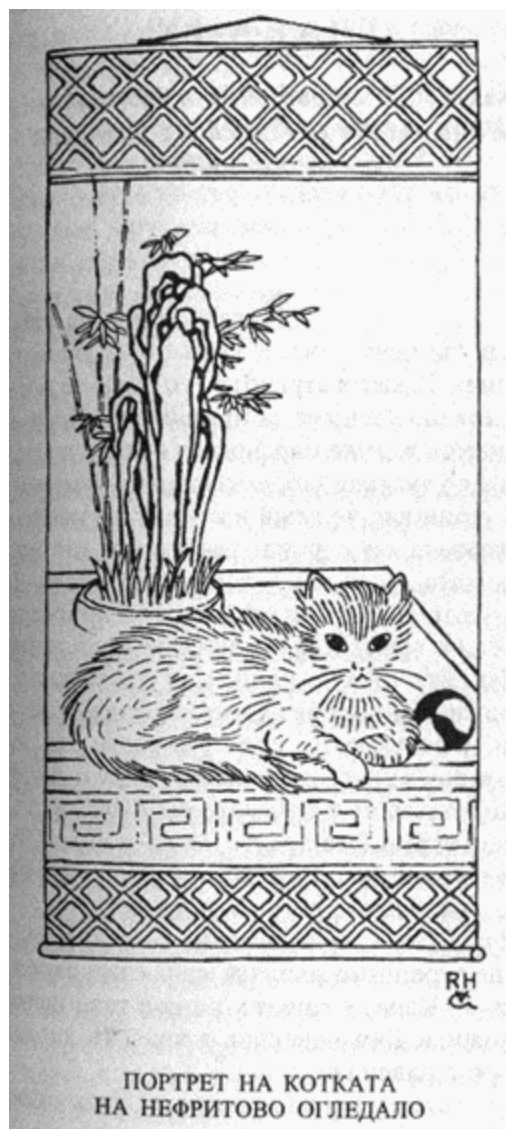
Съдията подтисна въздишката си. След като благодари на игумена за любезния прием, той последва даоисткия учен. На минаване край масата на актьорите пошушна на Тао Ган:

— Чакай ме в коридора, няма да се бавя.

Учителят Сюн го насочи към един страничен пасаж, който ги изведе в западната зала на храма. Сред скромния олтар горяха четири огромни свещи. Сюн Мин взе една, за да освети средноголям свитък, оброчен със старинен брукат, окачен на стената. На него бе изобразена сива котка с дълъг косъм, легнала върху абаносова изваяна масичка. До животното се виждаше кълбо от вълнена прежда, зад него се издигаше малка скала с причудлива форма и няколко бамбукови стръка в бронзов съд.

— Това бе любимата котка на Нефритово Огледало — обясни Сюн полугласно. — Стариат човек я рисувахе непрекъснато. Карината е много добра, нали?

Съвсем посредствена работа на любител, помисли си съдията, но си каза, че това произведение има чисто емоционална стойност за обитателите на манастира и понеже му се искаше час по-скоро да напусне храма, много по-студен, отколкото очакваше, каза учтиво:

— Възхитителна, наистина е забележителна!

— Това е последната рисунка на Нефритово Огледало — продължи Сюн. — Направена е в неговата стая, следобеда на самия ден, когато бе отведен на Небето. След това котката отказа да приема храна и след една седмица умря. А някои хора твърдят, че тези животни били неспособни да се привързват към господарите си! Бих ви посъветвал да видите и статуите на даоистката Троица в главния параклис. Те са високи над десет стъпки и са дело на много известен

скулптор. Сега ви оставям, но се надявам да ви пожелае добър път утре сутринта, преди да тръгнете.

Магистратът почитателно го придружи до вратата, после се отпрати към трапезарията. Не бързаше да види статуите: щом са стояли на мястото си двеста години, могат да изчакат още известно време. Намери помощника си в коридора. Тао Ган му докладва шепнешком:

— Все още никакви новини от Мо Модъ. Според Куан Лай това момче обича да скитосва. От време на време изчезва неизвестно къде, без никой да знае кога ще се появи отново. Приятелите ми доста приказваха по време на банкета, но нямат понятие какво става тук, а и не ги интересува. Вечерята беше много приятна. Имаше само един инцидент на масата на младшите братя: един от монасите се оплака, че не му поставили нито купичка, нито пръчици за хранене и младите бяха мъмрени заради тази немарливост.

— И ти наричаш това приятна вечеря! Аз изпих няколко чаши вино и малко чай, но от другото просто ми се гадеше.

— Не се оплаквам — отговори Тао Ган, — храната беше обилна и не платих за нея нищичко.

Магистратът се усмихна, той познаваше скъперничеството на помощника си. Тао Ган продължи:

— Куан ме покани да изпием една последна чашка за тази вечер при него, но първо ще огледам коридорите. Може би ще срещна нашия тайнствен Мо Модъ.

— Добра идея. Аз ще посетя госпожа Бао и дъщеря ѝ. Питам се, каква ли връзка може да съществува между тях и госпожица Оуян. Дзун ми разправя, че Бяла Роза не е дъщеря на дебелината дама. Но момчето беше пияно, когато ми разказа тия неща. Той твърди също, че предишният игумен е бил убит. Аз разпитах учителя и игумена по този въпрос и се оказа, че са пълни глупости, че поетът просто е бълнуван — Знаеш ли къде е стаята на госпожа Бао?

— На първия етаж, ваше превъзходителство, вторият коридор, петата врата.

— Чудесно. Ще се видим по-късно при Куан Струва ми се, че дъждът вече не се чува. Можем да минем през двора, за да стигнем до източното крило.

В този момент се появи едни послушник. Беше мокър до кости и им каза, че бурята малко се е успокоила, затова пък дъждът продължавал да се лее като из ведро. Съдията и неговият помощник трябваше да се примирят и да минат по обиколния път и след като прекосиха храма, изпълнен в този час с монаси, се разделиха пред празничната зала.

Съдията се озова на първия етаж, който бе абсолютно празен — фенери, разположени на голямо разстояние един от друг, разпръсваха бледа светлина из коридора и единствено шумоленето на брокатената му дреха смущаваше дълбоката тишина. Точно когато броеше вратите на втория коридор, му се стори, че дочува приглушен шепот. Ослуша се и долови потрепване на коприна зад себе си, а в ноздрите го удари аромат на блудкав парфюм. Той понечи да се обърне, но в главата му избухна разкъсваща болка и всичко потъна в мрак.

ГЛАВА ІХ

СЪДИЯТА ДИ СЕ СЪБУЖДА В ЧУЖДО ЛЕГЛО. ЕДНА МЛАДА АКТРИСА МУ РАЗКАЗВА ЗА СВОЯТА ЛЮБОВ.

Когато дойде на себе си, магистратът почувства, че хремата му внезапно се е влошила. Главата страхотно го болеше и изпитваше странно усещане за празнота в стомаха.

Деликатен женски парфюм го накара да отвори очи. Той с учудване забеляза сини копринени пердета и установи, че лежи в непознато легло. Полипа главата си с ръка, разбра, че шапката и превръзката му ги няма, затова пък отзад на темето му имаше голяма цицина. Той предпазливо я докосна с пръст и направи болезнена гримаса.

— Изпийте това — прошепна нежен глас. Госпожица Дин се бе надвесила над него с чаша в ръка. Прегърна го през раменете, за да му помогне да се изправи. Зави му се свят. Актрисата го поддържаше и след като изпи няколко глътки горещ чай, той се почувства по-добре. Споменът за случилото се малко преди да изгуби съзнание постепенно се възвръщаше.

— Някой ме удари изотзад! — каза той, като гледаше втренчено младата жена с подозрителен поглед. — Каква е вашата роля в тази история?

Госпожица Дин приседна в края на леглото и заговори с равен глас:

— Чух силен удар по вратата си. Като отворих, ви видях да лежите в безсъзнание, с глава върху прага на вратата. Предположих, че намерението ви е било да ме посетите и ви внесох вътре. Добре че съм яка, понеже сте доста тежък и никак не беше лесно да ви поставя в леглото. После мокрих слепоочията ви със студена вода, докато отворихте очи. Друго не зная.

Съдията смръщи вежди.

— Кой беше в коридора?

— Никой.

— Чухте ли стъпки?

— Не!

— Подайте ми парфюма си.

Госпожица Дин послушно откопча от колана си малка кесийка от брокат и я подаде на магистрата. Той я поднесе към носа си: парфюмът беше приятен, твърде различен от сладникавата блудкава миризма, която бе усетил, преди да загуби съзнание.

— Колко време бях в безсъзнание?

— Доста дълго, два часа може би. Сега приближава полунощ. — И като го погледна с хитра физиономия, попита: — Какво е заключението на негово превъзходителство: виновна или невинна?

Съдията не можа да сдържи усмивката си.

— Простете ми — каза той. — Мислите ми още не са се проявили. Дълга ви наистина много, госпожице Дин. Ако не бяхте вие, този, който ме удари, навярно е щял да ме довърши.

— Пластирът върху главата ви е спасил живота — отговори тя. — Портокаловите кори са смекчили удара. Ако ги нямаше, вероятно черепът ви щеше да е разцепен.

— Съпругите ми настояваха да си сложа този компрес. Редно е веднага да отида и да им благодаря, но първо трябва да открия нападателя си.

Понечи да стане, но внезапен световъртеж го накара да полегне отново.

— Не бързайте толкова, ваше превъзходителство — извика госпожица Дин. — Ударът, който ви е бил нанесен, в никакъв случай не е шега работа! По-добре приемете помощта ми и се опрете на ръката ми, за да ви настаня в това кресло.

Когато го намести пред ниска разклатена масичка, домакинята потопи компреса му в меден съд с вода.

— Ще ви сложа отново превръзката — каза тя. — Така подутината по-бързо ще спадне.

Докато отпиваше от чая си, съдията изучаваше приятното и открито лице на младата актриса. Беше около двадесет и пет годишна. Без да е красавица, тя бе доста съблазнителна, а гъвкавостта ѝ на

добре тренирана акробатка придаваше на всеки жест особено изящество. Тясна черна рокля, прорязана от широк колан в черешово-червено, подчертаваше стройната ѝ талия и твърдите малки гърди. Като нагласи превръзката и нахлупи отгоре шапката от черно кадифе, съдията се обърна към нея:

— Седнете да си поговорим, докато се съвзема още малко. Искат ми се да разбера защо интелигентно и хубаво момиче като вас е избрало тази професия? Разберете ме добре, аз не я смятам за непочтена, но ми се струва, че с вашите качества бихте могли да имате много по-приятен живот.

Госпожица Дин сви рамене, наля още една чаша чай на магистрата и отговори:

— Изглежда аз съм просто една капризна и упорита личност, ваше превъзходителство. Баща ми притежава малка аптека в столицата и за свое нещастие има и пет дъщери! Аз съм най-голямата. Той искаше да ме продаде за наложница на един търговец на отвари, мехлеми и очистително, на когото дължеше пари. Старецът беше доста отворителен, но другата възможност, дом за удоволствия, никак не ми се нравеше. Винаги съм била силна и гъвкава, така че с бащино разрешение влязох в трупата на господин Куан. В замяна господин Куан даде на баща ми сумата, от която той се нуждаеше. Бързо се научих да играя в театрални представления, да танцувам, да жонглирам. След една година се издължих на своя директор с лихвите. Той е добър човек, никога не ме е ласкал, никога не ме е карал да приемам ухажванията на тези, които са ни наели, така че останах в трупата му. — Тя смръщи хубавото си носле и завърши: — Зная, че в очите на хората актьорите винаги са авантюристи, а актрисите — проститутки, но мога да ви уверя, че господин Куан е почтен човек. Колкото до мен, е, не претендирам, че съм светица, но никога не съм продавала тялото си и никога няма да го продавам.

— Вярвам ви, дете мое. Казвате, че Куан никога не ви се е натрапвал... бихте ли казали същото и за Мо Модъ?

— Той подтичваше след мен в началото. По-скоро по навик, отколкото поради истинско желание. Което не му попречи, разбира се, да приеме твърде зле отказа ми. Предполагам, че дребнавото му мъжко самочувствие е било наранено. Оттогава винаги се държи ужасно и

съжалявам за това, тъй като той изпълнява прекрасно номерата с мен и бих искала да сме партньори в повече сцени.

— Начинът, по който се отнесе с госпожица Оуян на сцената, не ми хареса — каза съдията. Според вас Мо Модъ принадлежи ли към онази категория мъже, които изпитват перверзно желание да измъчват жените?

— О, не! Той кипва бързо, но не е истински лош. Можете да ми вярвате, познавам този тип мъже!

— Госпожица Оуян също ли отблъсна неговото ухажване?

Младата актриса се поколеба.

— Госпожица Оуян — отговори накрая тя — е отскоро в нашата трупа, и бога ми...

Без да довърши, тя бързо пресуши чашата си, хвърли я във въздуха и я посрещна с върха на пръчица, която взе от масата. Чашката се завъртя.

— Оставете това — троснато каза съдията. — Започва да ми се вие свят.

Когато тя ловко улови чашката и я постави обратно на масата, той настоя:

— Отговорете на въпроса ми, госпожица Оуян отблъсна ли ухажването на Мо Модъ?

— Няма нужда да викате, ще ви отговоря — каза студено младата жена. — Госпожица Оуян ми оказва малко повече внимание, ако разбирате какво искам да кажа. Аз съм безразлична към подобни неща, така че я държа на разстояние. Но Мо Модъ е убеден, че между нас двете има нещо затова я ревнува и я презира.

— Разбирам. Мо Модъ отдавна ли е в трупата ви?

— От една година. Не вярвам да е професионален актьор. По-скоро е момче, което обича да се скита из Империята, и си печели хляба по един или друг начин. Мо не е истинското му име, един ден видях, че на дрехата му бе написано Лю, но той каза, че я бил купил от някакъв вехтошар. И второ нещо: той вече е идвал в манастира.

— Откъде знаете това? — живо попита съдията.

— Още в самия ден, когато пристигнахме тук, спокойно се оправяше из коридорите. От тази злокобна грамада всички ни побиват тръпки и напускаме стаите си само в краен случай, докато Мо Модъ непрекъснато броди насам-натат, без да се страхува, че ще се изгуби.

— Бъдете нащрек с него, може да е опасен престъпник. Госпожица Оуян също много ме заинтригува.

— В какво я подозирате?

— В нищо. Но би ми се искало да науча нещо повече за нея — отговори съдията, като гледеше въпросително госпожица Дин.

— Обещах на господин Куан да пазя тайна — каза тя след кратко колебание, — но вие сте нашият магистрат и това променя нещата. Освен това не ми се иска да подозирате госпожица Оуян в лоши намерения. Не зная истинското ѝ име, зная само, че идва от столицата и че е богата. Дала е голяма сума на господин Куан, за да го накара да предложи услугите ни на манастира „Утринни облаци“ по време на възпоменателните тържества и за да бъде ангажирана в трупата по този случай. Единствената ѝ цел, заклела се тя, е да предупреди за нещо един човек, който се намира тук. Поради това тя трябваше да изпълни номера с мечката с избран от самата нея. Господин Куан не видя нищо нередно в това и тъй като по този начин получаваме двойно възнаграждение, веднага прие. Тя не участва в репетициите с монасите и остави на нас задължението да покажем на тези дръвници как да се оправят на сцената. Мо Модъ също не ни помогна много.

— Мислите ли, че те двамата вече се познават от по-рано?

— Не зная. Когато са заедно, непрекъснато се карат. Тази вечер тя се гримира така, че да прилича на госпожица Бао. Директорът ни я попита защо и тя му отговори, че така иска. Като ви видя да влизате в нашата гримьорна, господин Куан помисли, че неговото протеже е нарушило по някакъв начин закона и че вие сте се заловили с разследване. Това е цялата история, но моля ви, не казвайте на никого, че съм ви казала.

Съдията кимна. Това откритие не изяснява нищо, помисли си той. Напротив. Той стана, за да се сбoguва с младата жена, но щом се изправи, усети, че му се гади. Направи ѝ знак да го остави сам, втурна се към тоалетния шкаф в ъгъла и обилно повърна. След като изми лицето и среса брадата си, се почувства по-добре. Вече не му се виеше свят, главоболието бе изчезнало. Отпи последната глътка чай и повика госпожица Дин.

— Оставям ви — каза той усмихнат, — но още веднъж ви благодаря за навременната намеса. Ако някой ден имате нужда от помощ, потърсете ме. Никога не забравям направената ми услуга.

Младата жена сведе очи и започна да си играе с края на черешово-червения си колан. После внезапно вдигна глава и рече:

— Нуждая се от съвета ви, ваше превъзходителство. Става дума за много интимен въпрос. Малко ми е неудобно, но като магистрат вие вероятно сте се сблъскали с всякакви случаи. Ето за какво се отнася: ако трябва да бъде откровена, несериозните любовни авантюри, които съм имала досега, не ми доставиха очакваното удоволствие. От друга страна, изглежда госпожица Оуян все пак ме привлича повече отколкото всичките момчета, които съм срещала досега. Непрекъснато си повтарям, че подобно чувство е нелепо и че скоро ще премине, но от друга страна, може просто да нямам предразположение за женитба! Ако се оженя за някой мъж, ще ми бъде неприятно да го направя нещастен. Как бихте ме посъветвали да постъпя, ваше превъзходителство?

Съдията Ди понечи да се почеше по главата, но болката спря ръката му. Задоволи се да си суче мустаците.

— Не вземайте прибързани решения — каза той. — Може просто да не сте обикнали истински тези мъже. Или може те да не са ви обичали както трябва. Уверявам ви, мимолетните връзки не могат да се сравнят с женитбата. Човек трябва за по-дълго време да поживее в непосредствена близост с някого, за да достигне до онова взаимно разбирателство, което е основата на щастливото съжителство. Госпожица Оуян печели от загадъчността. Като се прибави и особеното ѝ внимание към вас, можем да обясним чувството, което ви вдъхва, но не бързайте да се хвърляте, без добре да размислите, в авантюра, която би могла завинаги да обърка вашите чувства и бъдещото ви поведение. По-добре дръжте тази жена на разстояние, докато в сърцето ви просветне, и изчакайте, не вземайте решение, без да сте сигурна в нея и... във вас самата. Като магистрат бих добавил и това: и двете сте пълнолетни и свободни и вашият любовен живот не ме интересува, тъй като законът се намесва само в случаи с малолетни или с хора които имат някакъв господар. Да оставим всеки да урежда частния си живот както му харесва, стига да не вреди на никого, ето това е духът на нашето общество и на законите, които го направляват.

— Дзун Ли непрекъснато подхвърля неуместни подигравки по наш адрес — промълви наскърбено актрисата.

— Не се притеснявайте от този глупак. Той си има и теория, че госпожица Бао щяла да стане монахиня против волята си.

— Но това е абсолютно невярно, ваше превъзходителство! Аз няколко пъти разговарях с младото момиче, стаята ѝ е на този етаж. Тя е много щастлива, че ще се посвети на религията. Намекна ми, че е преживяла любовно разочарование и че желае да се оттегли от света.

— Отивах у госпожица Бао, когато ме нападаха. Сега вече е много късно да я посетя. Ще изчакам до утре сутринта. Стаята на Мо Модъ на същия етаж ли е?

— Да, ваше превъзходителство. — Госпожица Дин преброи на пръсти. — Четвъртата отдясно след първия завой.

— Искам още веднъж да ви изразя благодарността си — каза магистратът, вече до вратата. — И не се измъчвайте излишно!

Тя се поклони с благодарствена усмивка и той излезе.

ГЛАВА X

СЪДИЯТА ДИ ПРЕКАРВА НЕПРИЯТНИ МИНУТИ. ГОСПОЖИЦА ОУЯН СЕ РАЗКРИВА В СЪВСЕМ НОВА СВЕТЛИНА.

Съдията Ди се огледа. Малко вероятно бе неговият нападател да го причаква навън, но човек никога не знае! Поуспокоен от тишината в коридора, той тръгна напред, като разсъждаваше върху неприятната случка, която бе преживял. За да му нанесе такъв удар, нападателят трябва да е бил силен и висок... Мо Модъ отговаряше на тези условия, но какъв би бил мотивът му? Съдията съзираше един: ако актьорът е някакъв неуравновесен тип, садист, и ако е чул магистрата да говори с игумена за трите починали момичета, може би се е опасявал, че ще започне следствие и ще се разкрие историята за жената с отрязаната ръка. Стига, разбира се, сцената, която бе наблюдавал от прозореца в коридора, да не е била халюцинация! Трябва да попитам игумена, каза си съдията, кой бе актьорът, който отвори вратата по време на разговора ни.

Историята на госпожица Оуян също го притесняваше. Това момиче се бе гримирало като госпожица Бао, за да „предупреди“ нея или майка ѝ. За какво да ги предупреди? А и тя навярно е излъгала Куан. Твърде неправдоподобно е младо момиче от заможно семейство от столицата да притежава дресирана мечка. Не, госпожица Оуян по-скоро бе от някой пътуващ цирк и се бе присъединила към Куан по заповед на някой друг засега неизвестен. Доста объркана история!

Като поклати тъжно глава, съдията се спря пред четвъртата врата отляво след завоя. Почука. Както и очакваше, никой не му отговори. Не беше заключено, така че се откриваше прекрасна възможност да прегледа багажа на Мо Модъ.

Съдията влезе. В тъмнината едва различи някакъв полуотворен шкаф и маса със свещ върху нея. Тъкмо извади от ръкава си огниво,

когато зад гърба му се разнесе раздражено ръмжене.

Той се обърна и забеляза почти на равнището на пода две зеленикави очи, които го гледаха вторачено и с неприязън. Малко по малко двете очи се повдигнаха, като в същото време паркетът заскърца от придвижването на тежко тяло.

Пътят за отстъпление бе отрязан. Той обиколи пипнешком масата, втурна се към гардероба, влетя вътре и трескаво затвори след себе си.

Ръмженето се усили. Ноктите на животното задрачиха по дървото на масивната мебел.

Магистратът се прокле за разсеяността си. Сега си припомни твърде късно, че госпожица Дин бе казала четвъртата вдясно. По грешка бе влязъл в насрещната стая, тази на госпожица Оуян, както можеше да се съди по присъствието на страховитото животно.

Дращенето утихна, а подът се огъна. Животното се бе разположило пред шкафа.

Положението не беше никак приятно. Госпожица Оуян вероятно нямаше да се забави много, но през това време магистратът бе оставен на благоволение на опасния звяр, без да има понятие от поведението и навиците му. Дали животното ще се опита да изкърти вратите на шкафа? Той изглеждаше солиден, но ако звярът налетеше с цялата си маса върху него, опасността да го сплеска бе очевидна.

Мястото беше точно колкото за човек с ръста на съдията. Както и да се свиваше, горните дъски болезнено притискаха отзад главата му. Започваше да се задушаваша.

Внимателно откряна вратата. Глътка свеж въздух достигна до ноздрите му, но в същия миг силен удар с лапа разтърси шкафа, а ръмженето отново се засили. Съдията бързо затвори вратата.

Скоро отново се задъха и усети как по тялото му се стича пот. Как да излезе от това опасно положение? Ако отново отвореше, дали мечката, която явно го дебнеше, нямаше да се възползва, за да пъхне лапата си вътре? В момента, когато бе решил да рискува, долови стъпки. Някой влезе в стаята и измърмори:

— Пак ли си тръгнала да ловиш мишки? В ъгъла... бързо!

Скърцането на пода подсказа, че животното се отдалечава от шкафа. Съдията откряна вратата и сладостно вдъхна свеж въздух. Той

видя как госпожица Оуян запали свещта, после взе шепа сухи плодове от чекмеджето на тоалетката и ги хвърли на мечката.

Добре! — каза тя. Животното отговори с тихичко доволно ръмжене.

Съдията въздъхна. Достойнството му щеше до известна степен да пострада, когато излезе от скривалището, но този лек удар върху самолюбието му бе нищо в сравнение с перспективата да бъде разкъсан от страшния звяр! В момента когато се готвеше да разкрие присъствието си, с голямо притеснение забеляза, че госпожица Оуян сваля роклята си. Най-добре беше да изчака, докато облече нещо за през нощта. Той понечи отново да затвори вратата на шкафа, но изведнъж замръзна на място: колкото и слаби да бяха ръцете на госпожица Оуян, мускулатурата им по-скоро бе мъжка, а на места бяха покрити с кафяви косми. Върху лявата ръка се виждаше дълъг червен белег.

Когато роклята се свлече, откривайки голата гръд на млад мъж, съдията се изкашля, за да проясни гласа си, и каза:

— Аз съм вашият магистрат. Присъствието ми тук се дължи на досадна грешка. — В същия миг мечката с ръмжене се устреми към него и той побърза да добави: — Но, моля ви, усмирете това животно!

Лъжливата госпожица Оуян изгледа удивено странния гост в шкафа и повика животното. Мечката бързо се отправи в един ъгъл, като козината на врата ѝ стърчеше гневно.

— Можете да излезете от шкафа — сухо каза младежът, — няма да ви закачи.

Съдията се приближи до стола пред масата, без да изпуска от очи огромното животно.

— Но, седнете, моля ви! — нетърпеливо извика домакинът. — Казах ви, няма от какво да се страхувате.

— Възможно е, но предпочитам да я вържете — сухо отвърна съдията.

След като махна перуката си, младият мъж сложи на шията на животното солидна верига и качи края ѝ за халка, здраво закрепен за ръба на прозореца. Щракването на резето се стори на съдията Ди най-мелодичният звук, който някога бе чувал. С облекчение се отпусна на бамбуковия стол.

Домакинът облече широка домашна роба и запита, като на свой ред се настани на другия стол.

— Сега, след като знаете тайната ми, какво смятате да правите?

— Вие сте брат на госпожица Бао, нали?

— Точно така. Но, слава Богу, онази дебелана не ми е майка! Как отгатнахте?

— Стори ми се странно, че госпожица Бао беше съвсем спокойна по време на изпълнението с мечката, докато в сцената, когато Мо Модъ ви заплашваше с меча, едва се сдържа да не извика от ужас. Заклучих, че животното не ѝ е непознато. След това, когато ви видях без грим, семейната прилика бе толкова очевидна, че обясни останалото.

— Във всеки случай единственото обвинение, което можете да повдигнете срещу мен, е, че съм се опитал да мина за жена: твърде незначително нарушение, още повече, когато е направено в името на справедливостта.

— Обяснете всичко. Но най-напред кажете как е истинското ви име?

— Кан Идъ. Аз съм най-големият син на Кан У, известния търговец на ориз от столицата. Бяла Роза е единствената ми сестра. Преди шест луни се влюби в един студент. Баща ми реши, че той не е достоен за нея и отказа да даде съгласието си за женитбата им. Малко след това момчето падна от коня си, когато се прибирал след нощно пиянство, счупи си гръбнака и умря. В отчаянието си сестра ми започна да твърди, че младежът бил разсипан след отказа на баща ни и го обвини за смъртта на любимия си. Това не беше вярно тъй като младежът пиеше много още преди да я познава, но опитайте се да обясните нещо смислено на влюбено момиче! Бяла Роза заяви, че ще влезе в манастир. Какво ли не сториха родителите ми, за да я разубедят, но това само усили решимостта ѝ. Тя заплаши, че ще се самоубие, ако ѝ попречат да даде обет и в края на краищата влезе като послушница в манастира „Белия Жерав“.

Кан потърка горната си устна — там, където до неотдавна вероятно е имало мустаци — и продължи с тъжен глас:

— Това е един столичен манастир. Няколко пъти ходих там и се опитвах да я вразумя. Говорех ѝ за развратния живот на нейния обожател и заявих, че е било дълг на баща ни да се противопостави на женитбата. Единственият резултат бе, че тя отказа да се вижда повече с

мен. Когато отново я потърсих, игуменката ми съобщи, че сестра ми е напуснала манастира и не знае къде се е оттеглила. Няколко сребърни монети развързаха езика на вратаря. Той ми каза, че сестра ми се запознала с някаква набожна вдовица, госпожа Бао, и тръгнала с нея. Като виждах колко се притесняват родителите ми, реших да доведа докрай моето издирване и най-сетне открих, че тази госпожа Бао е довела сестра ми тук, за да даде обет. Така че реших да дойда и аз и още веднъж да се опитам да я вразумя. Като знаех, че тя няма да ме приеме, се дегизирах като актриса, за да се доближа до нея. Аз съм доста мършав и често съм играл в любителски представления. Под името и облика на госпожица Оуян се представих на господин Куан, който срещу прилична сума ме нае в трупата си и се съгласи да предложи услугите си на манастира по време на възпоменателните празници. Господин Куан не е в течение на нещата и не може да бъде порицан, ваше превъзходителство. Моята стратегия успя благодарение на Мо Модъ, който неволно ми направи услуга със своя танц с меч. Ужасните му удари накараха сестра ми да трепери за мен и тя забрави сърденето си. Когато представлението свърши, тя успя да се отскубне за миг от госпожа Бао и ми каза, че се намира в твърде деликатно положение. Набожната дама била много мила с нея и я имала за своя дъщеря, но в главата ѝ нямало друга мисъл освен да я види монахиня. Само че, виждате ли, в този манастир Бяла Роза срещнала един приятен мъж, някой си Дзун Ли, и въпреки че не го познавала добре, вече започвала да се пита дали не бърка, като иска да се оттегли от света. От друга страна, не искала да разочарова госпожа Бао, която направила толкова много и я утешила, когато „собственото ѝ семейство се отвърнало от нея“. Да, ваше превъзходителство, точно това бяха думите ѝ: „отвърнало се от нея“! Аз я поканих да дойде в стаята ми, за да обсъдим спокойно нещата и да вземем най-доброто решение. Посъветвах я да махне черната си наметка. По обикновена бяла дреха всеки би я взел за мен. Тя я сгъна на топка и я напъха в ръкава си, когато си тръгваше.

Кан Идъ се почеса по главата и продължи с мрачен вид:

— Аз се готвех да я последвам, но този глупак Дзун Ли ме спря. Когато успях да се освободя от него, веднага изтичах до стаята си. Бяла Роза не беше там. Нямаше я и в апартамента ѝ. Разочарован, се отбих да пийна няколко чашки при Куан Лай, после отново се върнах в

стаята на госпожа Бао. Вътре не светеше и вратата бе заключена. Така че ще трябва да изчакам до утре, за да говоря със сестра си. Сега, ваше превъзходителство, знаете всичко.

Съдията Ди леко поглади брадата си. Той познаваше Кан У по име и историята му изглеждаше правдоподобна.

— Щяхте да постъпите по-разумно, ако се бяхте обърнали към властите — каза той.

— Нека негово превъзходителство ми позволи да имам друго мнение по този въпрос. Бяла Роза става монахиня със съгласието на родителите ми, а госпожа Бао се ползва с голямо уважение в столичните даоистки среди. А вие знаете какво влияние имат днес тези люде. Моят баща е последовател на Конфуций, но ако бъде заподозрян в антидаоистки чувства, търговията му ще пострада.

— Оставете на мен тази работа — отговори магистратът. — Утре сутринта ще се видя с госпожа Бао и ще говоря със сестра ви. Ще направя всичко, което е по силите ми, за да я накарам да се откаже от намеренията си, а и надявам се, че интересът ѝ към Дзун Ли ще улесни нещата. Аз самият не бих си го избрал за зет, но той е от добро семейство и може би с годините ще се оправи. Така или иначе дългът, предопределен на жената от Небето, е да се омъжи и да създаде деца. Според мен е глупаво да става монахиня — все едно даоистка или будистка. Един последен въпрос: откъде е това животно и защо го доведохте тук?

— Обичам лова, ваше превъзходителство. Хванах я, докато ловувах на север, преди седем години. Беше още малко мече. Оттогава не се е отделяла от мен. Много ми е забавно да я уча да танцува и да изпълнява разни номера. Тя много ме обича и вероятно ме приема за свой баща! Само един-единствен път се случи да ме нарани, в лявата ръка, но не беше нарочно. Просто искаше да ме прегърне! Раната зарасна нормално и ме боли само при влажно време: тогава ръката ми просто се вдървява. Когато влязох в трупата на Куан, взех животното със себе си — първо, защото съм единственият човек, когото то слуша, и второ, защото с него имам номер пред публиката.

Съдията поклати глава. Много неща се изясняваха: Кан не беше си служил с лявата ръка, защото старата рана му пречеше. Бяла Роза държеше своята притисната до гърдите, тъй като в ръкава бе скрила черната си рокля, а беше избягала, защото се е страхувала да не

срещне госпожа Бао, и ако е забелязала набожната дама някъде наблизко, вероятно е отложила разговора с брат си за следващия ден. Да, всичко това си идваше на мястото.

— Аз не познавам мечките — каза той. — Какво би направила вашата, ако не бяхте се върнали? Щеше ли да разбие вратата на шкафа?

— О, не! Те са хитри, но не предприемат нищо сами. Никога няма да се сетят да направят нещо, което не са правили преди това. Без притеснение я оставям свободно в стаята, защото съм сигурен, че никога няма да отвори вратата. Щеше да изчака да излезете, като през това време щеше да обикаля и души наоколо, или да драска по шкафа, за да се увери, че сте още вътре. Търпението им е безгранично.

Съдията Ди потръпна неволно.

— Изяждат ли жертвата си?

— По-лошо. Събарят я... разкъсват я донякъде... играят си с нея като котка с мишка. Един път видях останките на ловец, изяден от мечка. Не беше никак приятно зрелище.

— Всемогъщи Небеса! — възкликна съдията. — Какво мило другарче за забави и игри.

Кан повдигна рамене.

— Никога не съм си имал неприятности — каза той. — Животното е много привързано и към сестра ми, но все пак не ѝ се подчинява като на мен. За сметка на това е враждебно настроено към непознати: те го изнервят. Всъщност отношението му е променливо. Понякога не им обръща никакво внимание, понякога, напротив, просто не може да ги търпи. Вие, изглежда, сте от втората категория, ваше превъзходителство! Но трябва да уточня, че сега характерът ѝ е станал по-труден, тъй като не се движи достатъчно. Два часа преди разсъмване (това е единственото време, когато в този мравуняк цари някакво спокойствие) я извеждам в двора между тази постройка и отсрещната. Никакъв прозорец от партера не гледа към това мъничко пространство, отделено с масивна врата. Казаха ми, че някога там затваряли провинилите се монаси и аз извеждам на това място горкото животно, да се натича и наскача, без да застрашава някого.

— Чудесно сте го измислили — съгласи се съдията. — Видяхте ли Мо Модъ, докато търсехте сестра си?

— Не — ядно извика Кун. — Този негодник през цялото време измъчва госпожица Дин. Ролята, която играя, не ми позволява да му дам да разбере, както заслужава. Може и да е по-висок и по-як от мен, но аз съм се занимавал с юмручен бой и мога добре да го поступам. Но сега вече ще го накарам да я остави на спокойствие! Госпожица Дин не е само една хубава девойка, ваше превъзходителство, тя е истинска спортистка. Язди кон по-добре от всяко друго момиче, което познавам. Ако беше моя жена, знаете ли какви прекрасни ловувания бихме могли да си устройваме двамата! Тя не прилича на онези куклички, за които родителите ми искат да ме оженят. Жалко обаче! Твърде независима е, за да пожелае да бъде с мен.

Съдията Ди стана.

— Вие все пак я попитайте — каза той. — Ще видите какво ще ви отговори! Сега трябва да тръгвам, Тао Ган сигурно вече ме търси.

Той кимна приятелски на мечката, но втренченият поглед на малките жестоки очи не говореше за никаква промяна в чувствата на животното.

ГЛАВА XI

СЯНКАТА С ТАЙНСТВЕНИЯ ПАРФЮМ СЕ ПОЯВЯВА ОТНОВО. ДЗУН ЛИ РАЗКРИВА НА СЪДИЯТА ИСТИНСКОТО ЗНАЧЕНИЕ НА СВОИТЕ СТИХОВЕ.

Щом Кан затвори след него, съдията прекоси коридора и се спря пред отсрещната врата. Тя не беше заключена. Той влезе, но не свари никого в стаята, осветена от догаряща свещ върху бамбукова масичка. Освен двата стола и непокътнатото легло в стаята нямаше други мебели. Нито шкафове, нито багаж... никаква дреха на дървената закачалка. Ако не беше свещта, човек би помислил, че е необитавана.

Съдията Ди се приближи до масата и отвори чекмеджето, в което откри само прах. Коленичи, надникна под леглото и забеляза една малка мишка, която се изниза пред погледа му.

Той се надигна, изтупа прахта и реши да намери помощника си. Минаваше полунощ и Тао Ган сигурно вече бе напуснал актьорите. Съдията наистина го завари в стаята му, сведен над пестеливо зареден с жарава мангал. Тао Ган бе враг на излишните разходи. Мрачното му лице просветна, когато видя съдията да влиза. Той се надигна припряно и попита:

— Какво ви се е случило, ваше превъзходителство? Търсих ви навсякъде.

— Дай ми чаша горещ чай — прекъсна го съдията. — Има ли нещо за ядене при теб?

Докато господарят му се настаняваше пред малката масичка, Тао Ган затършува из пътническия си сандък и извади две сухи курабийки.

— Много съжалявам, че нищо друго не мога да предложа на негово превъзходителство.

Съдията захапа стръвно курабията и доволно отбеляза:

— Прекрасни са! Ухаят на свинска мас! Слава на Небесата, че този, който ги е приготвял, си е нямал и понятие от разните вегетариански щуротии!

След като унищожи двете курабии и изпи три чаши чай, той се прозя сладостно.

— Един хубав сън, това ми трябва сега. Вярно е също, че някои неща се изясняват, но още много други изискват вниманието ми. Знаеш ли, Тао Ган, че току-що се опитаха да ме убият?

Той разказа за премеждието си и предаде накратко разговорите си с госпожица Дин и мнимата госпожица Оуян.

— Историята с набожната постулантка фактически е изяснена — заяви той. — Утре сутринта, преди да тръгнем, ще поговоря с госпожа Бао. Сега обаче искам да разбера кой искаше да ме убие... и защо?

Тао Ган замислено нави трите косъма на брадавицата си около показалеца и каза:

— Според госпожица Дин Мо Модъ добре познава манастира. Да не е пътуващ даоистки монах? Тия юнаци се скитат из Империята, посещават различни манастири и правят какви ли не щуротии. Понеже главите им не са бръснати като на будистите, много лесно могат да минат за миряни. Ако Мо Модъ вече е идвал тук, възможно е на съвестта му да тежи някоя от подозрителните кончини. Или дори трите. Кой знае дали жената с отрязаната ръка не е друга негова жертва? Нищо не би му попречило да се върне тук преоблечен като актьор, за да я накара да замълчи или за да изнудва други евентуални свидетели.

Съдията поклати глава.

— Всичко това е напълно възможно — каза той — и се връзва с една теория, която смътно се оформя в главата ми. Мисля си поспециално за приборите, които липсваха на масата на монасите по време на банкета. Това би могло да означава, че Мо Модъ временно отново е облякъл монашеските си дрехи и се е промъкнал сред тях. Когато изпълняваше ролите си, лицето му или беше силно гримирано, или прикрито зад дървена маска, така че обитателите на манастира не биха могли да го разпознаят. Тази хипотеза обяснява защо не го откриваме никъде и защо стаята му е празна. Още повече, че ако е подслушал разговора ми с игумена, ясно е защо искал да ме убие.

— Убийството на един магистрат е много рисковано деяние!

— Именно затова подозренията ми са насочени към Мо Модъ. Не виждам тук никой, който би предприел подобно нещо. Всеки знае, че убийството на императорски чиновник ще пусне в ход цялата административна машина. Манастирът веднага ще загъмжи от стражници, разследвани, агенти на специалните служби, които буквално ще преобърнат всяка тухличка, докато не открият убиеца. А Мо Модъ не принадлежи към общността и след като изпълни зловещото си дело, може да изчезне, без да се притеснява какво ще става след заминаването му.

Тао Ган одобрително поклати глава.

— Има и нещо друго — каза той. — Нали негово превъзходителство разпита игумена за смъртта на предишния игумен? Ако тази смърт не е била естествена и ако убиецът е чул думите ви, няма не би се опитал на всяка цена да предотврати провеждането на следствие?

— Не, тази хипотеза трябва да се отхвърли. Повече от десет души са присъствали на последните мигове на игумена и не са забелязали нищо съмнително. Аз съвсем ясно заявих, че не вярвам... — Съдията млъкна внезапно. — Ти си прав! — възкликна той. — Аз казах, че балсамирането не премахва следите от насилствена смърт по тялото. Може би някой погрешно е решил, че се готвя да наредя да направят аутопсия на тленните останки. — Той удари с юмрук по масата и извика: — Дзун Ли трябва да ми разкаже за смъртта на игумена, без да пропусне и най-малката подробност. Къде е този проклет поет?

— Когато си тръгнах от господин Куан, актьорите продължаваха веселбата. Дзун сигурно е още с тях. Днес са получили парите за представлението и не са хора, които ще си легнат рано при подобен случай!

— Чудесно! Отиваме при тях. Не зная дали се дължи на удара по главата или на двата часа принудителна почивка след това, но не усещам вече хрема! Главоболието ми изчезна, а и треската като че ли премина. А ти как си, не ти ли се спи?

— Не спя много през нощта — отвърна Тао Ган с обичайната си лека усмивка. — Понякога задрямвам, но най-вече си мисля за разни работи.

Съдията учудено се вгледа в помощника си който загасяше свещта, улавяйки чевръсто фитила с два пръста. Вече цяла година този странен унил човек го следваше и съдията Ди истински се бе привързал към него. Като се питаше какво ли точно мисли се въртят в главата му през нощта, той отвори вратата.

В същия миг долови леко прошумоляване на коприна и забеляза тъмен силует, който се стопи в дъното на коридора.

— Варди стълбището — извика той на Тао Ган и се втурна към ъгъла, зад който бе изчезнал тайнственият подслушван.

Тао Ган бързо изтича към стълбището, като пътьом извади от ръкава си навит черен навосъчен шнур. Ловко го прекара по цялата ширина на коридора, закачайки го от двете страни, на височина около стъпка над най-горното стъпало. Мърмореше си тихичко с невинна усмивка: „Ай, ай! Много се страхувам, че ако нашият гост се е разбързал и мине оттук, доста зле ще си изпати!“

Тъкмо бе завързал шнур, когато съдията се върна.

— Изпуснах го! — мрачно съобщи той. — След ъгъла имало стълбище!

— Как приблизително изглеждаше той, ваше превъзходителство?

— Едва го зърнах, много бързо избяга. Но това е същият негодник, който се опита да ме убие.

— Но как можете да сте сигурен, ваше превъзходителство? — заинтригувано попита Тао Ган.

— След него остана същият сладникав аромат, който долових малко преди да ме ударят — отговори съдията. И като подръпна ядно брадата си, добави: — Тази криеница вече наистина ми омръзна. Трябва да действаме бързо, защото разбойникът може да е чул разговора ни. Първо отиваме при Куан. Ако Дзун Ли не е там, ще уведомя учителя Сюн и ще организирам претърсване на целия манастир, на всяко кътче и дупчица, включително и на забранените за посетители места! Ела, да не губим време!

В стаята на актьорите бяха останали само директорът и Дзун Ли. Върху масата имаше внушителен брой празни кани за вино. Облегнат в креслото си, мъртвопияният Куан хъркаше юнашки. Дзун Ли бе забил нос в масата и безцелно чертаеше с пръсти по разлятото отгоре й вино. Щом видя съдията, се опита да стане, но той сухо му нареди:

— Не ставайте!

Настани се в креслото до младия човек и заговори с рязък тон:

— Чуйте ме добре! Опитаха се да ме убият. Това може би е свързано с нещата, които ми съобщихте във връзка със смъртта на бившия игумен. Не искам повече да ме правят на луд. Искам да чуя, тук и сега, всичко, което знаете за този случай. Говорете!

Дзун Ли прекара ръка по лицето си. Неочакваната поява на съдията и на помощника му, както и резкият заплашителен тон като че ли поотрезвиха поета. Той погледна с нещастно изражение към каната, прочисти гърлото си и неуверено започна:

— Доста обърквана история, ваше превъзходителство! Не зная дали би трябвало...

— Стига увъртания! — ядно извика съдията. — Тао Ган, виж дали тия двама пияници са оставили нещо и ми налей една чаша. Ще ми помогне да остана още малко буден.

Поетът жадно погледна към чашата, която Тао Ган пълнеше, но слабият мъж като че ли изобщо не го забелязваше и той въздъхна примирено.

— Баща ми беше близък приятел с предишния игумен на манастира, Нефритово Огледало. Той често го посещаваше и двамата дълги години поддържаха редовна кореспонденция. В последното писмо преди смъртта си Нефритово Огледало пишеше на баща ми, че няма никакво доверие в Истинска Мъдрост — по това време старши монах, а днес игумен на манастира. Нефритово Огледало намекваше за твърде своеобразни ритуали или практики, в които са участвали млади момичета, дошли в манастира да се запознаят с учението.

— Какви ритуали?

— Не обясняваше точно, ваше превъзходителство, но изглежда имаше предвид тайни ритуали, подобни на оргии. А и след като забелязал, че Истинска Мъдрост отглежда в един отдалечен край на градината беладона, той се замислил дали старшият монах не се кани да трови някого.

Съдията внезапно постави чашата си върху масата.

— Защо не са предупредили магистрата за всичко това? — попита той гневно. — Как е възможно да си вършим работата, след като честните граждани крият от нас толкова важни сведения?

— Баща ми беше много съвестен човек — отвърна поетът. — Той не би си позволил каквато и да е официална стъпка, без да бъде

абсолютно сигурен във фактите, а Нефритово Огледало нищо не му бе съобщил по този въпрос, когато се видели последния път... От друга страна, игуменът приближаваше седемдесетте, не беше винаги съвсем последователен и може би въображението му го подвеждаше и го караше да вижда несъществуващи неща. Така че баща ми реши да не предприема нищо, преди да разбере истината. Той дори не пожела да се посъветва с учителя Сюн, тъй като не разполагаше с доказателства. Междувременно баща ми се разболя и почина, като не пропусна на смъртния си одър да ме накара да му обеща, че ще проведа разследване... дискретно, тук.

Дзун Ли въздъхна дълбоко.

— След смъртта му — продължи той — аз като най-голям син трябваше да поема семейните дела. Така преминаха няколко луни, после имаше разпавии във връзка с имотите ни и трябваше да водя дълъг процес. Така че една година се изниза, преди да стане възможно да се заема с разследването. И ето вече две седмици откакто съм тук, а още тъпча на същото място, както в началото. Три девойки са починали тук, но както вероятно знаете, архивите на манастира дават съвсем приемливи обяснения за смъртта на всяка една. Няма никаква следа, която да подсказе, че са били замесени в скандални истории. Що се отнася до смъртта на Нефритово Огледало, трябва да призная, че бях затруднен, тъй като северната част на манастира е забранена за посетители и не успях да вляза в криптата, за да прегледам книгата на бившия игумен. Като крайна стъпка се заех да предизвикам Истинска Мъдрост, така че ако е виновен, да се издаде, като предприеме някакви мерки срещу мен. Затова бяха тия намеци за двамата игумени и за „тревите на злото — отровните билки“ в моите стихове. Той прие доста зле намека, както можяхте сам да се уверите.

— Аз също — обърна се съдията, — при това на съвестта ми не тежи никакво престъпление. С други думи, това не доказва нищо. — Размисли за момент и продължи: — По време на банкетa Истинска Мъдрост ми разказа за смъртта на стария игумен. Сега е ваш ред да ми разкажете за нея всичко, което ви е известно.

Като видя че очите на поета не се откъсват от чашата в ръката му, каза на Тао Ган:

— Налей му вино. Когато в лампата няма олио, фитилът не гори!
Дзун Ли му благодари с поглед, отпи солидна глътка и продължи:

— Смъртта на Нефритово Огледало настъпила при обстоятелства, които били сметнати за чудотворни, и всички подробности около тях са записани. Преди около една година, на шестнайсетия ден от осмата луна, Нефритово Огледало прекарал сутринта сам в стаята си. Сигурно е чел свещените текстове, както правел обикновено. Обядвал в столовата с Истинска Мъдрост, Сюн и другите монаси. Върнал се в покоите си и пил чаша чай с Истинска Мъдрост. После Истинска Мъдрост излязъл и казал на монасите, които били на ред да обслужват игумена, че той желае да прекара следобеда си, рисувайки своята котка.

— Но учителят Сюн ми показа тази картина — каза магистратът. — Тя е окачена в страничния параклис на храма!

Да, ваше превъзходителство. Старият игумен имаше слабост към тези животни и обичаше да ги рисува. Истинска Мъдрост се върнал в храма. Двамата монаси знаели, че старецът не обича да го безпокоят, когато рисува, и останали отвън да чакат, ако потрѣбват. Близо час го чували да си тананика любими свещени песнопения, както обикновено правел, когато работата му вървяла. После започнал да говори високо, сякаш спорел с някого. Гласът му все повече се извисявал и разтревожените монаси решили да влязат в стаята. Игуменът седял в креслото си с възторжено изражение на лицето. Рисунката, почти завършена, лежала върху бюрото. Нефритово Огледало наредил на монасите да извикат учителя Сюн, старшия монах, домакина и дванайсетте най-възрастни монаси, като обяснил, че има да им предаде важно послание.

Когато всички били събрани, с лъчезарна усмивка Нефритово Огледало съобщил, че Небето го е осенило как по нов начин да разяснява Истината на Дао и че той би желал да го сподели с тях. Изправен в креслото си, с горящи очи и с котката, седнала в скута му, той произнесъл дълга, изпълнена с мистични изрази проповед. Един монах записвал всяка дума на стареца. Впоследствие текстът бил издаден, придружен с обширен и подробен коментар на главния игумен от столицата, в който се обясняват неясните места, като проповедта е обявена за блестящо съгъстено изложение на най-съкровени истини и тайнства. Сега и оригиналният текст, и коментарът към него се използват като основни текстове във всички манастири в тази провинция. Нефритово Огледало говорил повече от два часа,

после внезапно затворил очи и се отпуснал в креслото си. Дишането му станало неравномерно и постепенно замряло съвсем. Бил мъртъв. Дълбоко вълнение било обхванало всички присъстващи. Пред очите им един даоистки духовник по своя воля, спокойно и мирно преминал от този в отвъдния свят. Главният игумен от столицата обяви Нефритово Огледало за светец. Тялото му бе балсамирано и положено в криптата с тържествена церемония, която продължи три дни и събра хиляди вярващи. Както виждате, ваше превъзходителство — заключи уморено Дзун Ли, — поне десетина свидетели могат да потвърдят, че смъртта на Нефритово Огледало е била естествена и че той не е направил и намек за някаква заплаха. Вече започвам да мисля, че когато е писал на баща ми, умът му не е бил съвсем наред. Както ви казах, беше на седемдесет години и понякога се държеше доста особено.

Последва дълга тишина, нарушавана единствено от равномерното хъркане на господин Куан. Най-после съдията се откъсна от мислите си и каза:

— Да не забравяме, че в писмото си Нефритово Огледало обвинява Истинска Мъдрост, че се готви да отрови някого с беладона. В нашите медицински книги пише, че тази отрова предизвиква у жертвата изключителна възбуда, преди да настъпят комата и смъртта. Поведението на стареца през последните часове от живота му точно отговоря на споменатото състояние. Може би Нефритово Огледало е взел екзалтацията си за небесно вдъхновение и е забравил подозренията си. Единственият факт, който не се връзва с тази теория е че старецът е работил спокойно върху портрета на котката, преди да произнесе проповедта. Да проверим още сега това. Знаете ли как да стигнем до криптата, Дзун?

— Проучил съм един план, който баща ми бе направил на времето, ваше превъзходителство. Зная пътя, но зная също, че всички врати на коридорите към криптата са заключени с катинари.

— За тях ще се погрижи помощникът ми — каза съдията, като ставаше. — Едва ли ще липсваме на господин Куан, така че да тръгваме.

— Кой знае дали няма да открием Мо Модъ и едноръкото момиче в това забранено за посетители място — замислено промълви Тао Ган.

Той взе фенера от масичката в ъгъла и тръгна напред. Куан все така кротко похъркваше.

ГЛАВА XII

ТАО ГАН ОТВАРЯ КЛЮЧАЛКА, ЗА КОЯТО НЯМА КЛЮЧ. СЪДИЯТА ДИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНО ПОСЕЩАВА ЕДИН МЪРТВЕЦ И ЕДИН ЖИВ.

В този късен час манастирът изглеждаше пуст. Тримата мъже прекосиха приземния етаж и стигнаха до широката площадка над параклиса, без да срещнат жива душа. Съдията хвърли бърз поглед към коридора за склада, но и там не видя никого.

Пасажът остана зад гърба им и, предвождани от Дзун Ли, те поеха по дългата галерия, която водеше до Югоизточната кула. Щом излязоха на разширението пред стълбището на Сюн Мин, поетът отвори тясна вратичка отдясно и ги поведе надолу по някакви стъпала. Като им сочеше монументална врата с изящна дърворезба, той прошепна:

— Това е входът към Галерията на ужасите, но едва ли е възможно да се разбие този огромен катинар!

— Ей сега ще проверим — измърмори Тао Ган. Извади от ръкава си калъф от червена кожа с различни инструменти и се залови за работа. Дзун Ли му светеше с фенера.

— Казаха ми, че тази галерия била затворена от няколко луни — отбеляза съдията. — А не виждам и една прашинка върху напречния метален прът на вратата!

— Вчера едни монаси дойдоха да вземат някаква статуя, която се нуждаела от възстановяване обясни водачът им.

— Готово! — победоносно извика Тао Ган и издърпа тежкия прът.

Съдията и Дзун Ли влязоха, следвани от любителя ключар, който затвори вратата след тях. Поетът повдигна фенера, за да освети обширното помещение и да даде възможност на съдията да го

разгледа. Въздухът бе пронизващ и влажен. Като се загърна по-плътно в халата си, съдията неволно промърмори:

— Както навсякъде, противно зрелище!

— Баща ми непрекъснато настояваше да се премахнат тези галерии — заяви Дзун Ли.

— И е бил прав — отвърна съдията. Тао Ган се огледа на свой ред.

— Тези ужасии не служат за нищо — забеляза той. — Те не могат да попречат на хората да вършат глупости. То идва от природата им!

На стената отдясно бяха закачени свитъци с текстове за греха и изкуплението, а по цялото продължение на лявата бяха наредени ярко оцветени статуи в естествен ръст. Те онагледяваха различните наказания, на които се подлага душата на грешника в даоисткия ад: на едно място страховити демони режеха на две гърчещ се от болка човек; на друго гримаснически дяволчета варяха една двойка в железен казан; малко по-нататък демон с биволска глава и друг с конска влачеха виновните пред един от съдиите на пъкъла, издокаран с брада от истински косми.

Тримата мъже вървяха бързо, почти долепени До дясната стена, за да бъдат възможно най-далеч от непоносимата гледка, но от време на време фенерът на Дзун Ли осветяваше ту кръвожадната усмивка на демонична маска, ту сгърченото лице на някоя жертва. Погледът на съдията се закова върху една напълно гола жена. Тя лежеше по гръб с разтворени ръце и крака, а огромен син демон забиваше върха на копие то си в гърдите ѝ. Клетницата нямаше нито ходила, нито длани, дългата коса скриваше лицето ѝ, но под тежките вериги, опасали дебело намазаното с белезникава боя тяло, всички анатомически подробности изпъкваха с неприлична яснота.

Следващата сцена разкриваше още по-ужасяващо зрелище: двама дяволи, облечени в старинни, опръскани с кръв доспехи, разсичаха на парченца двойка разголени грешници. От мъжа бе останала само долната част на гърба, а жената, с глава на дръвника, чакаше да отделят ръцете ѝ от тялото.

Съдията ускори крачките си и се обърна към помощника си:

— Ще поискам от игумена да махнат женските статуи. И без друго всичко е толкова отвратително, само тези голотии липсват.

Такива непристойни изображения не се допускат в официално признатите от държавата места за култова практика.

Тримата мъже стигнаха до края на галерията и се озоваха пред полуоткрехнатата врата. Няколко стръмни стъпала ги отведоха до обширна квадратна стая.

— Сега сме на първия етаж на Северозападната кула — обясни Дзун Ли. — Ако добре си спомням плана на баща ми, зад тази врата е стълбището, което води до криптата.

Тао Ган мушна един от инструментите си в ключалката.

— Съвсем е ръждясала — отбеляза той. — Отдавна не е използвана.

След няколко минути тихо прищракане оповести, че упоритият механизъм на свой ред се бе предал. Тао Ган бутна тежката врата и от тъмнината ги лъхна мирис на плесен.

Съдията взе фенера и внимателно заслиза по неравните стъпала. Преброи трийсет, преди да завие надясно. Още трийсет, този път изрязани направо в скалата, ги отведоха до масивна врата, заключена с дебела верига с катинар. Той се долепи до каменната стена, за да даде възможност на Тао Ган да упражни таланта си.

Когато веригата увисна освободена, съдията тръгна напред, но плясък на криле го накара бързо да отстъпи назад, тъкмо когато някаква черна сянка прелетя досами шапката му.

— Сега пък прилепи — каза той с отврата. Влезе в криптата и повдигна фенера. Тримата мъже безмълвно се ококориха пред невероятното зрелище.

Средата на малката осмоъгълна стая се заемаше от покрит с позлата дървен подиум. Отгоре стърчеше лакиран в червено владишки трон, върху който се мъдреше сбръчкана мумия в празнична роба от златист брокат. Висока златна корона се извисяваше над кафеникаво лице с рядка бяла брадица, а почти невидими зад тесните цепки на клепачите, очите сякаш с любопитство сезираха в новодошлите. Лявата ръка се губеше под тъмночервен копринен епитрахил, а пръстите на дясната, подобни на ноктите на приказно животно, стискаха дълъг жезъл.

Съдията се поклони дълбоко, последван от двамата си спътници, после пристъпи напред. Фенерът му освети грижливо полираните стени, покрити с изискани йероглифи, чиито вдлъбнатини бяха

изпълнени със златен лак. До стената в дъното имаше голям червен сандък, заключен с меден катинар. Нямаше нищо друго освен един дебел килим на пода, златистожълт, с втъкани сини даоистки символи. Въздухът бе забележително чист и сух.

Тримата мъже бавно обиколиха подиума. Във фенера се блъснаха прилепи, съдията ги пропъди, а Дзун Ли попита, неволно снишил глас:

— Откъде ли са влезли?

Съдията му посочи два отвора в свода.

— Това са отворите за проветряване — обясни той. — Стиховете ви за двамата игумени не отговарят на истината: тук няма червеи, прекалено сухо е. Вместо червеи трябваше да напишете прилепи! Но може би нямаше да успеете да намерите подходяща рима за тях.

— Котки!^[1] — промълви поетът.

— А Нефритово Огледало, както личи, е рисувал доста от тях. Отвори този сандък, Тао Ган. В него трябва да са рисунките на стария игумен, не виждам къде другаде биха могли да бъдат.

Тао Ган отвори катинара. Големият сандък бе пълен със свитъци. Печалният помощник извади няколко и ги разви. Подаде два на господаря си.

— Ето още портрети на сивата котка, ваше превъзходителство — съобщи той.

Съдията разсеяно ги погледна. Върху единия котката търкаляше кълбо прежда, върху другия бе изобразена как се опитва да хване пеперуда с лапичката си. Изведнъж съдията сбърчи вежди. Замисли се за миг, после върна двете рисунки на Тао Ган и каза със задоволство:

— Можеш да ги върнеш на мястото им, нямам нужда от повече доказателства. Нефритово Огледало е бил убит.

Дзун Ли и Тао Ган понечиха да зададат въпроси, но без да ги слуша, съдията продължи:

— Бързо затваряй сандъка и после отиваме при убиеца, за да го накараме да признае престъплението си.

Като погледна за последен път пергаментовото лице на бившия игумен, съдията отново се поклони пред светите мощи и се отправи към стълбите.

— Покоите на игумена се намират над входа за светилището, нали? — обърна се той към Дзун Ли, като изкачваше първите стъпала.

— Така е, ваше превъзходителство. Ако се върнем в Северозападната кула, просто трябва да тръгнем по левия коридор, за да стигнем до него.

— Води ме. Ти, Тао Ган, мини през Галерията на ужасите и изтичай до храма. В страничния параклис над олтара е последният портрет на котката, ще го видиш. Откачи го, събуди някой монах и го накарай да те придружи до покоите на игумена по обичайния път.

Качиха се по стъпалата, без да проговорят. При Северозападната кула Тао Ган продължи напред, а Дзун Ли и магистратът завиха наляво. И през плътно затворените капаци на прозорците се чуваше как отвън вилнее бурята. В двора прокънтя звук от разбиване на глинен съд.

— Вятърът е свалил някоя керемида — отбеляза поетът. — Това показва, че бурята отминава. Винаги започват и свършват с особено яростен порив на вятъра. — Двамата бяха стигнали до солидна на вид врата и той добави: — Ако не се лъжа, намираме се точно зад стаята на преподобния игумен, а това е черният вход.

Съдията потропа на вратата и залепи ухо за полираното дърво. Някой пристъпваше от другата страна. Ключът се превъртя в ключалката и вратата се откряна, а зад нея се показа сгърчено от ужас лице.

---

[1] Прилеп — bat; котка — cat (англ.) — Б.пр. ↑

ГЛАВА XIII

СРЕЩУ ЕДИН МОНАХ Е ПРЕДЯВЕНО ТЕЖКО ОБВИНЕНИЕ. ЕДНА КОТКА, ОТИШЛА СИ ОТДАВНА ОТ ТОЗИ СВЯТ, ДАВА СВИДЕТЕЛСКИ ПОКАЗАНИЯ.

Истинска Мъдрост като че ли се успокои, когато разпозна посетителите си. Сгърчените му черти се отпуснаха и той запита с все още треперещ глас:

— На какво дължа честта?

— Да влезем! — прекъсна го съдията. — Имам да ви съобщя нещо.

Монахът преведе двамата мъже през бедно мебелираната спалня и ги въведе в доста по-уютната библиотека. Във въздуха се носеше блудкаво ухание, което съдията веднага разпозна: то идваше от голям старинен съд за горене на благовония, поставен върху малка масичка. Истинска Мъдрост предложи на съдията креслото с висока облегалка; самият той седна зад бюрото си и направи знак на Дзун Ли да заеме стола до прозореца. Все още не бе в състояние да говори. По всичко личеше, че току-що нещо го е разтърсило дълбоко и още не е дошъл на себе си.

Съдията се облегна в креслото си. Като изучаваше внимателно разстроено лице на своя домакин, той се обърна към него с официален тон:

— Хиляди пъти моля за извинения, ваша святост, че ви обезпокоихме толкова късно. Толкова късно... или толкова рано, тъй като скоро ще съмне! Но за радост, виждаме, че вие сте на крак все още с расо. Очаквате ли някого?

— Не... Подремнах малко в креслото в спалнята си. Скоро ще се зазори, а аз водя утринната служба и ми се стори ненужно да си лягам

за толкова кратко време. Но защо, ваше превъзходителство, чукате на задната врата? За миг помислих...

— Че старият игумен е излязъл от криптата? — спокойно вметна Ди. И като видя ужаса да пълзи по лицето на събеседника му, бързо добави: — Но той не би могъл да го стори. Съвсем мъртъв е, мога да ви уверя, току-що го посетих.

Вече овладял се, Истинска Мъдрост се надигна и сухо каза:

— Влизали сте в криптата? Нима не ви предупредих, че по това време на годината...

— Разбира се — сръза го съдията. — Но сметнах, че е абсолютно наложително да прегледам документите, оставени от вашия предшественик. Сега бих искал да проверя някои подробности, докато споменът за онова, което видях, е все още свеж в паметта ми. Затова си позволих да ви обезпокоя в такъв късен час. Мислено се пренесете в деня, когато Нефритово Огледало напусна този свят. Вие сте обядвали с него в трапезарията. Виждахте ли го преди това през същия този ден?

— По време на сутрешната служба. После Нефритово Огледало се оттегли в библиотеката си, тоест точно в тази стая, където се намираме в момента. Тези покои винаги са били предназначени за действащия игумен на манастира.

— Разбирам — съдията се обърна към трите прозореца. — Гледат към главния двор, предполагам?

— Да. През деня тази стая е прекрасно осветена, затова моят предшественик обичаше да рисува тук. Живописиста беше единственото развлечение, ваше превъзходителство, което той си позволяваше.

— Много благородно занимание — отвърна съдията, замисли се за миг и добави: — Впрочем по време на срещата ни в стаята за гости някакъв актьор отвори вратата и веднага изчезна, което ви накара да направите остра забележка за невъздържаността на тези хора. Имахте ли време да видите лицето на натрапника?

Губейки отново за миг самообладание, игуменът запелтечи:

— Не... Всъщност, да. Беше Мо Модъ, онзи с меча.

— Благодаря ви — съдията бавно поглади брадата си и загледа вторачено човека зад бюрото. За дълго се възцари мълчание, сред което ясно се усети, че тревогата на игумена нараства все повече. Дзун Ли нетърпеливо се въртеше на стола. Все така неподвижен, съдията

слушаше плющия по капациите дъжд. Изглежда започваше да отслабва.

Някой почука и в стаята се появи Тао Ган със свитък под мишница. Подаде го на съдията и застана до вратата.

Съдията Ди разви рисунката постави я пред домакина и запита:

— Нали това е последното произведение на Нефритово Огледало?

— Да, това е. След като излязохме от трапезарията се отбихме да изпием чаша чай в тази стая, после той ме отпрати и ми съобщи, че ще прекара следобед, рисувайки котката си. Клетото животно седеше на малката абаносова масичка с дърворезба, която виждате тук. Не се бавих повече, тъй като знаех, че Нефритово Огледало обича да работи в усамотение. На излизане го видях да разгъва лист хартия върху това бюро и...

Внезапно съдията се изправи и удари с юмрук по масата.

— Лъжете! — изкрещя той.

Истинска Мъдрост се сви на стола си. Понечи да каже нещо, но магистратът извика:

— Разгледайте внимателно тази рисунка, последното произведение на този велик и свят човек, когото подло сте убили, сипвайки му беладона в чая, който е изпил точно тук, след обяда! — Съдията рязко се наведе към бюрото, сочейки картината. — Нима твърдите, че за един час може да се създаде толкова завършено произведение? Погледнете как подробно е предадено всяко косъмче от козината, погледнете колко точно е изобразена всяка извивка от дърворезбата на масичката. Тази работа изисква поне пълни два часа. Вие лъжете, когато твърдите, че Нефритово Огледало е започнал да рисува в момента, когато сте го напуснали. Рисунката е направена още сутринта, доста преди обяда в трапезарията!

— Не ми говорете с такъв тон — гневно извика Истинска Мъдрост. — Нефритово Огледало беше добър художник. Работеше бързо. Няма да позволя...

— Глупости! — отвърна съдията. — Тази котка, любимото животно на игумена, днес за после ден път прави услуга на господаря си. Погледнете очите: зениците са разширени докрай. Ако е било рисувано в ранен летен следобед, в стая, осветена като тази, очите му биха били два тесни процепа!

Монахът се взря в картината и цялото му тяло се разтрепери. Гледаше с празен поглед. После прекара ръка по челото си и каза с мъртвешки глас:

— Искам да направя признание в присъствието на учителя Сюн.

— Както обичате! — студено отвърна съдията, зави свитъка и го пъкна в ръкава си.

Истинска Мъдрост ги поведе надолу по стълбището. Когато слязоха, промълви със същия безжизнен глас:

— Бурята е утихнала. Бихме могли да минем през централния двор.

Плочите, целите мокри от пороя, бяха осеяни тук-там със счупени керемиди. Магистратът вървеше най-отпред заедно с монаха, Тао Ган и Дзун Ли ги следваха.

Когато стигнаха югозападния ъгъл на двора, Истинска Мъдрост отвори една врата към тесен коридор, който ги изведе в подножието на извитото стълбище.

Тъкмо се готвеха да се изкачат, когато проехтя звучен глас:

— Какво, по дяволите, правите тук посред нощ?

Сюн Мин ги наблюдаваше отгоре с фенер в ръка.

— Преподобният игумен желае да направи изявление в присъствието на ваша светлост — строго обяви съдията.

Като повдигна фенера си, Сюн изгледа учудено монаха.

— Качете се в библиотеката ми — каза той накрая. — Тук става силно течение и не е подходящо място за изявления. — И като посочи Дзун Ли и Тао Ган, добави: — Присъствието на тези лица наложително ли е?

— Да, ваша светлост. Това са важни свидетели.

— В такъв случай вземете фенера ми, аз познавам пътя.

Съдията вече почти не усещаше краката си и изкачването му се стори безкрайно. Когато най-сетне стигнаха горе, пръв на площадката стъпи Сюн Мин, следван от Истинска Мъдрост. В момента, когато съдията на свой ред слагаше крак на последното стъпало, прозвуча гласът на Сюн:

— Внимание с парапета! — И миг след това той изкрещя: — Чакай, човече! Назад!

Почти в същия миг отекна дрезгав стон, последван от глухото тупване на някакво тяло долу, в тъмната бездна.

ГЛАВА XIV

СЪДИЯТА ДИ ИЗЛАГА ПРЕД УЧИТЕЛЯ СЮН ХИПОТЕЗАТА СИ. ОТНОВО СТАВА ДУМА ЗА НЕУЛОВИМИЯ МОНАХ.

Съдията изскочи на площадката, вдигнал фенера над главата си. Сюн Мин, чието кръгло лице бе извънредно преbledняло, го хвана под ръка и промълви глухо:

— Горкият човек! Забрави, че парапетът е счупен.

Пусна ръката на съдията и избърса потта от лицето си.

— Слез да видиш какво може да се направи — заповяда съдията на Тао Ган. И като се обърна към Сюн Мин, добави: — Опасявам се, че игуменът едва ли е останал жив. Да влезем при вас, ако позволите.

Двамата мъже влязоха в библиотеката. Дзун Ли бе последвал Тао Ган.

— Клетият! — промълви Сюн, като се отпусна в креслото зад бюрото си. — За какво искаше да говори той с мен, Ди?

Краката на съдията трепереха от умора. Той седна срещу даоиста, извади свитата на руло рисунка от ръкава си и я постави на бюрото.

— Преди малко посетих криптата — каза той. — Искях да видя другите портрети на котката. Нефритово Огледало е бил извънредно добросъвестен художник. На една от рисунките очите на животното представляваха тесни цепки: тоест, била е изпълнена към пладне, когато светлината е много силна. Това ме накара да си припомня последната му рисунка, тази, която ми показахте в храма. Там, напротив, зениците бяха широко отворени, което доказва, че е правена в ранна утрин, а не по обед, както твърдеше Истинска Мъдрост.

Той разви свитъка и посочи очите на котката на събеседника си.

— Не разбирам за какво намекувате — каза Сюн, свъсил вежди. — Каква връзка има всичко това със смъртта на Нефритово Огледало?

Аз бях до него в онзи миг, нали ви казах, и мога да ви уверя, че старецът угасна съвсем мирно. Той...

— Нека негова светлост ми позволи да дам някои пояснения — почитателно го прекъсна съдията. Той разказа на Сюн за опасенията по отношение на беладоната, изказани в писмото, което старият игумен бе изпратил на доктор Дзун, и продължи: — Симптомите на отравяне с това растение напълно съвпадат с поведението на стареца през последните му часове. — Съдията се подвоуми за миг, после продължи: — В даоистките писания, ако ми позволите да забележа, често се срещат твърде неясни слова. Струва ми се, че последната проповед на Нефритово Огледало всъщност е била просто объркано цитиране на различни текстове, които са изплували в помътеното му съзнание. Едва коментарът на главния игумен им е придал някакъв цялостен смисъл. Той вероятно е подбрал няколко по-мистични изрази от несвързаното бълнуване и ги е развил в нужната посока или... — Съдията замлъкна, като с притеснение погледна домакина си, но даоистът не се хвърли да защитава едно от класическите произведения на своето учение.

Като видя, че той само смаяно поклаща глава, съдията продължи:

— Истинска Мъдрост е сипал солидна доза отрова в чашата на Нефритово Огледало, когато след обяда са пили чай в библиотеката. Рисунката е била почти завършена. Игуменът ѝ е посветил цялата сутрин, рисувайки първо котката, после фона и накрая детайлите. Оставали са му няколко последни щриха от листата на бамбука, когато обедният гонг е прекъснал работата му. След като го е накарал да изпие отровния чай, Истинска Мъдрост е излязъл и е съобщил на двамата дежурни монаси, че Нефритово Огледало започва да рисува портрет на котката си и не би желал да бъде обезпокояван. Скоро беладоната е предизвикала свръхвъзбуда у стария човек. Той започва да пее даоистки химни, после да си говори сам. Бил е убеден, че е осенен от небесно вдъхновение и съвсем не му е минало през ум, че може да е отровен. Той не е съобщил, забележете, че ще държи последна проповед, нито пък че ще напуска този свят. Няма е никакво основание да мисли подобно нещо... просто е искал да сподели с учениците си откровенията, с които Небето го е осенило. Малко по-късно се облегнал в креслото си, за да си почине след дългата реч. Тогава умира с преливащо от радост сърце.

— Всемогъщи небеса, Ди, изглежда имате право! — възкликна Сюн Мин. — Но защо този глупак Истинска Мъдрост го е убил и защо държеше да признае престъплението си пред мен?

— Предполагам, че Истинска Мъдрост се е страхувал да не бъде публично обвинен в някои грехове от стария игумен. Всъщност Нефритово Огледало е писал на доктор Дзун, че подозира игумена в безнравствени деяния с постулантите. Естествено, ако това би се разчуло, Истинска Мъдрост е трябвало да смята духовната си кариера за приключена.

Сюн Мин закри очите си с ръка.

— Безнравствени деяния! — повтори той. — Този глупак навярно се е занимавал с черна магия с партньори от другия пол. Всемогъщи небеса, Ди, част от отговорността е и моя. Постъпих неправилно, като се затворих в библиотеката си. Трябваше да обърна по-голямо внимание на манастирските дела. Но Нефритово Огледало също е допуснал грешка: защо не ми е казал за подозренията си? Нямах ни най-малка представа...

Той не довърши изречението си. Съдията подхвана наново:

— Имам всички основания да вярвам, че Истинска Мъдрост и един мошеник, който в момента се представя под името Мо Модъ, са отговорни за смъртта на трите момичета миналата година в манастира. Те вероятно са ги принудили пряко волята им да участват в мръснишките игри, така както са насилвали постулантите и по времето на Нефритово Огледало. И ето че наскоро Мо Модъ, приел ролята на актьор, се е завърнал в манастира, вдъхвайки смъртен ужас у съучастника си. Възможно е да го е заплашвал и изнудвал. Като се прибавят и безочливите намеци на Дзун Ли за отравяне на бившия игумен с беладона, накрая Истинска Мъдрост съвсем се е паникьосал. И когато е видял, че поетът разговаря поверително с мен по време на банкетата и веднага след този разговор аз му казах, че желая да посетя криптата, той вероятно е помислил, че започвам разследване. Тази мисъл окончателно го е изкарвала от релси и той се опита да ме убие, като ми нанесе страхотен удар по черепа. Преди да загубя съзнание, долових особения аромат на горящите в стаята му благовония — аромат, който обикновено не се усеща, когато човек е до него, но вероятно при замаха от гънките на широката му дреха се е вдигнал посилен дъх. Малко след това той ме дебнеше, докато разговарях с

помощника си, и изчезна, оставяйки след себе си същата характерна миризма. Изглежда, съвсем си беше изгубил ума!

Сюн Мин поклати съкрушено глава. След кратко мълчание попита:

— Но защо държеше да изповяда престъплението си пред мен? Нима си е въобразявал, че аз ще тръгна да го защитавам? Изглеждал е бил по-глупав, отколкото предполагах!

— Преди да отговоря на вашия въпрос, бих искал да ви попитам дали Истинска Мъдрост знаеше за състоянието на парапета?

— Разбира се! Самият аз му казах, че трябва да се поправи. Трябва да призная, че за тези неща не беше в никакъв случай небрежен.

— Тогава — бавно изрече съдията, — той се е самоубил.

— Не може да бъде, Ди! Видях как ръката му търсеше парапета.

— Излъгал е и двамата ни. Спомнете си, че той не очакваше да ви срещне пред стълбището. Мислел е, че ще бъдете в библиотеката си. Никога не е имал намерение да прави каквото и да е признание: искал е да дойде тук, тъй като е разбирал че е загубен, а този счупен парапет му е давал шанса да загине, без да успеем да му попречим. Действал е така, че да изглежда като нещастен случай, за да запази репутацията си и интересите на своето семейство. Сега вече никога не ще узнаем точно каква е била ролята му в тази история. Всъщност вашата неочаквана поява не попречи на плана му.

В този момент в стаята влязоха Тао Ган и Дзун Ли.

— Гръбнакът на Истинска Мъдрост е счупен — съобщи помощникът на съдията Ди. — Смъртта сигурно е била мигновена. Предупредих старшия монах. Пренесоха тялото в страничния параклис на храма, където ще бъде изложено до официалното погребение. Обясних на старшия монах, че е нещастен случай и той пожела да се види с учителя Сюн.

Съдията стана и се обърна към даоиста:

— За предпочитане е да се придържаме към версията за нещастен случай. Поне засега. Предполагам, че преподобният главен столичен игумен трябва да бъде осведомен възможно най-бързо за случилото се.

— Утре рано ще му изпратя съобщение. Докато чакаме решението му, старшият монах ще поеме текущите въпроси.

— Оставям портрета на котката тук — каза съдията. — Това е важно вещественно доказателство. Надявам се негова светлост да ми помогне със съветите си при съставянето на доклада ми.

Сюн Мин кимна утвърдително и като огледа критично съдията, рече:

— Опитайте се да подремнете час-два, Ди. Имате смъртно уморен вид.

— Първо трябва да заловя Мо Модъ, ваша светлост. Убеден съм, че неговата вина е много по-голяма от тази на Истинска Мъдрост. От признанието му зависи дали смъртта на преподобния игумен ще бъде записана като самоубийство или като нещастен случай. Сега Мо Модъ е единственият човек, който може да ни каже какво точно се е случило с трите девойки.

— Как изглежда той? — попита Сюн. — Нали ми казахте, че е актьор. Гледах цялото представление с изключение на последната картина.

— Мо Модъ е бил на сцената от самото начало до края на представлението. Той изпълняваше Духа на Смъртта, но негова светлост не би могъл да различи чертите му, тъй като носеше голяма дървена маска. Аз гледах изпълнението му в танца с меча, в края на представлението, но пък тогава лицето му бе покрито с плътен слой грим! В момента сигурно е преоблечен като монах. Як мъжага с широки плещи и някак навъсено лице.

— По-голяма част от монасите тук са навъсени. От лошата храна е вероятно. Как смятате да го откриете, Ди?

— Не съм още наясно — леко усмихнат каза съдията, — но не бих могъл да завърша разследването си без неговото самопризнание.

И като се поклони дълбоко на учителя Сюн, съдията Ди се отправи към вратата, следван от Тао Ган и Дзун Ли. На прага се разминаха с дребничкия старши монах, който изглеждаше крайно притеснен.

ГЛАВА XV

СЪДИЯТА ДИ СЕ ЗАВРЪЩА В ГАЛЕРИЯТА НА УЖАСИТЕ. ДЗУН ЛИ ПРОИЗНАСЯ НЕЖНИ СЛОВА.

Тримата мъже влязоха в главната зала на Храма и завариха домакина задъхано да обяснява нещо на малка група монаси. Той се впусна към съдията и мълчаливо го поведе към страничния параклис.

Тялото на преподобния игумен бе поставено върху висока маса. Съдията Ди повдигна червения брокат с извезани даоистки символи и погледна за миг лицето на мъртвия. Докато го покриваше отново с тежката материя, домакинът се бе приближил до него.

— Четирима монаси ще прекарат до зори в молитви тук — прошепна той. — Старшият монах възнамерява да съобщи за смъртта на нашия игумен на утринната служба.

Съдията му изказа съболезнованията си, после се върна при Тао Ган и Дзун Ли в главната зала.

— Бих ли могъл да си позволя да поканя негово превъзходителство на чаша чай в стаята си? — неуверено попита поетът.

— Отказвам да изкача дори само едно стъпало повече — категорично заяви съдията. — Кажете на някой от монасите да донесе голям чайник със силен чай ей там.

Той се отправи към едно помещение, което изглежда служеше за приемна, и седна пред старинна изваяна маса от сандалово дърво. Направи знак на Тао Ган да седне срещу него и мълчаливо зараглежда окачените по стената пожълтели от времето портрети на даоистките Безсмъртни в разкошни рамки. През ажурната дърворезба на преградата смътно различаваше горната част на позлатените статуи от олтара в сумрачната храмова зала.

Дзун Ли скоро се появи с огромен чайник и напълни чашите. После, подканен от съдията, се настани на свой ред до масата. От страничния параклис долетя скръбна мелодия. Заупокойната служба бе започнала.

Смазан от умора, съдията Ди седеше абсолютно неподвижно. Краката го боляха, гърбът му бе схванат и изпитваше странна празнота в главата си. Опита се да си припомни двете поредици от събития, предшестващи смъртта на Нефритово Огледало и самоубийството на Истинска Мъдрост. Някои подробности си оставаха неясни, други биха му помогнали да допълни образа на Мо Модъ, стига да откриеше истинския им смисъл, но в момента мозъкът му бе абсолютно застинал и не можеше да съобрази каквото и да било. Шлемът на Мо Модъ непрестанно се връщаше в съзнанието му. Имаше нещо смущаващо в него, но той не успяваше да съобрази точно какво. Мислите му ставаха все по-объркани и внезапно осъзна, че монотонният напев на монасите го унася.

Подтисна прозявката си, изпъна гръб, облягайки лакти на масата, и погледна приятелите си. Дългнестото лице на Тао Ган бе както винаги безизразно. Дзун Ли изглеждаше изтощен. Умората бе заличила обичайното предизвикателно изражение на лицето му и съдията можа да установи, че видът му е доста представителен. Ди изпи чая си и се обърна към младия мъж:

— Сега, след като мисията ви е приключена, няма ли да се отдадете сериозно на изучаване на класиците? Още имате време да се подготвите за изпитите по литература и да се покажете достоен за вашия високоуважаван баща! — Той изгледа строго младежа, после побутна назад съдийската си шапка и продължи по-приветливо. — А сега да поговорим за Мо Модъ. Бих искал да спася последната жертва, ако все още има време, но за тази цел трябва първо да хванем този негодник и да го накараме да ни каже къде крие жената с отрязаната ръка.

— Жената с отрязаната ръка? — учудено повтори Дзун Ли.

— Да — отговори съдията и го изглежда изпитателно. — Да не би да сте я срещнали?

Дзун Ли поклати глава.

— Не, ваше превъзходителство. Вече от две седмици съм тук, но не съм чул за подобно създание. — И с усмивка добави: — Освен ако

не говорите за статуята, която се намира в Галерията на ужасите?

— Каква статуя? — на свой ред се учуди съдията.

— Онази, окованата във вериги. Червеите прояви лявата ѝ дървена ръка и тя се отделила от тялото. Но трябва да призная, че монасите доста бързо я поправиха! — И понеже съдията го гледаше втренчено, уточни: — Знаете я, онази гола жена, която син демон пробужда с копието си Дори казахте на Тао Ган, че...

— Нещастен глупак! — изкрещя съдията, като стовари юмрук по масата. — Защо не ми казахте по-рано?

— Когато влязохме в Галерията на ужасите, ви казах, че една статуя е изнесена за поправка и че...

Съдията забрави умората си.

— Вървете след мен! — извика той, грабвайки фенера.

Прекося голямата зала с бързината на млад атлет и изкачи стъпалата до първия етаж две по две. Двамата му другари едва успяваха да го следват.

Със същата скорост ги преведе през коридора на Югозападната кула и по стъпалата към Галерията на ужасите. Отвори с ритник вратата и се спря едва пред синия демон и проснатата върху скалата жена.

— От нея тече кръв! — прошепна той.

Тао Ган и Дзун Ли гледаха с изумление червена струйка, която се процеждаше под острието на копието. Съдията се наведе, за да отметне пръснатите върху лицето на изтерзаната жена коси.

— Бяла Роза! — извика Дзун Ли. — Убили са я!

— Не — каза съдията. — Погледнете, пръстите ѝ мърдат.

Плътен слой боя покриваше тялото на младото момиче. Ръцете и краката ѝ бяха боядисани в черно, за да не се различават в тъмното помещение. Тя отвори очи. В погледа, който отправи към съдията, се четеше колкото уплаха, толкова и страдание. После посинелите клепачи се спуснаха. Кожена лента скриваше долната част на лицето ѝ, като в същото време не ѝ позволяваше да движи главата си.

Дзун Ли се хвърли да освобождава момичето, но съдията грубо го отблъсна.

— Не пипайте нищо! — заповяда той. — Може да ѝ причините още повече страдание. Оставете на нас.

Тао Ган откачи една по една веригите.

— Цялата тази железария е само за да скрие скобите, които я придържат към скалата — каза той, сочейки металните обръчи, които обхващаха глезените, бедрата, ръцете и китките на нещастницата. Тао Ган извади калъфа с инструментите, но съдията му направи знак да изчака. Той лекичко натисна плътта около острието и много внимателно го отмести. Раната беше повърхностна и от нея по боядисаната гръд потече струйка кръв. Съдията изви копие то така, че да не бъде насочено към младата жена, после с рязък удар счупи дървената дръжка. Ръцете на синия демон паднаха на земята.

— Сега ми дай клещите, а ти се заеми с краката — нареди той на Тао Ган.

Докато помощникът освобождаваше железните скоби, които приковаваха глезените на Бяла Роза, съдията се съсредоточи върху кожения намордник. Изтегли пироните, прикрепящи кожената лента към скалата, и махна памучния тампон от устата на момичето. После безкрайно внимателно се зае с железните скоби, дълбоко врязани в плътта на ръцете.

— Може да се каже, че е находчиво направено — пошепна Тао Ган, като погледна с възхищение металната лента, от която току-що бе освободил крака на момичето. Скрил лице в дланите си, Дзун Ли ридаеше.

— Елате да ми помогнете — повика го съдията. — Дръжте я.

Докато поетът се опитваше да пъкне ръка под гърба на Бяла Роза, съдията помогна на Тао Ган да освободи последната скоба и тримата мъже внимателно повдигнаха девойката и я положиха на пода. Съдията свали копринения си шал, уви го около кръста на момичето и покри с него долната част на тялото му.

Дзун Ли коленичи до нея и започна да я гали по страните, шепнейки нежни думи. Бяла Роза не ги чуваше, беше в безсъзнание.

Съдията и Тао Ган изтръгнаха копията на два страховити зелени демона и ги поставиха на земята. Тао Ган съблече горната си дреха и я уви около дръжките на копията, така че да се получи носилка. Когато младото момиче бе настанено върху нея, той направи знак на Дзун Ли и двамата внимателно повдигнаха импровизираната носилка.

— Отнесете я в стаята на госпожица Дин — нареди съдията.

ГЛАВА XVI

БЯЛА РОЗА РАЗКАЗВА ЕДНА НЕВЕРОЯТНА ИСТОРИЯ НА СЪДИЯТА. ГОСПОЖИЦА ДИН НАМИРА РАЗРЕШЕНИЕ НА СВОЯ МАЛЪК ЛИЧЕН ПРОБЛЕМ.

Съдията Ди трябваше доста дълго да тропа, преди госпожица Дин, само в лека нощница, да отвори вратата.

— И мой съпруг да бяхте, едва ли щяхте така да нахълтвате в стаята ми! — иронично възкликна тя, взирайки се в съдията Ди с подути от съня очи.

— Направете ни път! — сряза я той. Актрисата се дръпна и се вцепени, когато видя двамата мъже, понесли безжизнената Бяла Роза.

— Разпалете жарта в мангала, за да затоплим стаята — нареди съдията, докато поставяше момичето на леглото. — После пригответе пълен чайник чай и дайте на госпожица Бао да изпие няколко чаши. Не знам колко време е лежала гола в ледено помещение и има опасност да хване тежка пневмония. Ще махнете боята от тялото ѝ с навлажнена в топла вода кърпа. Бъдете внимателна, раната на гърдите е повърхностна, но тези на ръцете и краката са може би по-сериозни. И друго, като човек, който се занимава с акробатика, вероятно знаете как да се оправяте с изкълчени крайници и разместени прешлени, нали?

Госпожица Дин кимна утвърдително.

— Добре, тогава вижте дали гръбначният ѝ стълб не е пострадал. Аз ще отида да потърся необходимите лекарства. През това време тези двама мъже ще пазят пред вратата ви.

Без да задава въпроси, актрисата взе едно бамбуково ветрило и започна да вее над жаравата в мангала...

— Идете бързо да потърсите Кан — каза съдията на Тао Ган и Дзун Ли, като ги поведе навън. — Ако срещнете по пътя си Мо Модъ, хванете го... и без излишни нежности!

Той изкачи през едно стъпалата, които водеха до стаята му на третия етаж. Събуди прислугата и нахлу в спалнята. На потрепващата светлина на свещта различи трите си съпруги, сгушени заедно под бродираната завивка на голямото легло. Спяха кротко. Той се отправи безшумно към сандъчето с лекарства и разбърка цялото му съдържание, докато не намери пластирите и бурканчетата с мехлеми, от които се нуждаеше. Когато се обърна, Първата съпруга беше седнала в леглото и се взираше в него със замъглени от съня очи, като придръпваше на гърдите си краищата на нощницата. Съдията ѝ се усмихна успокоително и побърза да излезе.

Едва бе стигнал до коридора на първия етаж, когато забеляза своите пратеници. Кан не бил в стаята си, съобщи Тао Ган, мечката също я нямало. От Мо Модъ нямаше и следа.

— Толкова по-зле — отговори съдията. — Сега върви при госпожа Бао и я доведи тук.

— Кое чудовище е измъчвало Бяла Роза? — попита Дзун Ли с разкривено от мъка и гняв лице.

— Скоро ще узнаем — отвърна съдията.

Тао Ган вече се връщаше.

— Вратата ѝ е заключена — съобщи той. — Багажът ѝ го няма. Останали са само дрехите на госпожа Бао. Никое от двете легла не е използвано тази нощ.

Съдията не каза нищо. С ръце на гърба, той закрачи напред-назад по коридора.

Така измина доста време, после госпожица Дин отвори вратата и направи знак на съдията да влезе.

— След малко ще ви повикам — каза той на двамата мъже, преди да влезе.

Пристъпи до леглото. Актрисата отметна завивката и вдигна свещта, за да му свети. Бяла Роза все още беше в безсъзнание, но устните ѝ потрепнаха, когато съдията опипа дълбоките рани от металните скоби.

Той се изправи и извади малка кутийка от ръкава си.

— Разтворете съдържанието в чаша горещ чай — нареди той. — Това лекарство е и успокоително, и приспивателно.

Той продължи прегледа си. Момичето беше девствено и нямаше особени белези от насилие, с изключение на една синина върху лявото

слепоочие. Сърцето биеше неравномерно, но като че ли нямаше вътрешни наранявания. Съдията внимателно намаза подкожните кръвоизливи с мехлем и ги покри с пластир. Остана много доволен, когато видя, че госпожица Дин е наложила раната на гърдите с яйчен белтък. След като покри момичето със завивката, той извади от малка кутийка щипка прах и го пъхна в ноздрите на Бяла Роза.

Актрисата му подаде чашата с разтвореното приспивателно. По знак на съдията тя повдигна главата на момичето, което веднага кихна. Съдията наля лекарството в устата ѝ и седна на ръба на леглото. Бяла Роза отвори очи и се вгледа с учудване в лицето му.

— Извикайте Тао Ган и Дзун Ли — нареди съдията на госпожица Дин. — Тя ще говори и искам двамата да присъстват като свидетели.

— Състоянието ѝ не е тревожно, нали? — попита обезпокоена актрисата.

— Не много — той я потупа по рамото и се усмихна. — Вие се справихте чудесно със задачата, момичето ми. Хайде сега, повикайте онези двамата!

Тя се върна, придружена от двамата мъже, и съдията се обърна грижовно към Бяла Роза:

— Вече няма от какво да се страхувате, дете мое. След малко хубаво ще си починете и всичко ще бъде забравено.

Втренченият поглед на момичето го разтревожи.

— Говорете ѝ — нареди той на Дзун Ли. Поетът се наведе над нея и прошепна името ѝ.

Бяла Роза като че ли го чу, повдигна очи и с едва доловим глас запита:

— Какво се случи. О... спомням си! Това кошмарен сън ли беше?

Съдията направи знак на Дзун Ли да не отговаря. Младият мъж коленичи до леглото и като взе ръката на приятелката си в своята, нежно загали пръстите ѝ, докато съдията отвърна с успокояващ глас.

— Всичко свърши, скъпо дете... наистина свърши.

— Но аз все още ги виждам! — извика тя. — Онези страшни лица!

— Разкажете ми... — окуражи я съдията. — Знаете как е с лошите сънища, когато човек ги разкаже, те избледняват и загубват злокобната си сила. Кой ви отведе в онази галерия?

Бяла Роза въздъхна дълбоко. Забила поглед в завесите на леглото, тя започна бавно:

— Когато представлението завърши, бях много развълнувана. Аз съм сестрата на Кан Идъ, ние винаги много сме се обичали и бях много изплашена след ужасяващите номера на човека с меч! Веднага след като излязохме от залата, аз съчиних някакъв претекст, вече не си спомням какъв, и се разделих с госпожа Бао. Отидох при брат си зад кулисите. Казах му, че съм много притеснена и че бих желала да поговорим насаме. Той предложи да се кача в стаята му, като се представя за него. Може би знаете, че беше преоблечен като жена?

Тя погледна въпросително съдията.

— Да, в течение съм — каза той. — Но когато ни напуснахте в коридора, къде отидохте?

— След завоя връхлетях на госпожа Бао. Тя беше побесняла и ми направи ужасна сцена, после насила ме довлече в стаята ни. Там започна да ми се извинява, като ми обясни, че била отговорна за мен и не можела да ми позволи да посещавам някаква актриса със съмнително име. Аз много се възмутих и намерих смелост да ѝ заявя, че не съм уверена в религиозната си предопределеност, като добавих, че бих искала да обсъдя този въпрос с госпожица Оуян, с която се познавам още от столицата. Госпожа Бао прие това доста спокойно. Отговори ми, че съм свободна да взема каквото искам решение, но че монасите били започнали приготовленията за посвещаването ми и че трябва незабавно да ги уведоми. Когато се върна, ми съобщи, че преподобният игумен желае да ме види.

Обръщайки очи към Дзун Ли, тя продължи:

— Госпожа Бао ме отведе в храма и от там поехме по дясното стълбище. След като се изкачихме и слязохме по безброй стъпала, се озовахме в нещо като гардеробна. Госпожа Бао ме накара да облека някаква монашеска дреха, като ми каза, че тя е по-подходяща за срещата ми със игумена. Веднага разбрах, че искат да ме накарат насила да се подчиня и твърдо отказах. Госпожа Бао се разгневи страхотно. Просто не можех да я позная. Нарече ме с думи, които никога не ще се осмеля да повторя, разкъса дрехите ми и ме избута, чисто гола, в съседната стая. Толкова бях потресена, че няхах сили да се съпротивлявам.

Тя погледна покрусено съдията и той побърза да ѝ налее още чай. Щом го изпи, девойката продължи с глух глас.

— Намирах се в някаква разкошна спалня. До стената в дъното имаше огромно легло със завеси от жълт бродат и някакъв приглушен глас ме извика: „Ела, съпруго моя, настъпи за теб часът да получиш истинско небесно посвещение.“ Тогава разбрах, че съм попаднала в клопка и на всяка цена трябва да се измъкна. Спуснах се към вратата, но госпожа Бао скочи върху мен и завърза ръцете ми на гърба. Затегли ме за косите и се опита да ме завлече до леглото. Аз я ритях и виках за помощ с цяло гърло. „Оставете я — каза гласът, — искам очите ми да се порадват на безсилната красота“. Госпожа Бао ме накара да коленича и отстъпи назад. От леглото се разнесе зловещ кикот. Толкова страшно беше, че без да ща, избухнах в плач. „Така е по-добре — каза госпожа Бао. — Сега ще бъдеш послушно малко момиче и ще правиш каквото ти се нареди“. Отговорих ѝ, че предпочитам да умра. „Да донеса ли камшика?“ — попита тя. „Не — отвърна гласът, — жалко ще е да повредим тази толкова хубава кожа. Тя просто има нужда от малко време, за да размисли. Приспете я“. Госпожа Бао се приближи до мен и ме удари силно с юмрук по слепоочието. Припаднах.

Дзун Ли понечи да каже нещо, но съдията му направи знак да мълчи и след кратка пауза Бяла Роза продължи:

— Страхотна болка в гърба ме върна в съзнание. Бях полуизлегната върху нещо твърдо. Не различавах нищо, защото косите ми бяха разпилени върху лицето. Опитах се да отворя уста, но разбрах, че е запушена. Железни гривни стягаха ръцете и краката ми и се впиваха в тялото ми при най-малкото движение. Гърбът ме болеше и имах усещането, че нещо като кора покрива цялото ми тяло. Но забравих всички страдания, когато видях едно зловещо синьо лице, надвесено над мен. „Аз съм умряла — помислих си, — вече съм в ада“.

Ужасена, отново припаднах. Болката в ръцете и краката отново ме върна в съзнание. Като духах през ноздрите, успях леко да отметна косите си и осъзнах, че дяволът с копието е дървен. Разбрах, че са ме поставили в Галерията на ужасите, на мястото на някаква статуя и че тялото ми е покрито с боя. Облекчението, че съм жива, скоро бе сменено от ново страховито изпитание: някой стоеше до мен със свещ в ръка. Какви ли нови мъчения ми готвеха? След миг всичко отново потъна в тъмнина и дочух отдалечаващи се стъпки. Отчаяно се опитах да извикам, всяка друга участ ми изглеждаше по-приемлива от това да бъда изоставена съвсем сама в страховитата тъмнина. Скоро тишината отново бе нарушена... отвсякъде притичваха плъхове.

Бяла Роза затвори очи и цялото ѝ тяло се разтрепери. Дзун Ли заплака и сълзите му капеха по ръцете на момичето. Тя вдигна очи към съдията и продължи с глух глас:

— Не зная колко време прекарах там, почти полудях от болка и ужас, влажният леден въздух ме пронизваше до кости. Накрая зърнах някаква светлина и се опитах да раздвижа ръцете и краката си, за да ме забележат. Но те бяха вкочанени и отказаха да ме слушат. Тогава чух забележката ви колко непристойно съм изглеждала... Нима нямах дори парче плат върху слабините си? — смутено попита Бяла Роза.

— Имахте, разбира се! — припряно отговори съдията Ди. — Но другите статуи нямаха и това предизвика възмущението ми.

Младото момиче като че си отдъхна.

— И аз така мислех, но не бях сигурна заради слоя боя. И така след тази забележка вие продължихте пътя си. Единственият ми шанс да се спася бе да привлече вниманието ви, когато отново минете през галерията. Напрегнах мисълта си. Изведнъж ми хрумна, че ако притисна гърдите си към острието на копието, кръвта ще изпъкне върху бялата боя и може би ще привлече погледа ви. С нечовешко усилие успях да се повдигна малко. Болката, която изпитах от пробуждането на острието, бе нищо в сравнение с тази в ръцете и горкия ми гръб. От боята не усещах дали от раната е потекла кръв, но после чух как една капка тупва на пода и разбрах, че съм успяла. Смелостта ми се възвърна. В галерията отново отекнаха стъпки. Някой притича, без да ме погледне. Знаех, че ще дойдете отново, но ми се стори, че измина цяла вечност, докато накрая ви чух да влизате.

— Вие сте много храбро момиче! — каза съдията. — Още само два въпроса и ще можете да си починете. Бихте ли могли по-точно да ми опишете пътя, който изминахте с госпожа Бао до стаята с жълтите брокатени завеси?

Бяла Роза смръщи чело, като се опитваше да си припомни.

— Сигурна съм, че стаята се намира в източното крило. Но никога преди това не съм ходила там, а и толкова завои правихме...

— Преминахте ли през стълбищна площадка, с голям четириъгълен отвор в средата, опасан от дървена решетка?

Момичето тъжно поклати глава.

— Наистина не си спомням — пошепна тя.

— Няма значение. Кажете ми само, гласът, който идваше от леглото, беше ли ви познат. Напомняше ли ви този на игумена?

Бяла Роза отново поклати глава.

— Този страшен глас още звучи в ушите ми, Но не ми напомня за нищо познато. — И с бледа усмивка добави: — А аз имам доста добър слух... Разпознах гласа на Дзун Ли още първия път, когато минахте през галерията. При това бяхте още доста далеч... Ако ви кажа какво облекчение...

— Дзун Ли ме подсказа да ви търся там — каза съдията. — Без него нямаше да ви откроя.

Тя погледна с нежност коленичилиия до леглото поет, после се обърна към съдията Ди и прошепна:

— Чувствам се толкова щастлива сега... толкова спокойна. Никога не ще мога да ви се отблагодаря...

— Напротив, много лесно ще стане — прекъсна я магистратът. — Просто научете това момче да пише по-добри стихове!

Бяла Роза понечи да се усмихне, но не ѝ достигнаха сили и само клепачите ѝ потрепнаха на няколко пъти. Приспивателното започваше да действа.

Съдията се обърна тихо към актрисата.

— Веднага след като заспи, изгонете това момче вън и разтрийте леко тялото на момичето с този мехлем.

На вратата се почука. Появи се Кан Идъ в мъжки дрехи.

— Изведох мечката навън да се пораздвижи малко — каза той. — Какъв е този шум?

— Нямам време да ви обяснявам — отговори съдията троснато.
— Попитайте госпожица Дин.

Тя го гледаше, широко отворила очи.

— Но... Вие сте мъж! — задавено изрече тя.

— Това ще ви помогне да разрешите проблема си — отбеляза съдията.

Без да забелязва поета и лежащото върху леглото тяло, Кан Идъ се хвърли към младата жена. Когато съдията излизаше от стаята, той вече я държеше в прегръдките си.

ГЛАВА XVII

ЕДИН СЕРИОЗЕН МАГИСТРАТ СЕ ЗАНИМАВА С ЖОНГЛЬОРСТВО. ИН И ЯН ОТВАРЯТ НЕПРЕДВИДЕНА ВРАТА.

— По-добре ще е да си подам оставката като магистрат и да стана професионален сватовник — измърмори съдията Ди, като излизаше в коридора. — Събрах две млади двойки, а съм неспособен да заловя опасен престъпник! Да отидем в твоята стая, Тао Ган, трябва бързо да открием начин да хванем този мизерник.

— Съжалявам, че не погледнах горкото момиче, когато минавахме през галерията, Ваше превъзходителство — каза помощникът. — Ако бях видял кръвта...

— Не се притеснявай, точно това ти прави чест. Нека оставим на нашия приятел Ма Жун разглеждането на голите жени!

Щом стигнаха в малката стая на Тао Ган, той веднага се зае да приготвя чай. Съдията изпи една чаша, въздъхна и каза:

— Значи, когато капакът на прозореца се отвори, аз съм видял статуя от Галерията на ужасите в ръцете на Мо Модъ. Ето ти една разрешена загадка. Поне донякъде, понеже не ми е ясно как съм успял да видя тази сцена през несъществуващ прозорец! Но да оставим засега този проблем и да поумуваме над конкретните факти, които току-що научихме. Госпожа Бао е била сводница на Мо Модъ, а Истинска Мъдрост е бил намесен в долните им интриги. Изглежда Мо отпреди е бил намислил да постави госпожица Кан в Галерията на ужасите. Изнесъл е дървената статуя преди нашето идване, вероятно също още тогава е забил и скобите в стената. Но каква дързост се изисква, за да продължи спокойно гнусното си дело под носа ни! — Съдията гневно задърпа брадата си. — Когато госпожа Бао е съобщила на Истинска Мъдрост и на Мо Модъ за колебанията на Бяла Роза, престъпниците са се разбързали. Ако бях изказал желание преди

заминаването си да се срещна с младото момиче, несъмнено щяха да ми кажат, че се е оттеглила в забранената за посетители част. Разчитали са адските мъчения да убият желанието ѝ да ги предаде и по някакъв начин щяха да обяснят решението ѝ на Дзун Ли и на госпожица Оуян. Още не ми идва на устата да кажа Кан Идъ! Впрочем обезчестената и омърсена клетница едва ли би поискала да се види с брат си или с поета. Отвратителни злодеи!

Съдията свъси гъстите си вежди. Тао Ган го слушаше, навивайки космите на брадавицата си. Нямаше човешка извратеност, която да го изкара от равновесие. Съдията продължи:

— Истинска Мъдрост избегна земното правосъдие, но Мо Модъ ще плати и за двамата! Всъщност той е главният злодей. Преподобният отец беше страхливец и не би бил в състояние сам да ръководи начинанието. Ще отида да събудя учителя Сюн. Ще събера монасите и Кан Идъ с Дзун Ли ще ги огледат един по един. Ако Мо Модъ не е сред тях, ще претърсим целия манастир нещо, което горят от желание да направя, откакто съм пристигнал тук.

Този план като че ли не очарова Тао Ган:

— Ако заповядате всички монаси да се съберат — каза той. — Мо Модъ ще разбере, че сме по петите му и ще побърза да офейка. Само небето знае колко изхода има в тази дяволска постройка, а когато хитрецът се измъкне в планината, иди, че го гони! Друго щеше да е, разбира се, ако с нас бяха Ма Жун, Цяо Тай и още двајсетина стражници. Но само ние двамата... — той не довърши.

Съдията трябваше да признае, че забележката му е справедлива:

— Но какво да правим тогава? — той машинално взе една пръчица за ядене и се опита да задържи в равновесие малка чинийка върху връхчето ѝ от слонова кост.

— Жалко, че нямаме план на манастира — поде Тао Ган. — Ако имахме, можехме да го разучим и да разберем къде точно се намира стаята, в която са отвели Бяла Роза. Вероятно не е далеч от мястото, където негово превъзходителство е зърнал Мо Модъ със статуята с отрязаната ръка. Тогава бихме могли да измерим дебелината на зида.

— Учителят Сюн ми показва някакъв схематичен план — съдията говореше, без да откъсва очи от чинийката, тя почти бе успяла да застане в равновесно положение. — Горедолу се ориентирах, но нямаше, разбира се, никакви подробности.

Той внимателно повдигна пръчицата, но не успя да задържи чинийката. Тя падна на плочите и се разби на няколко парчета. Тао Ган веднага се наведе и събра порцелановите отломки. Докато се опитваше да скрепи едно към друго парченцата, така че да прилепнат, попита учудено:

— Какво всъщност искахте да направите, Ваше превъзходителство?

— О — отговори съдията с известно смущение, — това е един номер на госпожица Дин. Чинийката се завърта на върха на пръчицата и не пада, понеже кръглият ръб на дъното задържа връхчето. Много хубав жонгльорски номер. Въртенето на чинийката ми напомни за даоисткия символ, който учителят Сюн е начертал над скицата на манастира. Представлява нещо като черно-бял кръг, изобразяващ взаимодействието на двете изначални сили във вселената. Странно, че чинийката падна. Когато госпожица Дин го правеше, изглеждаше съвсем лесно.

— Повечето от жонгльорските номера изглеждат много лесни, когато са добре изпълнени — отговори Тао Ган с тънка усмивка. — Но това се постига с дълги упражнения. Нито едно парченце не липсва. Утре ще я залепя и ще може да служи още много години!

— Защо си толкова пестелив, Тао Ган? — запита съдията. — Зная, че имаш събрани малко пари, не се грижиш за никого. Не че човек трябва да е прахосник, но все пак би могъл да не цепиш косъма на четири!

Слабият мъж го погледна смирено и каза с някакво смирение:

— Естеството ни предоставя толкова прекрасни неща, Ваше превъзходителство... Покрив, за да подслоним глава, храна, за да напълним стомаха си, дрехи, за да облечем тялото си... Ние приемаме всичко това, сякаш ни се полага, и често го използваме твърде зле. Затова винаги ме е страх, че Небето ще се разсърди и всеки път ми се свива сърцето, когато виждам да се изхвърлят неща, които още могат да служат. Вижте... всички парченца от чинийката са тук. Ето, почти като нова е, освен цепнатината, която хоризонтално пресича цветния мотив!

Съдията Ди се изправи в креслото си и се загледа във възстановената чинийка, която Тао Ган държеше в шепата си. Изведнъж рязко стана и закрачи напред-назад, мърморейки нещо

несвързано. Тао Ган го следеше със зачудени очи, после отново погледна чинийката, като се мъчеше да открие какво би могло да предизвика подобна възбуда. Накрая съдията се успокои:

— Аз съм пълен глупак, Тао Ган! — извика той. — Оставих се да ме водят за носа. Няма нужда да събираме монасите, зная къде ще намерим който ни трябва! Но първо трябва да поговоря с учителя Сюн. Иди и ме чакай на площадката над храма.

Той взе фенера си и се втурна навън, следван от помощника си. Навън, в пустия двор, двамата мъже се разделиха. Съдията продължи към Югозападната кула и изкачи витото стълбище. Почука няколко пъти на яркочервената врата. Като не получи отговор, бутна крилото и влезе в библиотеката, осветена от четири почти догарящи свещи. Зад бюрото имаше втора врата, вероятно за стаята на учителя Сюн. Съдията отново почука и долепи ухо до дървото. Никакъв звук. Опита се да отвори и установи, че е заключено. Обърна се и внимателно разгледа символичния кръг върху рисунката, окачена на стената. Поклати доволно глава и бързо излезе от стаята. Счупеният парапет за миг задържа погледа му, след това той се спусна бързешката към централната площадка на стълбището. Тао Ган го нямаше. Съдията повдигна рамене и като постоя малко, заслушан в неясния шепот на молитвите, долитащи от кораба на храма, се отправи към склада. Вратата беше полуотворена. Повдигна фенера, за да вижда по-добре. Стаята изглеждаше по същия начин, както и първия път, когато я видя, но вратичките на старинния шкаф в дъното бяха широко отворени.

Той се спусна натам, влезе вътре в шкафа, приближи фенера до двата дракона, изобразени на задната му стена, и се вторачи в тях. Кръгът между тях действително бе даоисткият символ, но вълнообразната линия, отделяща едно от друго Ин и Ян, беше хоризонтална, а не вертикална. Докато разговаряше със Сюн Мин, той не можа да се сети къде бе виждал символа, разделен по този начин, и чак когато видя възстановената от Тао Ган чинийка, се сети. Една подробност, която до този момент не бе забелязал, го порази: точката във всяка една от частите на кръга (зародишът на противоположната сила, както му бе обяснил Сюн Мин) всъщност представляваше малка дупчица, пробита в стената. Със свит показалец той почука по символичната фигура. Не, не беше дърво, а метал. Тясно ръбче я отделяше от останалата повърхност на лакираната мебел. Съдията

изтегли от косата си дълга фиба. Напъха върха ѝ в една от дупките и се опита да завърти диска наляво. Нищо не помръдна. Като хвана иглата с двете си ръце, той опита същото движение надясно. Този път дискът се раздвижи и съдията го завъртя първо пет пъти, после, с малко повече усилие — още четири. Дясната половина от задната стена на шкафа се отвори като врата. Той долови шум от другата страна и внимателно я притвори. Излезе от шкафа и изскочи в коридора. Тао Ган все още го нямаше. Толкова по-зле, щеше да мине без свидетел. Отново влезе в шкафа и бутна тайнствената врата.

Пред него, успоредно на стената, започваше тесен проход, дълъг не повече от пет стъпки и широк около три. Съдията тръгна по него и на два разкрача стигна до малка стая, слабо осветена от прашна лампа, висяща от ниския таван. Един широкоплещест мъж се бе навел над бамбуков одър в дъното и го бършеше с парцал. На пода, сред локва кръв, лежеше кухненски сатър.

ГЛАВА XVIII

СЪДИЯТА ДИ ПОЛУЧАВА ПОЗДРАВЛЕНИЯ ОТ ПРЕСТЪПНИКА. ТОЙ ПРОИЗНАСЯ ПРИСЪДА, БЕЗ ДА ЗНАЕ ДАЛИ ЩЕ БЪДЕ ИЗПЪЛНЕНА.

Широкоплещестият мъж обърна глава и каза със снизходителна усмивка:

— Все пак успяхте да откриете тази стая, Ди! Твърде умен сте, момчето ми! Седнете на този одър, който току-що почистих, и ми разкажете как се сетихте. Внимавайте, по земята има кръв.

Съдията седна до учителя Сюн Мин и огледа стаята. Бе не повече от шест квадратни стъпки и в нея нямаше друго освен леглото, на което седяха двамата. В единия ъгъл забеляза дървена скулптура на гола жена в естествен ръст; под пукнатините на гипсовото покритие се виждаше дървото, а от лявата ръка бе останало само проядено от червеите чуканче. Отдясно в стената тъмнееше някаква ниша, точно пред него се виждаше кръгъл отвор, вероятно отдушник.

— От самото начало подозирах, че в ъгъла на тази постройка има тайна стая — обясни той. — Но това сякаш се опровергаваше от дебелината на прозоречните ниши в коридора.

— Точно така — ухили се Сюн Мин. — Стената на коридора не е достатъчно дебела за скривалище, но точно на ъгъла тя е удвоена от допълнителната укрепваща стена, в която е спретната тази уютна стаичка! Не се вижда от пропастта, която обгражда манастира от тази страна, не се вижда и от прозорците на източното крило. Едновременните строители са си разбирали от занаята, Ди! Но как ви хрумна да търсите тайна стая?

— О! Съвсем случайно. Снощи, когато пристигнах в манастира, силният вятър разтвори един от капаците на прозорците и аз зърнах тази стая в мига, когато сте внасяли статуята от Галерията на ужасите.

Видях ви само в гръб и взех посребрените ви пригладени назад коси за шлем, а статуята — за истинска жена. После се чудех дали не съм жертва на халюцинации и се посъветвах с вас по този въпрос.

— Много забавно беше! — извика Сюн Мин, като се смееше от сърце. — Съветвахте се с мен за самия мен!

— Тъй като актьорът Мо Модъ — продължи с безизразно лице съдията — на сцената носеше шлем, подобен на онзи, който ми се стори, че виждам върху главата на непознатия, подозренията ми се насочиха към него и започнах да го следя. Това, което все още не мога да разбера, е защо онзи прозорец вдясно не се забелязва отвън. А именно него съм видял снощи?

— Така е, Ди, само че това е фалшив прозорец. О, не ми приписвайте честта на неговото изобретяване, имаше си го, когато открих стаята. Капаците, както виждате, са от вътрешната страна на нишата, а отвън, на равнището на стената, е опъната восъчната хартия, изрисувана като тухлен зид. Боята е прозрачна, разбира се, и през деня капаците могат да се отворят, за да влиза светлина, без някой да забележи нещо. — Сюн се замисли за миг, поглади косата си, добре оформената си брада и продължи:

— Да, сега си спомням. Снощи исках да пусна малко чист въздух. От тази страна сме на завет от вятъра и не се страхувах, че някой ще ме забележи, защото всички капаци на източното крило бяха затворени заради бурята. Когато чух вятъра да отваря един от тях, бързо затворих моите, но явно не съм действал достатъчно бързо! Така или иначе непредпазливост беше да отварям прозореца, признавам си.

— Допуснахте още по-сериозна грешка, като ми обяснихте, че символът на Дао винаги е разделен на две вертикално. Аз бях сигурен, че някъде ми се мярна този символ, разделен хоризонтално, но не можех да си спомня нито къде, нито кога е било това. Ако ми бяхте казали, че разделителната линия може да бъде и вертикална, и хоризонтална, никога нямаше да се сетя!

Учителят Сюн Мин се тупна весело по бедрото.

— Да — каза той, — вие ми зададохте този въпрос, много добре си спомня. Изобщо не помислих за ключалката към тайната стаичка, когато ви изнасях лекцията си! Вие сте много наблюдателен, Ди, много наблюдателен! Но как успяхте да размърдате диска? Той задвижва един вертикален железен прът и никак не е лесно да се

помести. Нужен е специален ключ. — Даоистът извади от дрехата си нещо като двурога вилица от закалено желязо, чийто зъби съответстваха на двете дупчици в диска.

— Послужих си с игла за коса — обясни съдията. — Просто ми отне малко повече време. Но да се върнем на въпроса. Вие допуснахте трета непредпазливост, като поставихте госпожица Кан в Галерията на ужасите. Тя не можеше нито да говори, нито да се движи, съгласен съм, и черната боя по краката и ръцете ѝ е безспорна находка, но имаше опасност да бъде открита от многобройните посетители, дошли за празника.

— Тук грешите, Ди — неодобрително забеляза Сюн Мин. — По това време на годината галерията не е отворена за посетители. Във всички случаи идеята беше много забавна, не смятате ли? И съм сигурен, че след една нощ, прекарана там, госпожицата щеше да е доста по-сговорчива. Трябва пак да изпробвам метода тия дни, въпреки че, уверявам ви, никак не е лесно да ги боядисваш с четка! Много сте съобразителен, Ди. Заключениеята, които направихте от зениците на котката, никак не бяха глупави. Когато подказах на Истинска Мъдрост как да се отърве от стария игумен, не помислих за това! Истинска Мъдрост, със съжаление го признавам, не беше човек със замах, жадуваше за пари и власт, но не притежаваше качествата, за да се добере до тези неоценими блага. Докато беше старши монах, толкова явно бъркаше в манастирската каса, че без моята намеса щяха да го спипат с ръка в торбата. След това вече нямаше как да ми откаже съдействие при задоволяване на моите дребни прищевки. Нефритово Огледало беше от друго тесто! За щастие, с годините умствените му способности отслабваха и когато забеляза, че с постулантите се случват странни неща, съмненията му се насочиха към Истинска Мъдрост. Представяте ли си, към този нещастник, който дори не знаеше как е направена една жена! Но все пак реших, че ще е по-разумно да се освободя от старчето. Моят съдружник се зае с тази операция... а после убедих главния игумен в столицата да го издигне на мястото на покойника!

Сюн Мин поспря за миг, приглади замислено гъстите си вежди и продължи:

— Но в последно време моето протеже започна прекалено да губи самообладание. Подмятанията на онзи нещастен поет много го

тормозеха и той все ми повтаряше, че сред нас се бил промъкнал някакъв непознат монах, за да го шпионира. Монах с навъсено лице, когото, както твърдеше, вече бил срещал. Вероятно това е човекът, когото търсите, Ди! Разбира се, всичко това са глупости. Точно преди да дойдете, аз извиках в кабинета си горе Истинска Мъдрост и хубавичко го нахоках. Но голяма полза нямаше. Толкова се беше отчаял, че направи опит да ви убие. Не успя... и това много ме радва, Ди, повярвайте ми!

Съдията не отговори. Сякаш бе потънал в мислите си и едва след време заяви:

— Опасенията на Истинска Мъдрост във връзка с навъсения монах всъщност са били основателни. Знаете ли откъде е девойката Лю, която е починала тук вследствие на физическо изтощение?

— Физическо изтощение, казвате? Много забавно! Госпожица Лю беше хубаво здраво момиче, преливащо от енергия. Подвизавала се с банда разбойници и стражниците я спипали, когато крадяла кокошки в един чифлик. Моята безценната госпожа Бао освободи пиленцето, като пусна нещо на тъмничаря.

— Значи всичко съвпада. Както разбрах, истинското име на навъсения монах по всяка вероятност е Лю. Той е брат на момичето. Скитал, преоблечен като даоистки монах, и не за пръв път посещавал манастира „Утринни облаци“. След като със сигурност узнал, че сестра му е била убита тук, се появил под името Мо Модъ с намерение да открие убиеца. Преподобният отец е имал основание да се притеснява: Мо Модъ добре си служи с меч, а известно е, че за хората от такива банди отмъщението е въпрос на чест.

— Уф! — отегчено изпъшка учителят Сюн. — Игуменът не е вече сред живите и ние ще стоварим всичко на гърба му, така че вашият страховит сабълор да бъде удовлетворен. Но голямата грешка на Истинска Мъдрост бе, че в последния момент реши да ме предаде, за да отърве кожата си.

— Да — отбеляза съдията, — трябваше да се сетя, че Истинска Мъдрост не напусна доброволно този свят. Вие го блъснахте, нали?

— Така е — радостно потвърди даоистът. — Не може да не признаете, че действах много хладнокръвно в този случай! Искам да ви поздравя за последователността в заключенията, Ди. Аргументите ви бяха толкова убедителни, че накрая дори аз кажи-речи повярвах, че

той се е самоубил! Много съжалявам, че не мога да ви поднеса чаша чай, но тук не разполагам с необходимото, въпреки че иначе стаичката е много удобна.

— Имахте ли други съучастници освен игумена и госпожа Бао?

— Не, разбира се! Опитът ви на магистрат би трябвало да ви е научил, че ако човек иска да запази нещо в тайна, не бива да го споделя с много хора.

— Предполагам, че сте убили госпожа Бао тук? — запита съдията, поглеждайки към окървавения сатър.

— Да. Когато видях, че госпожица Кан не е в галерията, бях принуден да взема предпазни мерки. Да убия женицата не беше никак трудно, но тя, както знаете, се отличаваше с толкова внушителен обем, че изпитвах сериозни опасения да остана с... останките ѝ на ръце, ако ми позволите тази безвкусна игра на думи. Нарязах тялото на парчета и ги пуснах през този отдушник. На дъното на пропастта има дълбок процеп, в който никой не е успял да проникне, така че едва ли ще я търсят там! Все пак ми е жал за жената. Тя умееше да бъде полезна и благодарение на мен се ползваше с добро име в столицата. Но трябваше да изчезне, тъй като единствено нейните показания биха могли да бъдат използвани срещу мен в аферата Кан. — И добави с дружелюбна усмивка: — Не мислете, че ви се сърдя за малката, Ди! Нищо не може да се сравни с един интелектуален двубой с достоен противник. Вие вероятно сте превъзходен играч на шах. Утре трябва да изиграем една партия. Играете ли шах?

— Рядко. Любимата ми игра е доминото.

— Домино? — Сюн Мин изглеждаше разочарован. — Да, всеки с вкусовете си. А за госпожа Бао не се притеснявайте, много скоро ще намеря кой да продължи благочестивото ѝ дело.

— Госпожа Бао действително беше важен свидетел — бавно изрече съдията и погледна замислено домакина си, като леко поглаждаше бакенбардите си. — Защо сте се погребали в този манастир? — попита той. — Някога живеехте в столицата.

Споменът за миналото накара Сюн Мин отново да се усмихне. Той потупа посребрените кичури, обграждащи едрата му глава, и отвърна:

— Когато бях удостоен с огромната чест да разяснявам даоисткото учение на негово величество, неколцина царедворци и

придворни дами пожелаха да се запознаят по-подробно с известни тайни ритуали. Дъщерята на един придворен... много хубаво девойче... вложи много плам в обучението. За жалост това глупавичко дете почина, докато му давах частни уроци. Естествено работата беше потулена, но се наложи да напусна двореца. Този манастир ми се понрави и реших да продължа тук моите проучвания с младите момичета, които госпожа Бао ми водеше, за да тешат самотата ми. Работата с тях бе източник на голямо задоволство за мен, но те за съжаление също починаха, както ви е известно...

— Спомням си, че една от тях случайно била паднала от кулата. Вярно ли е това?

— Ни най-малко! Не е нужно да ви обяснявам, че момичето, за което става дума — казваше се Хуан, — бе удостоено с честта да бъде допуснато до специалната ми стая. Впрочем вие не сте виждали специалната ми стая, Ди! Трябва да я посетим, цялата е облечена с жълт брокат и направи неотразимо впечатление на госпожица Кан. Но ние говорехме за госпожица Хуан... Тя напусна стаята, в която сме в момента, по същия път както и госпожа Бао, само че доброволно. Бях я затворил тук, за да я накажа, вече не помня за какво, и реших да забравя за съществуването ѝ един-два дни. И представете си, Ди, тази глупачка успяла да се провре през тесния отдушник! Разбира се, беше доста по-слаба от милата госпожа Бао!

— Ако сте така словоохотлив и пред моя съд, задачата ми ще е доста улеснена — сухо вметна съдията.

Сюн Мин повдигна гъстите си вежди.

— Пред съда ли? — запита изненадан той. — Какво искате да кажете, Ди?

— Вие сте извършили пет убийства, без да броим едно изнасилване и едно отвличане. Все пак едва ли допускате, че ще се измъкнете току-така?

— Скъпи приятелю! — провикна се Сюн. — Естествено, че ще се измъкна току-така... щом държите да използвам грубиянския ви израз. Вашите единствени свидетели бяха преподобният игумен и госпожа Бао. И двамата не са сред живите. След първите две поучителни истории никога повече не съм се показвал пред партньорките си, преди да са били изцяло под моя власт. Във вашия

съдебен протокол Истинска Мъдрост и дебелия вдовица ще бъдат единствените отговорни за действията спрямо госпожица Кан.

Съдията поклати отрицателно глава, а Сюн Мин възкликна:

— Аз ви смятах за интелигентен човек, Ди, не ме разочаровайте. Никога не ще можете да възбудите следствие срещу мен, разберете! Как би реагирала върховната власт, ако вие ме обвините, мен, даоисткия мъдрец, бившия императорски наставник, в поредица фантастични престъпления... при това без никакви доказателства. Всеки ще сметне, че сте полудели и това означава край на кариерата ви. Много би ме наскърбило подобно нещо, Ди, извънредно много, защото аз действително ви харесвам.

— А ако подкрепя обвинението си, като припомня онази гнусна история в двореца, за която току-що ми разказахте?

Сюн Мин сърдечно се разсмя.

— Скъпи Ди, нима не разбирате, че там са замесени големи имена? Само подшушнете за тази работа и веднага ще бъдете понижен, изпратен в покрайнините на Империята... Или може би хвърлен в затвора до края на дните си!

Съдията замислено галеше бакенбардите си.

— Да — съгласи се накрая той с дълбока въздишка, — страхувам се, че имате право.

— Разбира се, че имам право, Ди! Достави ми такова удоволствие да разговарям с вас, толкова е приятно да споделиш малките си лудории с умен човек... Но ви моля да забравите за нашия разговор. Върнете се в Ханюан, удовлетворен, че сте успели да разрешите един заплетен случай и дори че сте успели да ме победите, що се отнася до младата Кан. Аз, от своя страна, ще продължа кроткото си съществуване в този манастир. Разбира се, вие няма да правите опити да спъвате моите... безобидни експерименти. Достатъчно интелигентен сте и вероятно си давате сметка, че все още имам известно влияние в двореца. Трябвало е да научите една основна истина, Ди: законите са измислени за народа, те не се отнасят за хора като мен. Аз принадлежа към онзи ограничен кръг от личности, чиито талант и знания са ги поставили над закона. Ние сме оставили далеч зад себе си разни общоприети понятия, които вие назовавате добро и зло, Ди. Когато гръм порази някоя къща и убие обитателите ѝ, нима призовавате гръмотевицата пред вашия съд, Ди? Този урок ще ви бъде

много полезен по-късно, когато се издигнете на отговорен пост в столицата. Тогава ще си спомните за този разговор и ще ми бъдете признателен, че съм ви обяснил всичко това.

Той стана, потупа съдията Ди по рамото и жизнерадостно добави:

— Ще доочистя тази бъркотия по-късно. Сега да слизаме: монасите скоро ще бъдат готови със закуската, а ние се нуждаем от подкрепление. Нощта бе уморителна и за двама ни.

Съдията се изправи веднага. Като забеляза, че Сюн Мин взема дебелията си наметка, учтиво предложи:

— Нека негова светлост ми позволи да нося дрехата му. Времето вече се оправи.

— Благодаря — отвърна даоистът, докато му подаваше наметката. — Планинските бури са особени: разразяват се изневиделица със страхотна ярост и утихват както са започнали. Но аз не се оплаквам, има ги само през есента, иначе съм много доволен от климата.

Съдията взе фенера. Когато двамата излязоха през шкафа, Сюн завъртя диска и каза:

— Няма да си правя труд да сменям тази ключалка, Ди. Едва ли някой друг би забелязал, че даоисткият символ не е разположен както трябва!

Слязоха мълчаливо по стълбата. На прага Сюн Мин се спря за миг, огледа големите каменни плочи, сивеещи в бледата светлина на утрото, и отбеляза със задоволство:

— Даже е успяло да изсъхне и няма вятър. Можем да минем през двора, за да стигнем до трапезарията.

Докато крачеха, съдията попита:

— А за какво използвате другата тайна стаичка? Зърнах отдушника ѝ точно над склада. Но може би не трябваше да питам за това?

Сюн Мин се спря като закован.

— Какво говорите! — провикна се той. — Друга тайна стаичка? Не знам за такова нещо. Едновременно строители са си разбирали от занаята, дума да няма. Ей, вас наистина ви бива, Ди! Покажете ми този отдушник.

Съдията го поведе към малкото дворче, вместино между източното крило и склада. Остави внимателно фенера и наметката, повдигна тежката напречна греда, която затваряше вратата, и учтиво направи път на спътника си. Когато той пристъпи в дворчето, съдията захлопна портата и намести гредата в гнездото ѝ.

Учителят Сюн изненадано затропа по дебелиите дъски. Съдията Ди спокойно повдигна фенера и отвори капака на малкото прозорче за наблюдение.

— Какво значи това? — извика даоистът.

— Това значи, че ще получите присъдата си тук и сега, Сюн Мин. Както любезно отбелязахте, аз не съм в състояние да ви изправа пред моя съд. Затова ви предавам в ръцете на по-висш съдия. Небето ще реши дали извършителят на пет жестоки убийства ще получи наказание или пък аз съм този, който ще трябва да загине. Шансовете ви да оцелеете са две към три, Сюн, докато вашите жертви нямаха никакъв шанс. Възможно е оръдието на правосъдието да не ви докосне. Възможно е също, ако ви нападне, да успеете да привлечете вниманието на единствения човек, който е в състояние да ви помогне.

Лицето на Сюн Мин стана пурпурно.

— Единственият човек? — изкрещя той, като се давеше от бяс. — Надут глупак, след по-малко от час дворът ще се напълни с десетки монаси, които веднага ще ме освободят.

— Вярно, така ще направят... ако сте още жив. Не забравяйте, че оръдието на правосъдието е там, до вас.

Сюн се обърна рязко. От тъмното се надигна ръмжене. Даоистът се вкопчи в железните пречки и попита с разтреперан глас:

— Какво е това, Ди?

— Скоро ще узнаете — отвърна съдията и затвори дървения капак.

В момента, когато прекрачваше прага на храма, ужасяващ рев процепи въздуха.

ГЛАВА ХІХ

МО МОДЪ СЕ ПОЯВЯВА ЗА ПОСЛЕДЕН ПЪТ. СЪДИЯТА ЗАВЪРШВА НОЩТА, НАБЛЮДАВАЙКИ СЪБУЖДАНЕТО НА СЪПРУГИТЕ СИ.

Съдията Ди отново изкачи стълбите до централната площадка. Тао Ган още го нямаше. Той се отправи по коридора към склада и отвори втория прозорец. От малкото дворче долитаха свирепи ръмжене и заглъхващи стенания, после се чу изпращяване, като от счупен сух клон. Съдията погледна с безпокойство към прозорците на източното крило, но всички капаци бяха плътно затворени. Той въздъхна дълбоко: небесният съдия бе произнесъл присъдата си.

Съдията постави дрехата на Сюн върху перваза на прозореца и си тръгна. След закуска щеше да напише доклада си: очевидно даоистът се е бил надвесил от прозореца, за да наблюдава мечката, загубил е равновесие и е паднал долу. Когато стигна до площадката, забързани стъпки известиха появата на Тао Ган. Целият сияещ, той извика:

— Негово превъзходителство няма нужда повече да търси Мо Модъ. Най-сетне го пипнах!

Той отведе съдията в един друг коридор. На пода в безсъзнание лежеше як мъжага, облечен в черно монашеско расо, със здраво свързани ръце и крака. Съдията разпозна навъсеното лице на втория монах, когото бе видял със стария му събрат при повторното си посещение в склада.

— Къде го откри? — попита той.

— Промъкна се тук няколко минути след като ваше превъзходителство се качи при учителя Сюн. Но е голям хитрец, наложи се доста да дебна, преди да успее да нахлузя въженцето около врата му. После трябваше само малко по-чевръсто да затегна възела

и... хоп, господинът припадна като госпожица, а аз го опаковах здравата.

— Чудесно, сега можеш да го развържеш. Не е той нашият човек. Излъгах се за него и то от самото начало. Името му е Лю и заедно със сестра си е принадлежал към една разбойническа банда. От време на време поработва и за своя сметка, като актьор или просещ даоистки монах. Не е стока, но този път е влязъл в манастира с благородна цел — искал е да отмъсти за смъртта на сестра си. Щом го развържеш, ела при мен на площадката. Едвам си стоя на краката.

Като остави втрещения Тао Ган, съдията Ди се отпусна на една дървена пейка и опря глава в стената.

Щом помощникът му се върна, той го накара да седне до него и му разказа как е открил тайната стаичка и накратко предаде срещата си със Сюн Мин. Накрая каза:

— Трябва ли наистина да се упреквам, че ми беше нужно толкова време, за да разбера, че шлемът на непознатия всъщност е бил посребрената коса на учителя Сюн? Не мисля. Каква връзка би могла да съществува между известната личност с безупречна репутация и зловещите убийства, които разследвах? И все пак трябваше да се досетя, когато Истинска Мъдрост призна, че е участвал в непристойните забавления.

Тао Ган слушаше сащисан съдията.

— Не разбирам как може вината на игумена да докаже тази на Сюн Мин — рече накрая той.

— Трябваше да ми мине през ума, че няма начин един толкова начетен, толкова проникателен мъж като учителя Сюн да не се е досещал какво става в манастира. По време на краткия разговор с него, след смъртта на Истинска Мъдрост, той изтъкваше, че почти не напускал библиотеката си и стоял настрана от живота на братството. Това трябваше веднага да ми припомни, че Истинска Мъдрост твърдеше тъкмо обратното. Оттук и изводът, че даоистът лъже, че всъщност играе важна роля в цялата история и когато разбира, че игуменът ще го издаде, го бута в пропастта, за да му запуши завинаги устата. По-късно, когато пиехме чай с Дзун Ли, имах смътното усещане, че нещо не пасва, но ми просветна едва когато видях счупената чинийка!

Съдията въздъхна и като сподави прозявката си, продължи:

— Даоизмът е навлязъл твърде дълбоко в тайните на живота и смъртта. Но проникването в тези съкровени загадки може да доведе до пагубно високомерие и нерядко превръща посветените в безмилостни демони, а задълбочените им размисли за женския и мъжкия принцип често се израждат в извратени сексуални практики и ритуали. Дали човек е призван да узнае тайнството на живота и дали познаването на това тайнство го прави щастлив? Целият въпрос е там, Тао Ган! Даоизмът е много възвишена доктрина, той ни учи да отвърщаме не само на доброто с добро, но и на злото с добро. Опасявам се обаче, че е твърде рано, за да се приложи подобна програма. За момента това е само една мечта. Красива мечта... но мечта. Затова аз, Тао Ган, предпочитам да следвам учителя Конфуций, чиято практична мъдрост много повече отговаря на нашата човешка природа. Нека да отвърщаме на доброто с добро, но на злото да отвърнем със справедливост! Разбира се, глупаво е да се отрича съществуването на някои свръхестествени явления, макар в повечето случаи накрая да стигаме до някакво съвсем простичко обяснение. Да вземем онова, което ми се случи в началото на тази нощ. Когато пресичах коридора, където ти хвана Мо Модъ, дочух някой да произнася името ми: веднага си помислих за призраците на убитите на това място бунтовници и реших, че те известяват скорошната ми смърт. Малко по-късно видях Мо Модъ в склада: той току-що бе сменил военния сценичен костюм с расо и бе придружен от един възрастен монах. Сега си давам сметка, че двамата вероятно са разговаряли за мен и че благодарение на някакъв акустичен ефект думите им са стигнали до мен, в другия край на коридора.

— Съвършено вярно! — обади се един дрезгав глас. — Приятелят ми ме съветваше да ви уведомя за смъртта на сестра ми. Но аз не съм такъв наивник! Много добре зная, че чиновници като вас никога не вземат страната на бедните.

Съдията вдигна очи към застрашителния силует.

— Щяхте да постъпите по-добре, ако бяхте последвали съвета на вашия приятел — отвърна спокойно той. — Щяхте да спестите и на двама ни доста неприятности.

Мо Модъ изгледа злобно съдията. Прокарвайки пръст по червения белег, опасващ врата му, той пристъпи към него.

— Кой уби сестра ми? — изръмжа той.

— Открих убиеца — сухо отвърна магистратът. — Той призна престъплението си и аз го осъдих на смърт. Сестра ви е отмъстена и не е нужно да знаете повече.

Мо Модъ светкавично извади дълъг нож от дрехата си, допря го до гърлото на съдията и просъска:

— Ако не говориш, си мъртъв, чиновническо псе! Каква ти е на теб моята сестра? Убиеца ще накажа аз, нейният брат!

Съдията Ди кръстоса ръце. Втренчил властния си поглед в лъжливия монах, той каза, като натъртваше на всяка дума:

— Аз представлявам закона, Мо Модъ. Аз съм изпълнител на отмъщението... — И като сведе очи, промълви, изведнъж някак много уморено. — И един ден ще давам отчет за действията си пред някой, много по-висш от теб.

Затвори очи и облегна глава на стената.

Ръката на Мо Модъ стисна още по-здраво дръжката на ножа. Тао Ган видя как ставите на пръстите му побеляха, по ниското му чело избиха капки пот.

Изтече една безкрайна минута, после актьорът прибра ножа под дрехата си.

— Тогава аз няма какво да правя повече тук — изръмжа той, обърна се рязко и закуцука към стълбището.

Отново настъпи тишина. Съдията отвори очи и се обърна уморено към Тао Ган.

— Забрави всичко, което ти казах. Официално ще бъде съобщено, че преподобният игумен е убил трите момичета и със съучастничеството на госпожа Бао е оковал госпожица Ган в Галерията на ужасите. Смъртта на Сюн Мин е случайна. Трябва да помислим за тримата му сина и да не проваляме без нужда живота на другите. Толкова много хора разсипват своя собствен, и то без чужда помощ...

Известно време съдията и помощникът му останаха заслушани в хора на монасите, чийто напев долиташе откъм главния кораб на храма. Скръбната мелодия бе насечена от ударите на дървения гонг. Магистратът успя да долови думите на припева, повтаряни с монотонна настойчивост:

Смъртта е завръщане в дома,

*в бащиния дом.
Капката се връща в реката,
във Вечната, великата река.*

Най-сетне съдията Ди стана.

— Иди в склада — каза той — и счупи ключалката на тайната стая. Там остана само една червясала статуя, а аз така или иначе ще забраня да се излагат изображения на голи жени в галерията. Тази стая вече не ще подбужда у никого зли помисли. Върви, ще се видим след закуска.

Тао Ган веднага тръгна. Съдията го изпроводи до прозореца, където бе оставил дрехата на Сюн Мин. Докато помощникът изпълняваше нарежданията му, той отвори широко капациите на прозореца.

Долу отново бе настъпила тишина. Внезапно в малкото дворче се спусна една тъмна сянка, последва я втора. Планинските лешояди бяха надушили плячка.

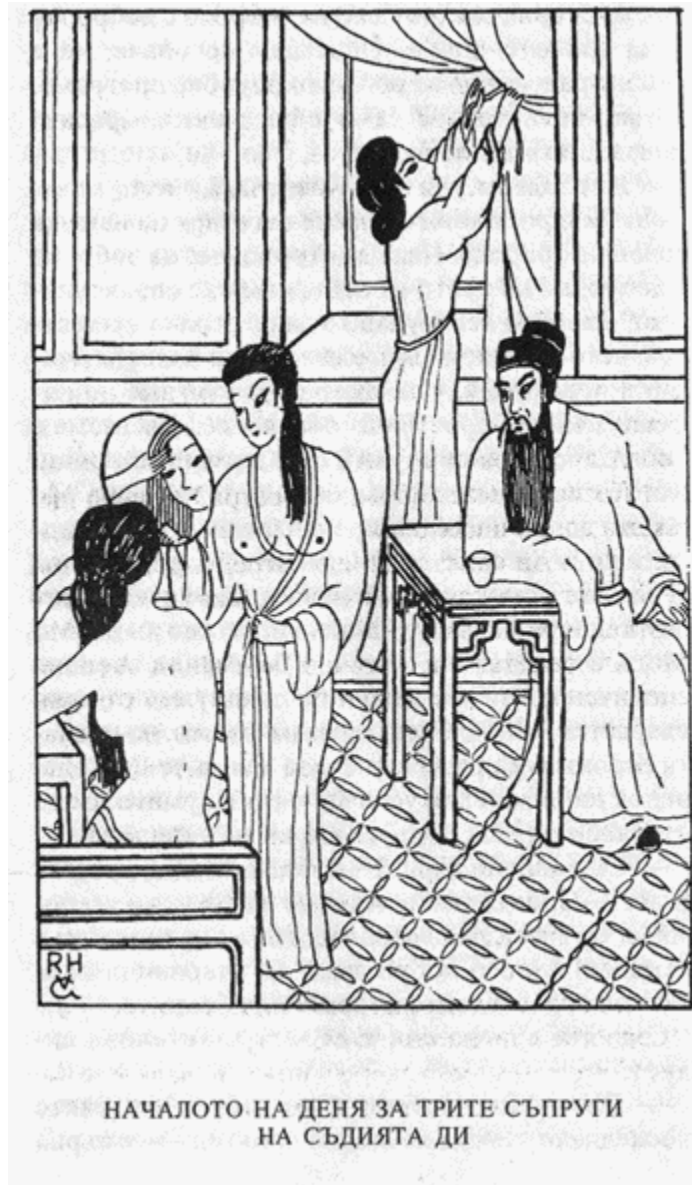
Съдията слезе в приземния етаж. Излезе пред храма и вдигна очи към небето. Зората бе набраздила сивия простор с розови ивици.

Той продължи към западното крило. Пред вратата за малкото дворче замръзна на място: между крилото и рамката бе промушена една окървавена длан. За миг си Представи как Сюн Мин с последно отчаяно усилие се е вкопчвал в дървото, за да избегне жестоката смърт... но почти веднага от небето налетя лешояд и отнесе към планината окаяното късче плът.

Съдията с мъка изкачи стълбите до втория етаж. Всяко стъпало бе истинско мъчение и той на няколко пъти трябваше да спира, за да си поеме дъх.

В преддверието младите слугини разпалваха мангалите, за да приготвят сутрешния ориз.

Съдията влезе в спалнята. Завесите все още не бяха вдигнати и на светлината на свещите стаята изглеждаше уютна и приветлива. Трите му съпруги току-що бяха станали. Първата седеше пред тоалетката, с разголена гръд, а другите две, все още по нощни одеяния, ѝ помагаха да подреди косите си.

Съдията се отпусна тежко пред масичката за чай. Свали шапката си, размота превръзката и попипа удареното място. Докато внимателно наместваше всичко отново, Третата загрижено го попита:

— Помогна ли ви пластирът?

— Просто ми спаси живота!

— Сигурна бях, че ще ви облекчи — каза тя радостно. И като му подаде чаша горещ чай, добави: — Ще отворя прозорците. Надявам се, че бурята е преминала.

Отпивайки от чая, съдията съзерцаваше изящните движения на Първата съпруга, която сплиташе дългите си коси пред полираното

сребърно огледало, придържано от Втората. Той потърка челото си. В тази спокойна и ведра атмосфера нощните преживелици му изглеждаха като зловещ кошмар.

Първата съпруга приглади за последен път косите си и благодари за помощта. Като загърна с нощната дреха красивите си гърди, тя се приближи до съпруга си, за да го поздрави с добро утро. Съзирайки посивялото му лице, тя възкликна:

— Изглеждате смъртно уморен! Какво толкова сте вършили цяла нощ? Видях ви да ровите в сандъчето с лекарства. Случило ли се е нещо?

— На един човек му призля — отговори съдията без други уточнения. — Трябваше да се занимаю с някои неща, но вече всичко е в ред.

— Не биваше цяла нощ да ходите навън с тази настилка — укори го тя. — Веднага ще приготвя купичка булгур, добре ще ви се отрази!

На минаване пред отворения прозорец тя хвърли поглед навън.

— Пътуването ни ще е чудесно — радостно обяви тя, — по всичко личи, че денят ще е прекрасен!

ПОСЛЕСЛОВ НА АВТОРА

Както във всички стари китайски криминални истории, главното действащо лице в романа е областен магистрат. От самото начало на Китайската империя чак до установяването на Републиката през 1912 г. този служител изпълнявал едновременно ролите на съдия, съдебно жури, императорски прокурор и следовател.

Подложената на неговата юрисдикция територия е най-малката административна единица в сложния китайски държавен механизъм: като правило тя обхващала един обиколен с крепостна стена град и част от прилежащата околност с радиус осемдесет километра. Властта му върху тази територия била суверенна. Той председателствал съда, събирал данъците, регистрирал ражданията, бракосъчетанията и смъртните случаи, бдял за поддържането на обществения ред. Длъжен бил да наблюдава всичко и тъй като влиянието му било осезателно във всички възрасти от живота на всеки човек, наричали го „съдията, майка и баща на всички“. Отговорен бил единствено пред висшестоящите си началници: префекта или провинциалния управител.

Упражняването на задълженията му често го принуждавало сам да води съдебни разследвания и това е причината в китайската криминална литература лицето, водещо разследването, винаги да се нарича „съдия“, а не „детектив“ или „следовател“.

В този роман отново съм се позовал на традиционно положение в китайската криминална литература и моят съдия води едновременно няколко криминални дела. Съчетал съм отделните сюжетни нишки така че да образуват завършено повествование, чиито постоянен герой е съдията Ди, известен държавник от времето на династията Тан. Ди е реално историческо лице. Пълното му име е Ди Жендзие, живял е от 630 до 700 година на нашата ера. В младостта си, като провинциален магистрат, той разрешава множество заплетени криминални дела и се сдобива с известна слава. По-късно става министър в Императорския

двор и с мъдрите си и смели съвети упражнява благотворно влияние при воденето на държавните дела.

Уликата с котешките зеници заимствах от един анекдот за художника книжовник от епохата Сун Оуян Су (1007–1072 сл. Хр.). Оуян Су притежавал старинно изображение на котка сред божури и обичал да обръща внимание на гостите си, че художникът навярно го е рисувал по пладне... което личало по тесните зеници на животното и клюмналите от жегата цветове.

Авторите на древните криминални китайски романи обикновено са били книжовници конфуцианци. Това е причината в тази литература да срещаме така подчертано пристрастие в полза на конфуцианството — отличителен белег, който и аз влагам в моите истории за съдията Ди. Конфуцианските и даоистки теории, за които се споменава, съответстват на онова, което може да бъде прочетено в автентични китайски източници.

За илюстрациите на настоящия роман съм се вдъхновявал от китайски гравюри от XVI век, по-специално от онези, които могат да се видят в чудесното издание от времето на династията Мин на „Лю нючуан“ („Биографии на бележити жени“). Тъй че тези композиции представят по-скоро костюмите и обичаите от епохата Мин, отколкото от Тан. За отбелязване е, че съвременниците на съдията Ди носели косите си на кок. Плитката била наложена след 1644 г., като следствие от манджурското нашествие.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.